

دفترچه شماره ۱

آزمون سراسری ورودی دانشگاه‌های کشور - سال ۱۴۰۰

آزمون عمومی
گروه آزمایشی علوم انسانی

وقت پیشنهادی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۸ دقیقه	۲۵	۱	۲۵	زبان و ادبیات فارسی
۲۰ دقیقه	۵۰	۲۶	۲۵	زبان عربی
۱۷ دقیقه	۷۵	۵۱	۲۵	فرهنگ و معارف اسلامی
۲۰ دقیقه	۱۰۰	۷۶	۲۵	زبان انگلیسی
مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه			تعداد کل سؤالات: ۱۰۰	

زبان و ادبیات فارسی

وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

۱- مترادف «آلودگی - نوع - عاشق و عارف - بی‌نیازی» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- الف) مها زورمندی مکن بر مهان
ب) تو ای توانگر حسن از غنای درویشان
ج) تنم می‌بلرزد چو یاد آورم
د) شیوخ شیخ آورد تا بازوی او
- ۱ الف - ب - ج - د ۲ الف - ب - د - ج ۳ د - الف - ج - ب ۴ د - ج - الف - ب

۲- کدام گزینه، می‌تواند پاسخ مناسبی برای معانی تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«دوال - رقعت - درایت - التهاب - باره - اذن»

- ۱) چرم و پوست - دانش - اسب - زیبا
۲) اسب - بی‌قرار - یک‌لایه - اجازه
۳) بینش - رخصت - یادداشت - چرم و پوست
۴) یادداشت - آگاهی - شعله - اسب تندرو
- ۳- معنی چند واژه «درست» است؟

(داروغه: شب‌گرد) (استقرار: مقرری گرفتن) (نبات: رُستنی) (رواق: هرم) (مغان: موبدان زرتشتی) (غایت‌القصوی: کمال مطلوب) (شبح: موهوم) (طیلسان: زیرانداز) (خشاب: گلوله)

- ۱) سه ۲) چهار ۳) پنج ۴) شش

۴- املاي کدام عبارت، درست است؟

- ۱) ای خداوندان نعمت اگر شما را انصاف بودی و ما را قناعت رسم سؤال از جهان برخواستی.
۲) چنین اتفاق نادر افتد و بر نادر حکم نتوان کرد، زنهار تا بدین طمع دگر باره گرد ولع نگردی.
۳) دو درویش ملازم صحبت یکدگر سفر کردی، یکی ضعیف بودی که هر دو شب افطار کردی.
۴) این طایفه را طریق آن است که تا اشتها قالب نشود نخورد و هنوز اشتها باقی بود که دست از طعام بدارند.

۵- در کدام عبارت «غلط املايي» وجود دارد؟

- ۱) جمالی که زبان فصاحت از بیان صباحت او عاجز آید چنان‌که در شب تاری صبح بر آید.
۲) عالم هر روز زیادت نظام و طراوت پذیرد و البته دور چرخ و قصد دهر تیرگی را به صفوت آن راه ندهد.
۳) به حکم تجارب روشن می‌گردد که عاقل را از حطام این دنیا به کفاف خرسند باید بود و بدان قدر که حاجات نفسانی فرونماند، قانع گشت.
۴) مرد گفت: آهن در بیغولۀ خانه بنهاده بودم و موش آن را تمام خورده بود. بازرگان گفت: آری دندان موش بر خوابیدن آن قادر باشد.

۶- در متن زیر، چند «غلط املايي» یافت می‌شود؟

«تو در عجز رای و خبت طینت و غلبۀ آرز و ضعف تدبیر بدان منزلتی که زبان از تفریر آن قاصر است و عقل در تصویر آن حیران. فایده مکر و حیلت تو مخدوم را این بود که می‌بینی و آخر وبال و تبعث آن به تو رسد و تو چون گل دورویی که هر که را همت و صلت تو باشد دست‌هایش به خوار مجروح گردد و از وفای تو محظوظ نشود.»

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۷- ابیات زیر به ترتیب، سروده چه کسانی هستند؟

- الف) فخری که از وسیلت دون همتی رسد
ب) در ره عشق وطن از سر جان خاسته‌ایم
۱) اوحدی - رهی معیری ۲) صائب - فریدون مشیری
۳) اوحدی - پروین اعتصامی ۴) صائب - پروین اعتصامی

۸- تعداد تشبیه در همه ابیات یکسان است، به جز

- ۱) مریض شوق ز تیر ستم نمی‌رنجد
۲) شد چمان در چمن حسن و لطافت لیکن
۳) زلف لیلی صفتت دام دل مجنون است
۴) چون سواد زلف شبرنگ تو را آرم به یاد

۹- آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است، به جز

- ۱) از موج حلاوت دل مرغان چمن سوخت
۲) ز رشک شانه در تابم که با کوتاه‌دستی‌ها
۳) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
۴) شعاع چشمه مهر از فروغ رخسار است
- هرچند فشانند به خامی ثمرم را (استعاره - مجاز)
به صد آغوش دربرمی‌کشد آن عنبرین مو را (جناس - کنایه)
کی طمع در گردش گیتی دون‌پرور کنم (استعاره - پارادوکس)
شراب، نوشگوار از لب شکرپار است (حسن تعلیل - ایهام)

۱۰- در چند بیت «ایهام یا ایهام تناسب» یافت می‌شود؟

- (الف) آهوی چشم کمان‌دار تو نخجیرم ساخت
(ب) هر کجا دم زدم از چشم بت کشمیرم
(ج) تا فروغ طلعت آن ماه را دیدم فروغی
(د) بیرون چه گونه می‌رود از کین مه‌وشان
(ه) دو گوشت از ز خروشیدنم به تنگ آمد
- (۱) دو (۲) سه

- من که شیران جهانند کمین نخجیرم
خون مردم همه گردید گریبان‌گیرم
عشق فارغ کرده است از تابش مهر منیرم
مهری که همچو روح فرو رفته در تنم
چنین مزن که ز دستت چو چنگ نخروشم
- (۳) چهار (۴) پنج

۱۱- آرایه‌های «حسن تعلیل، استعاره، کنایه، تشبیه، اسلوب معادله» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- (الف) می‌کند اشک ندامت نامه دل را سفید
(ب) بهشتی شد مرا نظاره آن روی گندم‌گون
(ج) نگردد جمع با رنگین‌لباسی زیر پا دیدن
(د) تا سپند آن آتشین رخسار را در بزم دید
(ه) گل ز کژی خار در آغوش یافت
- (۱) د- ه- ج- ب- الف (۲) د- الف- ب- ج- ه

- صبح از اخترفشانی پاک‌دامن می‌شود
اگر گندم برون انداخت از فردوس آدم را
که طاووس خودآرا چشم از پر بر نمی‌دارد
آن چنان جست از سر آتش که صد فریاد داشت
نی‌شکر از راستی آن نوش یافت
- (۳) ه- د- ب- الف- ج (۴) ه- ب- الف- د- ج

۱۲- در کدام بیت، ممیز و نقش تبعی «هر دو» وجود دارد؟

- (۱) با من سخن از کعبه و بتخانه مگویند
(۲) رسم عشاق جگرخسته نیاز است نیاز
(۳) بدین امید که یک لحظه با تو بنشینم
(۴) اشک ما نسخه صد رشته گهر بود گهر

- کز هر دو مرا مقصد و مقصود شما مید
خوی خوبان ستم‌پیشه عتاب است عتاب
هزار ناوک حسرت به دل نشست مرا
درد ما مایه صدگونه دوا بود، دوا

۱۳- در کدام بیت «پسوند» در واژه قافیه، متفاوت است؟

- (۱) ز خوردو خواب بگذر گر دل بیدار می‌خواهی
(۲) نباشد هیچ بنیادی ز سیل حادثات ایمن
(۳) سحرخیزی ز آب زندگی سیراب می‌گردد
(۴) گرفتار تو را چشم ترجم نیست از مردم

- که بیداری ز پی خواب تن‌آسانی نمی‌دارد
به غیر از خانه‌بردوشی که ویرانی نمی‌دارد
که دست از دامن شب‌های ظلمانی نمی‌دارد
که امید شفاعت صید قربانی نمی‌دارد

۱۴- نقش واژه‌های مشخص شده در مصراع زیر با کدام مصراع، به ترتیب، یکسان است؟

- «سرو و مهت نخوانم، خوانم، چرا نخوانم»
(۱) به غیر مصلحتش رهبری کند ایام
(۳) این بار می‌برند که زندانی ات کنند

- (۲) فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد
(۴) گفت آگه نیستی کز سر در افتاد کلاه

۱۵- صفت‌های «نسبی، مفعولی، لیاقت و فاعلی» به ترتیب، در کدام مصراع‌ها آمده است؟

- (الف) یا سخن دانسته گو ای مرد عاقل یا خموش
(ج) هر که فانی شد ز خود مردانه‌ای است
(۱) الف- ب- د- ج (۲) ج- الف- ب- د

- (ب) پروا مکن، بشتاب، همت چاره‌ساز است
(د) در گره چون غنچه صد گلزار دارم دیدنی
- (۳) د- ب- ج- الف (۴) ج- الف- د- ب

۱۶- با توجه به سروده زیر، کدام مورد «نادرست» است؟

- «گریه کنی اگر که آفتاب را ندیده‌ای، ستاره‌ها را هم نمی‌بینی / ماهی در آب خاموش است و چار یا روی خاک هیاهو می‌کند و پرنده در آسمان آواز می‌خواند.»
(۱) فعل «مضارع اخباری و ماضی نقلی» در شعر وجود دارد.
(۳) اجزای یکی از جمله‌ها «نهاد + مفعول + مسند + فعل» است.

- (۲) «پیوند وابسته‌ساز و هم‌پایه‌ساز» در سروده یافت می‌شود.
(۴) سروده از یک جمله غیرساده و سه جمله ساده تشکیل شده است.

۱۷- زمینه حماسه در همه ابیات یکسان است، به جز

- (۱) سیاوش سیه را به تندی بتاخت
(۲) سیاوش بیامد به پیش پدر
(۳) درفش هم‌ایون برافراختند
(۴) جهان‌جوی کیخسرو تاجور

- نشد تنگ‌دل جنگ آتش بساخت
یکی خود زربن نهاده به سر
سراپرده و خیمه‌ها ساختند
نشسته بر آن تخت و بسنه کمر

۱۸- کدام ابیات مفهومی یکسان دارند؟

- (الف) رطب ناورد چوب خرزهره بار
(ب) هر دو گون آهو گیا خوردند و آب
(ج) هر کسی تخمی به خاک افکند و ما دیوانگان
(د) نه ابلیس بد کرد و نیکی بدید
- (۱) الف- ج- د (۲) الف- ب- د

- چو تخم افکنی بر همان چشم دار
زین یکی سرگین شد و ز آن مشک ناب
دانه زنجیر در دامان صحرا کاشتیم
بر پاک نایب ز تخم پلیید
- (۳) ب- ج- د (۴) الف- ب- ج

۱۹- مفهوم «غم» در کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) غم تو موهبت کبریاست در دل من
- ۲) دل در بر من زنده برای غم توست
- ۳) تا خار غم عشقت آویخته در دامن
- ۴) دور از تو با سیاهی شب‌های غم گذشت

۲۰- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

جهد بر توست و بر خدا توفیق

- ۱) گر همی لعل بایدت کان کن
- ۲) به هر کاری که باشد تا توانی
- ۳) ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست
- ۴) رو بجو بار خدایی را تو زود

۲۱- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

مروّت نبینم ره‌هایی ز بند

- ۱) دوستی را چنان کسی باید
- ۲) دوستان را به گاه سود و زیان
- ۳) که مرد ار چه بر ساحل است ای رفیق
- ۴) به کام دشمن دود دست دوستان بستن

۲۲- مفهوم عبارات زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

«گوهر محبت بود که بر ملک و ملکوت عرضه داشتند، هیچ‌کس استحقاق خزانهداری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود.»

- ۱) بار بی‌اندازه دارم بر دل از سودای عشقت
- ۲) قامت چرخ خمید و کمر کوه شکست
- ۳) من که پشتم خم از این بار گران گردیده است
- ۴) ناز تو و نیاز تو شد همه دلپذیر من

۲۳- مفهوم کدام بیت، یادآور سروده زیر است؟

مستمع صاحب‌سخن را بر سر کار آورد

- ۱) گوش تا تشنه گفتار نباشد چو صدف
- ۲) سخن که تیغ زبان‌ها ازوست جوهردار
- ۳) سست در گفتار مانند گنهکاران مباش
- ۴) سخن گفته دگر باز نیابد به دهن

۲۴- مفهوم کدام بیت با بیت زیر، متناسب نیست؟

هر آن وصفی که گویم بیش از آنی

- ۱) هیچ نقّاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد
- ۲) آن به که زبان درکشم از وصف جمالت
- ۳) ای چشم عقل خیره در اوصاف روی تو
- ۴) این دریغم می‌کشد کافکنده‌ای اوصاف خویش

۲۵- از کدام بیت، مفهوم بیت زیر درک می‌شود؟

ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز

- ۱) تا نهادم بر سر کوبش قدم رفتم ز دست
- ۲) هست در شرع محبت رسم و آیین دگر
- ۳) دردسر تا نکشی صائب از این بی‌خبران
- ۴) در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست

نمی‌دهم به سرور بهشت این غم را
بیگانه خلق و آشنای غم توست
کوته‌نظری باشد رفتن به گلستان‌ها
این مردنی که زندگی‌اش نام کرده‌ایم

زان که توفیق و جهد هست رفیق

ور همی عشق بایدت جان کن
خدا را یاد کن دیگر تو دانی
در حضرت کریم تمنا چه حاجت است
چون چنان کردی خدا یار تو بود

به تنها و یارانم اندر کمند

که از او کار بس‌تته بگشاید
بتوان دید و آزمود توان
نیاساید و دوستانش غریب
به دوستی که نه شرط مروّت است ای دوست

«گوهر محبت بود که بر ملک و ملکوت عرضه داشتند، هیچ‌کس استحقاق خزانهداری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود.»

آخر ای بی‌رحم باری از دلم برگیر باری
بار عشقت که بر آن طاقت ما طاق نبود
چون گران بار کنم پشت کس از منت خویش
تا ز تو دلپذیر شد هستی ناگزیر من

غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد

مفشان قطره خود، همچو رگ ابر بهار
خسی است در قدح خوشگوار خاموشی
سعی کن چون بی‌گناهان بر سخن باشی سوار
اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد

یقین دانم که بی‌شک جان جانی

وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای
زیرا که به ذاتش نرسد خاطر و صاف
چون مرغ شب که هیچ نبیند به روشنی
در زبان عام و خاصان را زبان افکنده‌ای

کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

گرده بیهوش‌دارو بود خاک کوی دوست
خوردن خون جایز است و دم زدن دستور نیست
گوشه‌ای امن‌تر از عالم خاموشی نیست
با جان بودن به عشق در سامان نیست

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۵-۲۶):

۲۶- ﴿وَمَا تَقْدَمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ﴾:

(۱) هرچه از نیکی‌های خود پیش بفرستید، آن‌ها را نزد الله می‌یابید!

(۲) آنچه از کارهای خیر برای خود تقدیم کنید، آن‌ها را نزد الله باز می‌یابید!

(۳) آنچه را از خوبی برای خودتان پیش بفرستید، آن را نزد خداوند می‌یابید!

(۴) هرچه را از نیکویی به خودتان تقدیم کنید، آن‌ها را در نزد خداوند باز می‌یابید!

۲۷- «رَبَّمَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تَمْلِكَ بِالظُّلْمِ كُلَّ مَا تَرِيدُ، وَلَكِنْ بَدْعَاءِ مَظْلُومٍ تَفْقَدُ كُلَّ مَا قَدْ مَلَكَتَ!»:

(۱) چه بسا توانی با ظلم هرچه را بخواهی مالک شوی، ولی با دعای یک مظلوم همه آنچه را مالک شده‌ای، از دست می‌دهی!

(۲) چه بسا توانسته باشی به وسیله ظلم هرچه را دوست داری مالک شوی، اما با دعای مظلوم علیه تو همه آنچه را کسب کرده‌ای، از دست خواهی داد!

(۳) شاید توانایی داشته باشی با ظلم همه آنچه را بخواهی به چنگ آوری، اما با یک نفرین مظلوم تمام آنچه را که در دستان تو است، از دست می‌دهی!

(۴) شاید قادر باشی به وسیله ظلم تمام چیزهایی را که دوست داری به دست آوری، ولی با یک دعای مظلوم همه چیزهایی را که مالک شده‌ای، از دست می‌دهی!

۲۸- «قَدَّمَ لِي صَدِيقِي هَدِيَّةً فِي الْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ كَانَتْ قِيَمَةً، وَارْشَدْتَنِي إِلَى سَبِيلِ الْخَيْرِ!»:

(۱) هدیه‌ای را که دوستم از حکمت و موعظه‌ای ارزشمند به من داد مرا به راه خیر هدایت می‌نماید!

(۲) دوستم به من حکمت و موعظه‌ای هدیه داد که ارزشمند است، و مرا به خوب‌ترین راه هدایت می‌کند!

(۳) هدیه‌ای که دوستم از حکمت و پند به من داد ارزشمند بود، و مرا به سمت بهترین راه‌ها هدایت کرد!

(۴) دوستم هدیه‌ای در زمینه حکمت و پند به من تقدیم کرد که ارزشمند بود، و مرا به سوی راه خیر هدایت نمود!

۲۹- «لَا يَرْضَى أَحَدٌ أَنْ يَسَبَّ مَنْ سَخَطَهُ، وَ يَحْلِمُهُ يُرِضِي اللَّهَ!»:

(۱) برادرم را دشنام دادن به کسی که او را خشمگین کرده خشنود می‌کند، و بردباریش خدا را راضی می‌نماید!

(۲) برادرم را دشنام دادن کسی که او را عصبانی کرده راضی می‌کند، و خداوند از بردباریش راضی می‌شود!

(۳) برادرم رضایت نمی‌دهد که دشنام دهد به کسی که او را عصبانی کرده، و خداوند از بردباریش خشنود می‌گردد!

(۴) برادرم راضی نمی‌شود به کسی که او را خشمگین کرده است دشنام دهد، و با بردباریش خدا را خشنود می‌سازد!

۳۰- «إِنَّ الْجَهْلَ يُسَبِّبُ أَنْ نَجِدَ طَرَقًا لِقِضَاءِ حَيَاتِنَا تَتَجَلَّى لَنَا سَهْلَةً، وَ لَكِنَّمَا تَنْتَهِي إِلَى الْخَسَارَةِ!»:

(۱) این نادانی سبب یافتن راه‌های سهل‌الوصول برای گذران زندگی می‌شود، لکن به خسارت پایان می‌یابد!

(۲) نادانی قطعاً مسبب آن است که راه‌های گذران زندگی به شکل ساده در نظرمان جلوه‌گر شود، اما به خسارت بیانجامد!

(۳) نادانی باعث می‌شود برای گذران زندگیمان راه‌هایی را بیابیم که برایمان آسان جلوه می‌کند، ولیکن به خسارت منتهی می‌شود!

(۴) قطعاً نادانی است که سبب می‌شود راه‌هایی را که برای ما آسان جلوه کرده برای گذران زندگیمان بیابیم، ولی آن راه‌ها به خسارت منجر می‌شود!

۳۱- «لَا يَحْزَنُنِي قَوْلُ الَّذِينَ يَتَكَلَّمُونَ عَنِّي جَاهِلِينَ، وَ أَنَا أَعْلَمُ جَهْلَهُمْ!»:

(۱) قول کسانی که از جهل من سخن می‌گویند و من جهالتشان را می‌دانم، نباید مرا ناراحت کند!

(۲) سخن آنان که در مورد من حرف می‌زنند در حالی که جاهلند و من به جهلشان آگاهم، ابداً ناراحت‌کننده نمی‌کند!

(۳) هیچ‌گاه سخن کسانی که درباره جهل من حرف می‌زنند حال آنکه من جهالتشان را می‌دانم، ناراحت‌کننده نمی‌کند!

(۴) نباید گفتار کسانی که در مورد من جاهلانه سخن می‌گویند مرا ناراحت کند، در حالی که من آگاه به جهلشان هستم!

۳۲- «عَجَائِبُ الْخَلْقَةِ كَثِيرَةٌ، مِنْهَا أَنْ هُنَاكَ أَسْمَاكَ لَا تُضِيءُ تَحْتَ الْبَحَارِ إِلَّا بِالضُّوءِ الْمَضِيءِ الَّذِي تَحْتَ عِيُونِنَا!»:

(۱) عجایب خلقت بسیار است، از جمله ماهی‌هایی که فقط با نور تابناکی که در زیر چشم دارند، زیر دریا را نورانی می‌کنند!

(۲) عجایب زیادی در خلقت است، از جمله ماهی‌هایی هستند که زیر دریاها را نورانی می‌کنند فقط با نوری که زیر چشم‌هایشان هست!

(۳) شگفتی‌های آفرینش بسیارند، از جمله ماهیانی هستند که فقط با نور روشنی‌بخشی که زیر چشم‌هایشان هست زیر دریاها را روشنی می‌بخشند!

(۴) شگفتی‌های بسیار در خلقت است، از جمله در ماهیانی است که زیر دریاها را روشنی می‌بخشند مگر با روشنی نوری که زیر چشم‌هایشان موجود است!

۳۳- عَيْنِ الصَّحِيح:

- (۱) ما أسرع مَرَّ السنين من العُمَر و نحن في غفلة!؛ سالهای عمر به سرعت می‌گذرد و ما در غفلت هستیم!
 (۲) إذا عملت سِنَّةً فاعمل حسنةً حتى تُعَوِّضَ منها!؛ هرگاه کار بدی را انجام دادی کار نیکی انجام بده تا آن را جبران کنی!
 (۳) يصنع الإنسان أشياء تُحوِّل الظلامَ إلى الضوء!؛ انسان با ساختن اشیایی تاریکی را به روشنایی تبدیل کرده است!
 (۴) إفراز السائل المطهر من لسان القط جعله حيواناً خاصاً!؛ گربه با ترشح مایع پاک‌کننده از زبانش حیوان خاصی شده است!

۳۴- عَيْنِ الصَّحِيح:

- (۱) أنا كتبت مقالي العلمية الثالثة في ثماني صفحات قبل عشرة أشهر!؛ من سومین مقاله علمی خود را ده ماه پیش در هشت صفحه نگاشتم!
 (۲) في المباراة الماضية سجل فريقنا ستة أهداف و الفريق المقابل ثلاثة!؛ در مسابقه گذشته تیم ما ششمین گل را ثبت کرد در حالی که تیم مقابل سومین را!
 (۳) من غرس خمس شجرات في اليوم الخامس عشر من شهر اسفند فله ثلاث جوائز!؛ هرکس در روز پانزده اسفندماه پنج درخت بکارد، سومین جایزه برای اوست!
 (۴) كل طالب يقرأ أربعة كتب من هذين المؤلفين الإثنيين سعطى له جائزة واحدة نفيسة!؛ به هر دانش‌آموز که چهار کتاب این دو نویسنده را بخواند، جایزه گرانبه‌ای داده خواهد شد!

۳۵- «دانش‌آموزی را می‌بینم که تمرین‌های درس را در کلاس می‌نویسد!»:

- (۱) أشاهد طالباً يكتب تمارين الدرس في الصف!؛ (۲) رأيت في الصف الطالب يكتب تمارين الدرس!
 (۳) أشاهد في الصف طالباً و هو يكتب تمارين الدرس!؛ (۴) رأيت الطالب و هو يكتب تمارين الدرس في الصف!
 ■■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص (۴۲-۳۶):

«إذا عزمنا أن نجعل إرادتنا قويةً فإنَّ التَّخَيُّلَ، و إن كان صعباً بعض الأحيان ولكنَّه وسيلة فعالة في سبيل تحقُّق ذلك، فعلى سبيل المثال إذا استطاع الإنسان أن يتخيل أنه على ساحل البحر يستريح، فإنَّ هذا يُقلِّل ما فيه من الإضطراب! كذلك في هذا المجال تُمكن الاستفادة من الأخطاء و غفرانها ولكن بالشكل الصحيح؛ فلهذا يمكن الإغماض عنها بعض الأحيان ليعود إلى العمل من جديد بإرادة أقوى! و يؤكِّد أنَّ العادات الجيدة تُقوِّي العزيمة إن كانت منتظمة و لو كانت صغيرة؛ و العامل الآخر هو تعيين الجائزة بعد القيام بالعمل بشرط صحته و حُسن عمله؛ لأنَّه من جهة يُسيِّب أن الشخص ينسى التعب و الجهد الذي بذله عند القيام به و من جهة أخرى تشجيع له على العمل!»

۳۶- أي موضوع لم يُذكر في النص؟

- (۱) أثر العادات الحسنة في الإنسان!
 (۲) فائدة الإغماض عن بعض الأخطاء!
 (۳) تأثير قوَّة الخيال في إيجاد الطمأنينة للإنسان!
 (۴) تعليم الآخرين و أثره في سبيل الحصول على النَّجاح!

۳۷- عَيْنِ الصَّحِيح:

- (۱) إذا كانت لدى الإنسان إرادة قويةً فإنه لا يلتفت إلى الأمور الصغيرة و رعاية النظم فيها!
 (۲) إنَّ رعاية الترتيب و اجتناب التفریق تُرفع شخصية الإنسان في مجال الإرادة!
 (۳) علينا أن نغفر كلَّ أخطائنا و ننسى آلامها حتى نقوم بالعمل من جديد!
 (۴) تعيين الجائزة أهمُّ وسيلة للحصول على إرادة قوية!

۳۸- عَيْنِ الخِطَأ:

- (۱) تقوية الخيال تكفي النَّاس في سبيل تحقُّق الإرادة القويَّة!
 (۲) إنَّ الإرادة القويَّة لا تحصل باتِّخاذ طريقة واحدة و عمل واحد!
 (۳) من الأدوات المفيدة للحصول على إرادة قويَّة هو تصوُّر تحقُّق ما نريده!
 (۴) لا يستطيع النَّاس كلُّهم أن يتخيَّلوا أموراً و حالات تُقلِّل من شدَّة إضطرابهم!

۳۹- عَيْنِ الصَّحِيح للفراغ: للحصول على الإرادة القويَّة يجب

- (۱) أن نُقوِّي قوَّة خيالنا!
 (۲) أن نعمل أعمالاً جديدة في حياتنا!
 (۳) أن نأخذ الجوائز بعد القيام بالأعمال!
 (۴) ألا نشتدَّ على النَّفس بل نتَّخذ سبيل الرَّأفة عليها!

■ عَيْنِ الخِطَأ في الإعراب و التَّحليل الصَّرْفِيّ (۴۲-۴۰):

۴۰- «يتخيَّل»:

- (۱) مضارع- للمفرد الغائب- مزيد ثلاثي (له حرفان زائدان)- متعدِّد/ مع فاعله جملة فعلية
 (۲) فعل مضارع- مزيد ثلاثي (ماضية «خيَّل» من باب «تفعيل»)/ فعل و فاعل و الجملة فعلية
 (۳) فعل مضارع- للمفرد المذكر الغائب- مزيد ثلاثي (من باب «تفعل»)/ فعل و فاعل و الجملة فعلية
 (۴) مضارع- للغائب- مزيد ثلاثي (ماضيه «تخيَّل» من باب «تفعل»)- معلوم/ مع فاعله جملة فعلية

۴۱- «یُسَبَّب»:

- ۱) فعل مزید ثلاثی (بحرف زائد واحد)- متعدّد- معلوم/ مع فاعله جملة فعلیة
- ۲) مزید ثلاثی (من باب «تفعیل»)- متعدّد- معلوم/ فعل مع فاعله جملة فعلیة و خبر «أَنْ»
- ۳) مضارع- للمفرد المذکر الغائب- مزید ثلاثی (من باب «تفعل»)- لازم/ مع فاعله جملة فعلیة
- ۴) فعل مضارع- مزید ثلاثی (له حرف واحد زائد من باب «تفعیل»)/ الجملة فعلیة و خبر لحرف «أَنْ» المشبهة بالفعل

۴۲- «أقوی»:

- ۱) إسم- مفرد مذکر- إسم تفضیل (حروفه الأصلیة: «قوی»/ صفة للموصوف «إرادة»
- ۲) مفرد مذکر- إسم تفضیل (على وزن «أفعل»)- نكرة/ مضاف إليه للمضاف «إرادة»
- ۳) مفرد مذکر- إسم تفضیل- نكرة/ مجرور بالتبعیة للموصوف «إرادة»
- ۴) إسم- مفرد مذکر- إسم تفضیل (فعله مجرد ثلاثی)/ إعرابه مجرور

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالیة (۴۳-۵۰):

۴۳- عین الخطأ فی ضبط حركات الحروف:

- ۱) سَتَّه و تَسَعُونَ نَاقِصٌ سَتَّه عَشْرٌ یَسَاوِی تَمَانِین!
- ۲) لِیَلَدِنَا تَجَارِبٌ کَثِیرَةٌ فِی صِنَاعَةِ نَقْلِ النَّفْطِ عَبْرَ الْأَنْبِیْبِ!
- ۳) حُذُوا الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَ لَا تَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ!
- ۴) فِی اللُّغَةِ الْعَرَبِیَّةِ مِائَاتُ الْکَلِمَاتِ الْمُعْرَبَةِ ذَاتِ الْأُصُولِ الْفَارِسیَّةِ!

۴۴- عین الصّحیح عن المفردات:

- ۱) نعلم أن للبط غدة طبيعية بالقرب من ذنبيها! (جمع) ← غُد، ذنوب
- ۲) عندما نمشي على الرمال الحارة تحرق أقدامنا! (مترادف) ← نسير، رجال
- ۳) اشتدت الرياح و حدثت أعاصير في تلك المنطقة! (مفرد) ← رائحة، إعصار
- ۴) أظهر لنا أصدقاؤنا صدقهم و هم من المصلحين! (متضاد) ← أضمر، المفسدين

۴۵- عین ما فيه جمع سالم للمؤنث:

- ۱) أنشد الشاعر قصيدة طويلة، الأبيات الجميلة فيها كثيرة!
- ۲) إستمعنا إلى أصوات الطيور في الغابة و هي جميلة و كثيرة!
- ۳) إن يُنقل النفط بواسطة الأنابيب فلا نحتاج إلى آلات لتقليل الضغط!
- ۴) بعض الأعمال تحتاج إلى أوقات معينة فيجب أن لا تتأخر في الوصول إليها!

۴۶- عین «الباء» تُستخدم خطأ:

- ۱) أكرمني
- ۲) أفلحني
- ۳) أجلسني
- ۴) أخبرني

۴۷- عین ما ليس فيه «نون الوقاية»:

- ۱) أرسلتني أمي لشراء شريحة لجوالها!
- ۲) أعجبتني الرسام الماهر الذي لم تكن له يدان!
- ۳) يا أختي العزيزة؛ بيئي لنا تأثير المحبة في تربية الأطفال!
- ۴) التحذيرات الكثيرة في الطريق بعدتني عن المخاطر الموجودة!

۴۸- عین الصّحیح في البناء للمجهول (حسب المعنى):

- «استخدم الناس النفط في الصناعة و ابتعدت الأرض من السلامة بآثارهم في الاستفادة منه و حينئذ يهددون البيئة و تتعرض الحياة للموت!»
- ۱) استُخدم النَّاسُ
 - ۲) أبتعد من السّلامة ...
 - ۳) و حينئذ تهدّد البيئة
 - ۴) ... تُتعرّض للموت

۴۹- عین ما ليس فيه فعلٌ يصف ما قبله:

- ۱) للحرباء عينٌ تدور كل اتجاه تُريده!
- ۲) لا ترفع صوتك بأيّ دليل عندما تتكلم مع أمك!
- ۳) يُقدّم لقمان مواظ قيمة يشير القرآن إليها!
- ۴) أُلّف كتابٌ عظيم يُحصى مدنا الجذابة للسياحة!

۵۰- عین الخطأ للفراغين: «.....يَسِّرُ لي أمري، و ياإجعلني من عبادك الصّالحين!»

- ۱) ربِّ/ إلهي
- ۲) يا الله/ معبودي
- ۳) اللهم/ رحمن
- ۴) يا ربِّ/ الرّحيم

۵۱- تن دادن به رذایل در اولین مرحله چه اثری در وجود انسان ایجاد خواهد کرد؟

- (۱) توانایی درک واقعات را از انسان می‌گیرد و روح او را به برزخ می‌کشانند.
 - (۲) برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی، دچار وسوسه‌های درونی می‌شود.
 - (۳) جزئیات آن به‌وقوع می‌پیوندد و سوابق ذهنی فرد را به‌سوی گناه سوق می‌دهد.
 - (۴) موجب سقوط بعد غیر جسمانی انسان و از دست رفتن سرمایه‌های ارزشمندش می‌شود.
- ۵۲- حدیث شریف «الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا» با کدام آیه شریفه، هم‌مفهوم است و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، باهوش‌ترین مؤمنان را چه کسانی معرفی می‌کنند؟

- (۱) «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ...» - فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.
 - (۲) «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا...» - فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.
 - (۳) «وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا...» - گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند، اما به آن دل نمی‌سپرند.
 - (۴) «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ...» - گرچه در دنیا زندگی می‌کنند و زیبا هم زندگی می‌کنند، اما به آن دل نمی‌سپرند.
- ۵۳- کدام عبارت به وجود شعور و آگاهی پس از مرگ اشاره دارد؟

- (۱) «وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا قَالَتْ مَهْمَا فُجِّرَهَا وَتَقْوَاهَا»
 - (۲) «قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ»
 - (۳) «وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كَرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ»
 - (۴) «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ»
- ۵۴- در روز قیامت، بدکاران از چه چیزی به شگفت می‌آیند و در این حالت گفتارشان چیست؟

- (۱) مشاهده گواهی اعضای بدن خویش - چرا علیه ما شهادت می‌دهید.
 - (۲) حضور و شهادت دادن فرشتگان الهی - چرا علیه ما شهادت می‌دهید.
 - (۳) مشاهده گواهی اعضای بدن خویش - ای کاش چنین اعمالی را انجام نداده بودیم.
 - (۴) حضور و شهادت دادن فرشتگان الهی - ای کاش چنین اعمالی را انجام نداده بودیم.
- ۵۵- کدام مورد با حدیث شریف نبوی «الدنيا مزرعة الآخرة» هم‌مفهوم است؟
- (۱) «وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كَرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ»
 - (۲) «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ»
 - (۳) «قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا»
 - (۴) «إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالِ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا»

۵۶- ابزار و اسباب، بر مبنای کدام صفت الهی در اختیار ما قرار داده شده و انسان مؤمن چگونه از آن بهره می‌برد؟

- (۱) عدل الهی - برای کسب رضای خداوند و توکل به خدا و سپردن کارها به او آماده است.
 - (۲) حکمت الهی - برای کسب رضای خداوند و توکل به خدا و سپردن کارها به او آماده است.
 - (۳) حکمت الهی - در راستای راهیابی به نیازهایش با اعتماد به خدا، اهل همت، تعقل و پشتکار است.
 - (۴) عدل الهی - در راستای راهیابی به نیازهایش با اعتماد به خدا، اهل همت، تعقل و پشتکار است.
- ۵۷- شرط اصلی دوستی با خدا چیست و کدام آیه شریفه حاکی از آن است؟
- (۱) اعتماد به خدا داشته باشد و کارها را به خدا بسپارد - «وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»
 - (۲) عمل به دستورات خداوند که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است - «وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»
 - (۳) اعتماد به خدا داشته باشد و کارها را به خدا بسپارد - «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ»
 - (۴) عمل به دستورات خداوند که توسط پیامبر صلی الله علیه و آله ارسال شده است - «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ»
- ۵۸- پیشوایان دین علاوه بر آراستگی باطنی، به کدام مورد سفارش می‌کردند و آن را از اخلاق چه کسانی برمی‌شمردند؟

- (۱) آراستگی اخلاقی همچون ادب و سخاوت و حسن خلق - مؤمنان
 - (۲) آراستگی اخلاقی همچون ادب و سخاوت و حسن خلق - جوانان
 - (۳) آراستگی ظاهری در اجتماع و خانواده و از آن مهم‌تر در عبادت - مؤمنان
 - (۴) آراستگی ظاهری در اجتماع و خانواده و از آن مهم‌تر در عبادت - جوانان
- ۵۹- ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری در طول تاریخ، معلول کدام مورد است؟
- (۱) احتیاج همیشگی انسان به اینکه در افق بالاتری ببیند.
 - (۲) نیاز دائمی انسان به برنامه‌ای که پاسخ‌گوی دغدغه‌های او باشد.
 - (۳) ارائه پاسخ صحیح به سؤال‌هایی که انسان تا آن را نیابد، آرام نمی‌گیرد.
 - (۴) روبه‌رو شدن انسان با نیازهای مهمی که برآمده از سرمایه ویژه انسانی است.

۶۰- چرا خداوند فقط یک دین برای هدایت بشر فرستاده است؟

- ۱) به دلیل رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط به آن در مردم لازم بود تا در هر عصری پیامبری جدید مبعوث شود تا همان اصول ثابت را درخورد انسان‌های دوران خود بیان کند.
- ۲) لازمه ماندگاری یک دین، تبلیغ دائمی و مستمر آن است و پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف، دین الهی را تبلیغ می‌کردند.
- ۳) چون همگان ویژگی‌های مشترکی دارند، پس لازم است یک برنامه کلی داشته باشند تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است، برساند.
- ۴) چون فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت و خیرخواهی در همه انسان‌ها مشترک است، پیامبران هم منادی فضیلت‌های اخلاقی در جامعه هستند.

۶۱- قرآن کریم چه کسانی را به مبارزه دعوت نموده است و عجز و ناتوانی آنان در تحدی را با کدام سخن نشان داده است؟

- ۱) ﴿يَقُولُونَ أَفْتَرَاهُ﴾ - ﴿لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيراً﴾
- ۲) ﴿يَقُولُونَ أَفْتَرَاهُ﴾ - ﴿وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلافاً كَثِيراً﴾
- ۳) ﴿أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ﴾ - ﴿لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيراً﴾
- ۴) ﴿أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ﴾ - ﴿وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلافاً كَثِيراً﴾

۶۲- فرستادن کتاب و میزان به همراه پیامبران چه ثمره‌ای برای جامعه خواهد داشت؟

- ۱) ﴿أَرْسَلْنَا رَسُولَنَا بِالْبَيِّنَاتِ﴾ (۲) ﴿يَقُومُ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾
- ۳) ﴿وَ قَدْ آمَرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ﴾ (۴) ﴿يُزْعَمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ﴾

۶۳- بیان جزئیات احکام الهی برعهده کیست و این مسئله از کدام عبارت شریف قابل دریافت است؟

- ۱) پیامبر اسلام ﷺ و امامان معصوم علیهم‌السلام - ﴿وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ﴾
 - ۲) امیرالمؤمنین ﷺ و فرزندان آن حضرت - ﴿وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ﴾
 - ۳) پیامبر اسلام ﷺ و امامان معصوم علیهم‌السلام - ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً﴾
 - ۴) امیرالمؤمنین ﷺ و فرزندان آن حضرت - ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً﴾
- ۶۴- آیه شریفه ﴿وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ...﴾ خداوند چه کسانی را سرزنش می‌کند و چه هشدار می‌دهد؟

- ۱) عهد و پیمان‌شان را با شخص پیامبر ﷺ شکستند - ﴿انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ﴾
- ۲) ایمان‌شان وابسته به حضور شخص پیامبر ﷺ بود - ﴿انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ﴾
- ۳) عهد و پیمان‌شان را با شخص پیامبر ﷺ شکستند - ﴿مَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ﴾
- ۴) ایمان‌شان وابسته به حضور شخص پیامبر ﷺ بود - ﴿مَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ﴾

۶۵- امیرالمؤمنین ﷺ راه حل نهایی برای غلبه بر اوضاع و احوال نابسامان پس از خود و آگاه کردن مردم را چگونه ترسیم می‌کند؟

- ۱) به قرآن تمسک بجوئید و از آن یاری بطلبید، چون قرآن کتاب هدایت همه جوامع بشری خواهد بود.
- ۲) به قرآن تمسک بجوئید و از آن یاری بطلبید، آنگاه می‌توانید پیرو قرآن باشید که آن را به‌درستی بفهمید.
- ۳) همه این‌ها را از اهلش طلب کنید، چون آنان هرگز با دین مخالفت نمی‌کنند و در دین اختلاف ندارند.
- ۴) همه این‌ها را از اهلش طلب کنید، چون آنان تبیین‌کنندگان معارف اسلامی با نیازهای نو هستند.

۶۶- مطابق روایت شریف نبوی ﷺ، چه کسی گرفتار «میتة جاهلیة» شده و برای نجات از آن انجام کدام اقدام مؤثر است؟

- ۱) نداشتن معرفت نسبت به امام - در راه خدا به شایستگی جهاد نمایند.
- ۲) نداشتن معرفت نسبت به امام - با شیوة حکومت‌داری ایشان آشنا شوند.
- ۳) مرگ در حال عدم پیروی از امام - در راه خدا به شایستگی جهاد نمایند.
- ۴) مرگ در حال عدم پیروی از امام - با شیوة حکومت‌داری ایشان آشنا شوند.

۶۷- «موجودات جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند هستند و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود»، کدام بیت در تبیین این موضوع آمده است؟

۱) ما که باشیم ای تو ما را جان جان	تا که باشیم با تو در میان
۲) نظیر دوست ندیدم، اگر چه از مه و مهر	نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست
۳) مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان	هر دو عالم پُر ز نور و دیده نابینا چه سود
۴) جامه‌های خلق بدریدی ز خار	پسای درویشان بختی زار زار

۶۸- پس از پذیرش مفهوم کدام مورد، پیام موجود در آیه شریفه ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾ تحقق می‌یابد؟

- ۱) ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ﴾ (۲) ﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ (۳) ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ﴾ (۴) ﴿قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ أَعْبُدُوا رَبَّ﴾

۶۹- کدام مورد، علت دوستی نکردن با دشمنان خدا و مسلمانان را در آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ...﴾ بیان می‌کند؟

- (۱) ﴿تَلْقَوْنَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ﴾
 (۲) ﴿عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ﴾
 (۳) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا﴾
 (۴) ﴿وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ﴾

۷۰- با تدبیر در آیه شریفه ﴿قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفِرَادِي﴾ کدام واژگان آیه به ترتیب بر «حسن فعلی» و «حسن فاعلی» دلالت دارند؟

- (۱) ﴿لِلَّهِ﴾ - مثنی و فرادی (۲) ﴿لِلَّهِ﴾ - ﴿اعظمکم﴾
 (۳) مثنی و فرادی - ﴿لِلَّهِ﴾ (۴) مثنی و فرادی - ﴿اعظمکم﴾

۷۱- امام صادق علیه السلام فرمودند: «أَمَّا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلَةِ كَفَّةِ الْمِيزَانِ...»، در تبیین کدام آیه شریفه، می‌توان به این روایت استناد کرد و کدام عبارت توضیح مناسبی برای مفهوم آن می‌باشد؟

- (۱) ﴿أَحْسِبِ النَّاسَ أَنْ يَبْتَكَوْا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ﴾ - این سنت عام‌ترین قانون خداوند است.
 (۲) ﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ﴾ - این سنت عام‌ترین قانون خداوند است.
 (۳) ﴿أَحْسِبِ النَّاسَ أَنْ يَبْتَكَوْا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ﴾ - قرار گرفتن در دایره این سنت نتیجه عمل خود انسان‌هاست.
 (۴) ﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ﴾ - قرار گرفتن در دایره این سنت نتیجه عمل خود انسان‌هاست.

۷۲- بیت زیر ثمره مفهوم مندرج در کدام آیه شریفه را مورد تبیین قرار می‌دهد؟

- طیران مرغ دیدی تو ز پایبند شهوت
 به درآی تا ببینی طیران آدمیت
 (۱) ﴿فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ...﴾
 (۲) ﴿قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ...﴾
 (۳) ﴿إِنْ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ...﴾
 (۴) ﴿لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ...﴾

۷۳- با توجه به آیات مبارکه سوره فرقان، علت تبدیل گناهان به حسنات پس از توبه، ایمان و عمل صالح در کدام مورد بیان شده است؟

- (۱) پیرایش و تخلیه (۲) توبه و انقلاب علیه خود (۳) تزکیه و پاکی نفس (۴) آمرزنده و مهربان بودن خداوند

۷۴- تحقق بخشیدن به مفهوم آیه شریفه ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا﴾ از عمل به کدام راهکار قرآنی آغاز می‌گردد؟

- (۱) ﴿لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ﴾
 (۲) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾
 (۳) ﴿لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ﴾
 (۴) ﴿لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا﴾

۷۵- در کدام آیه شریفه، به دو معیار اولیه تمدن اسلامی اشاره شده است؟

- (۱) ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ﴾
 (۲) ﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾
 (۳) ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾
 (۴) ﴿وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً﴾

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

زبان انگلیسی

Part A: Grammar and Vocabulary

Directions: Questions 76-87 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases, marked (1), (2), (3), and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

76- Wow! Look at the prices! We wouldn't be able to buy anything if we a large income.

- 1) not have 2) hadn't had 3) wouldn't have 4) didn't have

77- He isn't some of my friends, but what he says is often more original than you normally hear.

- 1) talkative 2) more talkative 3) as talkative as 4) the most talkative

78- are about 350 species of sharks, and although they all eat meat, only a few species will attack people.

- 1) They 2) There 3) Those 4) That they

■ ■ Reading Comprehension I

Brainstorm a list of all the things that make you happy. Just write whatever comes into your mind without thinking about it too much. Now look at that list and tick all the ones that are fun or enjoyable. Probably most of them, right? So, if you could spend most of your time doing all this fun stuff, you would be really happy, surely?

Well maybe not. For most people, only doing things for fun is not enough for long-term happiness. That is because, according to author of Happiness by Design, Paul Dolan, your happiness depends on a 'pleasure-purpose balance'. If most of the things on your list of what makes you happy fall under the category of 'pleasure,' then that might be what you think makes you happy. But what will actually make you happy is balancing them out with activities that give your life purpose.

We tend to know straight away if something is enjoyable, but knowing what brings meaning and value requires more thought. For example, most people will say that air pilots have jobs with clear purpose. They are responsible for hundreds of people and fly all over the world. But in reality, their day-to-day work might involve spending time in boring hotels or stuck in airports waiting for flights, and routine actions they have performed hundreds of times. Those activities might not feel very meaningful- and they are probably not fun either. Just like everyone else, the pilot needs balance in their work and life to be happy.

93- The author's main purpose in the passage is to discuss

- 1) why doing fun activities is enough for our happiness
- 2) what actually makes people happy
- 3) the reasons for happiness
- 4) the effects of happiness

94- According to the passage, in Happiness by Design, Paul Dolan

- 1) answers a question
- 2) describes an experiment
- 3) supports an old way of thinking
- 4) provides interesting examples

95- The word "requires" in paragraph 3 is closest in meaning to

- 1) needs
- 2) receives
- 3) makes
- 4) depends

96- It is suggested in paragraph 3 that air pilots' work

- 1) never makes them want to give up
- 2) does not involve the repetition of certain tasks
- 3) may not be as meaningful as people commonly think
- 4) is considered to be both fun and purposeful by pilots themselves

■ ■ Reading Comprehension II

Netball is particularly popular in the UK, Australia and New Zealand and I have played this wonderful game since I was at primary school. It is a team sport which is similar to both basketball and handball. There are seven players on each team and they each wear a bib which shows the name of the position they play. Players must throw the ball to one another and the aim of the game is to pass the ball to the 'Goal Shooter' or 'Goal Attack' who can shoot the ball into the net to score a goal. However, the key aspects of netball are that you cannot bounce the ball and you cannot move your feet when you have the ball. This is called the footwork rule and it can be quite difficult to grasp for young children playing the game! A full match lasts for one hour and in a single match often about 100 goals are scored which shows what a fast-paced and exciting game netball is!

Netball is typically played by women and girls. However, at many universities, there are mixed netball leagues in which teams must have both male and female players. In the UK, there are many different schemes to try to inspire people to play netball. One such scheme is called 'Back to Netball' which encourages women who have not played netball since they were at school to rediscover their love for the sport and get back on the court! Walking netball is another variation of the sport aimed at older women and those who want to exercise in a gentler way. So, why not watch a video of netball online and then have a go for yourself?

97- What is the author's main purpose in the passage?

- 1) To explain the rules of netball
- 2) To compare netball and walking netball
- 3) To give information about a specific sport
- 4) To explain the reasons for the popularity of a particular sport

98- The word "this" in paragraph 1 refers to which of the following?

- 1) That you cannot bounce the ball
- 2) That the aim of the game is passing the ball to the 'Goal Shooter'
- 3) That you are not allowed to move your feet when you have the ball
- 4) That it can be quite difficult to grasp for young children playing the game

99- It is stated in the passage that 'Back to Netball' is a plan that

- 1) is about a gentler way of exercising
- 2) makes online videos of netball available
- 3) motivates UK women to try netball again
- 4) supports both male and female netball players in the UK

100- There is NOT sufficient information in the passage to answer which of the following questions?

- 1) How long does a full netball match take?
- 2) Which sports can netball be compared to?
- 3) How do netball players show their position in the match?
- 4) Why is walking netball safer than all the other variations of netball?

مؤسسه آموزشی فرهنگی

دفترچه شماره ۲

آزمون سراسری ورودی دانشگاه‌های کشور - سال ۱۴۰۰

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم انسانی

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
ریاضی	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵ دقیقه
اقتصاد	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۰ دقیقه
ادبیات اختصاصی	۳۰	۱۳۶	۱۶۵	۳۰ دقیقه
عربی اختصاصی	۲۰	۱۶۶	۱۸۵	۲۰ دقیقه
تاریخ	۱۵	۱۸۶	۲۰۰	۲۵ دقیقه
جغرافیا	۱۵	۲۰۱	۲۱۵	۲۵ دقیقه
علوم اجتماعی	۲۰	۲۱۶	۲۳۵	۱۵ دقیقه
فلسفه و منطق	۲۵	۲۳۶	۲۶۰	۲۵ دقیقه
روانشناسی	۲۰	۲۶۱	۲۸۰	۱۵ دقیقه
تعداد کل سؤالات: ۱۸۰		مدت پاسخ‌گویی: ۱۶۵ دقیقه		

۱۰۱- تابع درآمد شرکتی به ازای تولید x واحد از یک کالای مصرفی به صورت $R(x) = -\frac{1}{4}x^2 + 8x$ و تابع هزینه آن به صورت $C(x) = 4x + b$ است.

اگر فاصله دو نقطه سر به سر تابع سود این شرکت، ۱۲ واحد کالا باشد، مقدار b کدام است؟

- ۵ (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴)

۱۰۲- اگر عبارتهای گویا تعریف شده باشند، مجموع جوابهای معادله $\frac{4x^2 - (2-x)^2}{x+2} - \frac{y}{x} = 2$ ، کدام است؟

- ۱ (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{4}{3}$ (۳) $\frac{7}{3}$ (۴)

۱۰۳- تابع $f(x) = -\frac{1}{4}x + 4$ را در دامنه $\{-99, -98, \dots, 0, 1, \dots, 99, 100\}$ در نظر بگیرید. مقدار متوسط عضوهای برد تابع f ، کدام است؟

- ۳/۵ (۱) ۳/۷۵ (۲) ۴ (۳) ۴/۲۵ (۴)

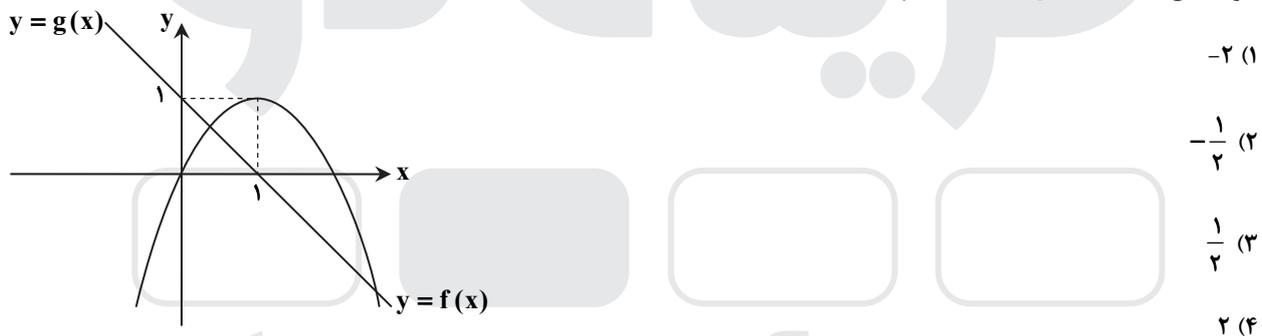
۱۰۴- ضابطه تابع $y = [-2x + |x|] + x$ در دامنه $-\frac{2}{3} < x < -\frac{1}{3}$ ، کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- ۲x (۱) x+۱ (۲) x-۲ (۳) $2x + \frac{8}{3}$ (۴)

۱۰۵- معادله $\frac{ax^2 + 2x}{x+1} = x^2 - x$ ، دارای سه ریشه حقیقی متمایز است. کدام نامساوی زیر همواره برقرار است؟

- a < -۲ (۱) a ≥ -۲ (۲) a ≤ ۱ (۳) a < ۱ (۴)

۱۰۶- نمودار تابع با ضابطههای سهمی $y = f(x)$ و خط راست $y = g(x)$ در صفحه مختصات مطابق شکل زیر داده شده است. مجموع جوابهای معادله $f(x) = g^2(x)$ ، کدام است؟

۱۰۷- فرض کنید تابع f به صورت $f = \{(a, a^2) ; a = 0, 1, 2\} \cup \{(a, a+b) | a, b \in \{0, 1, 2\}\}$ توصیف شده باشد. تعداد عناصر f کدام است؟

- ۸ (۱) ۹ (۲) ۱۰ (۳) ۱۲ (۴)

۱۰۸- نمودار تابع با ضابطه $f(x) = a\left(\frac{1}{4}\right)^x + b$ ، محور x را با طول ۱- و محور y را با عرض ۲ قطع می کند. مقدار تابع f در $x = 1$ ، کدام است؟

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۹- مقدار عبارت $\frac{1}{3^4} \times \frac{1}{3^8} \times \frac{1}{3^{16}} \times \dots \times \frac{1}{3^{256}}$ ، کدام است؟

- ۳ ۲۵۶ (۱) $\frac{127}{3^{256}}$ (۲) $\frac{64}{3^{256}}$ (۳) $\frac{255}{3^{512}}$ (۴)

۱۱۰- اگر $4x, z, y$ و $x - \frac{3}{y}$ جملات متوالی یک دنباله هندسی باشند، مقدار $|x| + |y| + |z|$ ، کدام است؟

- ۱ (۱) ۳ (۲) ۵ (۳) ۷ (۴)

۱۱۱- مجموع ۱۰ جمله اول یک دنباله حسابی ۲۶- و نسبت جمله پانزدهم به جمله ششم دنباله ۶ است. جمله یازدهم دنباله، کدام است؟

- ۱۳/۶ (۱) -۱۴/۸ (۲) -۱۵/۶ (۳) -۱۶/۸ (۴)

۱۱۲- جمله چهاردهم دنباله بازگشتی $1 + \frac{1}{a_n} = a_{n+1}$ با فرض $a_{16} = \frac{1597}{987}$ ، کدام است؟

(۱) $\frac{233}{377}$ (۲) $\frac{377}{610}$ (۳) $\frac{377}{233}$ (۴) $\frac{610}{377}$

۱۱۳- جدول ارزشی کدام یک از گزاره‌های زیر با جدول ارزشی گزاره $(p \vee q) \Rightarrow (q \vee r)$ ، یکسان نیست؟

(۱) $p \Rightarrow (q \vee r)$ (۲) $(p \wedge q) \vee r$ (۳) $\sim p \vee q \vee r$ (۴) $(p \Rightarrow q) \vee r$

۱۱۴- اگر گزاره‌های $p \Rightarrow q$ و $\sim p \Rightarrow q$ هر دو درست باشند، آنگاه کدام گزاره زیر همواره درست است؟

(۱) $q \vee p \Rightarrow q$ (۲) $q \vee p \Rightarrow p$ (۳) $p \wedge \sim q$ (۴) $q \vee p \Rightarrow p \wedge q$

۱۱۵- اگر متمم مجموعه $(A - B) \cup (B - A)$ برابر $A \cap B$ باشد، کدام عبارت درست است؟ (S مجموعه مرجع است.)

(۱) $A \subseteq B$ (۲) $A \subseteq B'$ (۳) $A \cup B = S$ (۴) $A = \emptyset$ یا $B = \emptyset$

۱۱۶- یک کتابخانه شامل ۵ کتاب ریاضی، ۳ کتاب ادبیات و ۲ کتاب داستان است. ۴ کتاب به دلخواه انتخاب می‌کنیم. با کدام احتمال این چهار کتاب، حداقل در دو موضوع مختلف هستند؟

(۱) $\frac{19}{21}$ (۲) $\frac{13}{14}$ (۳) $\frac{20}{21}$ (۴) $\frac{41}{42}$

۱۱۷- برای اندازه‌گیری داده‌هایی که قابل مرتب کردن بوده و اختلاف بین مقادیر داده‌ها با معنا است، از کدام مقیاس اندازه‌گیری استفاده می‌شود؟

(۱) اسمی (۲) نسبتی (۳) ترتیبی (۴) فاصله‌ای

۱۱۸- میانگین و واریانس داده‌های یک جامعه به ترتیب ۱۵۲ و ۳۶ است. تقریباً ۹۶ درصد داده‌ها در کدام فاصله قرار می‌گیرند؟

(۱) (۱۱۶, ۱۸۸) (۲) (۱۳۴, ۱۷۰) (۳) (۱۴۶, ۱۵۸) (۴) (۱۴۰, ۱۶۴)

۱۱۹- دامنه میان‌چارکی نمودار جعبه‌ای شامل ۱۰ داده، ۲۵ و اختلاف چارک اول با سبیل‌ها ۳۸ و ۲۶ است. اگر کوچک‌ترین عضو داده‌ها ۳ باشد،

مجموع مقادیر ممکن برای چارک سوم، کدام است؟

(۱) ۱۲۰ (۲) ۱۰۰ (۳) ۶۴ (۴) ۳۶

۱۲۰- تعداد کالای فروخته‌شده توسط یک فروشگاه در هفته‌های اول تا هفتم به صورت جدول زیر است:

هفته	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
تعداد کالاهای فروخته شده	۸	x	۵	y	۱۵	۱۰	۱۲

پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که تعداد کالایی که در هفته نهم به فروش می‌رسد ۸ کالا است. مقدار $x + y$ ، کدام است؟

(۱) ۲۶ (۲) ۳۶ (۳) ۵۰ (۴) ۷۶

اقتصاد

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۲۱- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

(الف) همه گزینه‌ها بیانگر مفهوم کالاهای سرمایه‌ای است، به جز

(ب) از نظر اقتصاددانان، معنا و مفهوم اصطلاح «کمیابی» کدام است؟

(ج) کدام گزینه، به ترتیب بیانگر: نمونه کالاهای ضروری - نمونه کالاهای سرمایه‌ای - نمونه کالاهای لوکس و تجملی است؟

(۱) الف) در فرایند «تولید» خدمات آن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(ب) منابع و امکانات موجود امکان مصارف متعدد دارند - با روش‌های مختلفی می‌توان از منابع و امکانات در دسترس استفاده کرد.

(ج) دارو - مسکن - ماشین آلات

(۲) الف) شامل ابزار تولید و تجهیزاتی است که به وسیله بنگاه‌های تولیدی به کار گرفته می‌شود.

(ب) منابع و امکانات و ثروت‌های طبیعی محدود است - روش‌های استفاده از منابع و امکانات متنوع است.

(ج) نمک - پوشاک - داروهای ویتامینه

(۳) الف) در طول زمان با دوام هستند و تولیدکننده به وسیله آن‌ها ارزش افزوده ایجاد می‌کند.

(ب) انسان در بهره‌برداری هم‌زمان از منابع و امکانات محدودیت دارد - منابع و ثروت‌های طبیعی کاربردهای گوناگون دارند.

(ج) نمک - سنگ‌های گران‌قیمت - ابزار تولید

(۴) الف) با تبدیل به «عوامل تولید» به فرایند تولید کمک می‌کند.

(ب) انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد - منابع و امکانات موجود محدود است.

(ج) دارو - یخچال در مغازه بستنی‌فروشی - لوستر (نورافشان)

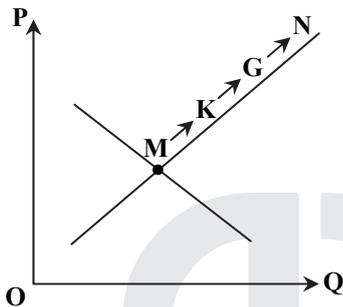
۱۲۲- در یک جامعه فرضی، یک دستگاه کالای سرمایه‌ای را به قیمت: ۷۲ میلیارد ریال خریداری کرده‌ایم و عمر مفید آن ۱۲ سال است. در این صورت:

(الف) هر سال چه میزان سرمایه به‌عنوان «هزینه استهلاکی» باید کنار گذاشته شود؟
 (ب) چنانچه در سه سال آخر عمر مفید این کالای سرمایه‌ای، ۵٪ کاهش بها یافته باشد، مجموع هزینه استهلاکی سه سال آخر چه مقدار خواهد بود؟

(ج) قیمت جدید کالای سرمایه‌ای کدام است؟
 توجه: ارقام به میلیون و میلیارد ریال است.

ج) ۶۸,۴۰۰,۰۰۰	ب) ۱۷,۱۰۰	الف) ۶
ج) ۶۴,۸۰۰,۰۰۰	ب) ۱۷,۱۰۱	الف) ۶
ج) ۶۴,۸۰۰,۰۰۰	ب) ۱۷,۱۰۰	الف) ۷
ج) ۶۸,۴۰۰,۰۰۰	ب) ۱۷,۱۰۱	الف) ۷

۱۲۳- با توجه به نمودار منحنی «.....» علت حرکت از نقطه M به N، کدام است؟

(۱) عرضه - قیمت بالاتر و عرضه کمتر

(۲) تقاضا - قیمت پایین‌تر و تولید بیشتر

(۳) عرضه - قیمت بیشتر و عرضه بیشتر

(۴) تقاضا - توانایی تولید کمتر و قیمت بالاتر

۱۲۴- پاسخ درست و کامل سؤالات زیر در کدام گزینه، مطرح شده است؟

الف) مطلب زیر مربوط به کدام مورد است؟

«در تحکیم بنیان‌های اقتصادی اصل، رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست نه همچون دیگر نظام‌های اقتصادی، تمرکز و تکثیر ثروت و سودجویی، زیرا در مکاتب مادی، اقتصاد عامل تخریب و فساد و تباهی می‌شود و در اسلام «.....» است و از آن جزء کارآیی بهتر در راه وصول به مقصد و منظور مطلوب انتظار دیگری نمی‌توان داشت.»

ب) بانک «.....» مستقر در جدّه «.....» بوده و بانک «.....» محسوب می‌شود.

ج) مطلب زیر مربوط به کدام مورد است؟

«هر کشوری در پی جذب سرمایه‌گذاری خارجی برای کشور خود است. تا بدین ترتیب نه تنها پس‌اندازهای داخلی بلکه پس‌اندازهای

کشورهای دیگر را نیز در جهت رشد و افزایش کارخانه‌ها و بخش‌های تولید داخل به کار گیرد.»

د) علاوه بر خرید حضوری، روش دیگر برای سرمایه‌گذاری در بورس، کدام است؟

(۱) الف) اصل ۴۴ قانون اساسی - اقتصاد وسیله است نه هدف

ب) توسعه اسلامی - وابسته به سازمان ممالک اسلامی حوزه خلیج فارس - تعاونی اسلامی

ج) جابه‌جایی عوامل تولید - سرمایه‌گذاری‌های استعماری در ممالک جهان سوم

د) اشخاص می‌توانند از طریق اینترنت به خرید سهام در بورس، اقدام کرده و تأیید عضویت خود را از سامانه معاملاتی بورس تقاضا نمایند.

(۲) الف) مقدمه قانون اساسی - اقتصاد وسیله است نه هدف

ب) توسعه اسلامی - وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی - توسعه‌ای

ج) مبادلات بین‌المللی در بازارهای نیروی کار و سرمایه - حرکت سرمایه

د) اشخاص می‌توانند از طریق اینترنت نیز به خرید اقدام کنند و پس از عملیات، نمونه چاپی آن را به‌عنوان رسید دریافت نمایند.

(۳) الف) مقدمه قانون اساسی - اقتصاد هدف است، نه وسیله

ب) توسعه تعاونی جهان اسلام - وابسته به سازمان ممالک اسلامی حوزه خلیج فارس - توسعه‌ای

ج) مبادلات بین‌المللی در بازارهای نیروی کار و سرمایه - مصادره سرمایه‌های خارجی

د) با ثبت نام در اینترنت تأیید عضویت خود را از سامانه معاملاتی بورس، درخواست نمایند.

(۴) الف) اصل ۴۳ قانون اساسی - اقتصاد هدف است، نه وسیله

ب) توسعه تعاونی جهان اسلام - وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی - تعاونی اسلامی

ج) جابه‌جایی عوامل تولید - فرار سرمایه‌ها به خارج

د) از طریق اینترنت ثبت نام کرده و رسید واریز مبلغ سرمایه‌گذاری را به کارگزاری مربوطه ارسال نمایند.

۱۲۵- مندرجات جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است. چنانچه مجموع ارزش اقلام: مواد غذایی، پوشاک و ماشین آلات ۱۴۵ میلیارد ریال باشد، در این صورت:

الف) تولید خالص ملی
ب) تولید ناخالص داخلی
ج) تولید خالص داخلی سرانه
در این جامعه، کدام است؟

۱	هزینه استهلاك	$\frac{1}{4}$ ارزش خدمات ارائه شده
۲	جمعیت کل کشور	۲۵ میلیون نفر
۳	ارزش تولید خارجیان مقیم کشور	۳۳ میلیارد ریال
۴	ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند.	$\frac{1}{3}$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشور
۵	ارزش خدمات ارائه شده	۴۴ میلیارد ریال

- (۱) الف) ۱۸۹ (ب) ۲۱۱ (ج) ۷/۳۳
(۲) الف) ۱۸۹ (ب) ۲۲۲ (ج) ۸/۴۴
(۳) الف) ۲۰۰ (ب) ۲۱۱ (ج) ۷/۳۳
(۴) الف) ۲۰۰ (ب) ۲۲۲ (ج) ۸/۴۴

۱۲۶- کدام گزینه، بیانگر پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف) به تمامی مراحل «.....» «.....» «.....» اطلاق می‌شود.
ب) کالاها و خدماتی را که تولید آن‌ها بدون توجه به میزان سود، هزینه و بازار انجام می‌شود، «.....» می‌نامند.
ج) همه فعالیت‌های تولیدی در «محاسبه تولید کل جامعه» مورد سنجش قرار می‌گیرند، به جز:

(۱) الف) کار آفرینی - ایجاد ارزش افزوده

(ب) محصولات تاکتیکی

(ج) فعالیت زنان در کارگاه‌های قالی‌باقی

(۲) الف) کار آفرینی - زنجیره خلق ارزش

(ب) محصولات حیازت شده

(ج) کاشت میوه و سبزیجات گلخانه‌ای

(۳) الف) زنجیره خلق ارزش - ایجاد ارزش افزوده

(ب) محصولات نرم

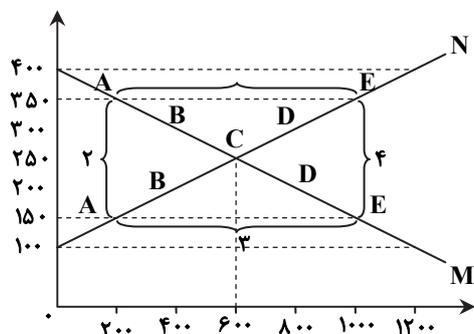
(ج) فعالیت تولیدی زنان در خانه و تربیت فرزندان

(۴) الف) ایجاد ارزش افزوده - زنجیره خلق ارزش

(ب) محصولات راهبردی

(ج) کاشت سبزیجات در منزل برای مصرف خانگی

۱۲۷- با توجه به نمودار روبه‌رو:

الف) کدام شماره، بیانگر مازاد عرضه است؟

ب) کدام دو نقطه، به ترتیب بیانگر قیمت و مقدار و مفهوم تعادلی است؟

ج) کدام شماره، مبین مفهوم کمبود عرضه است؟

د) کدام حروف به ترتیب، بیانگر منحنی تقاضا و عرضه است؟

ه) کدام دو عدد بیانگر «عرضه صفر» است؟ و کدام دو عدد مبین «تقاضای صفر» است؟

- (۱) الف) ۱ (ب) C - ۲۵۰ - ۶۰۰ (ج) ۳ (د) M و N (ه) ۱۲۰۰, ۴۰۰, ۱۲۰۰, ۱۰۰
(۲) الف) ۱ (ب) B - ۲۵۰ - ۶۰۰ (ج) ۴ (د) M و N (ه) ۴۰۰, ۱۲۰۰, ۱۲۰۰, ۱۰۰
(۳) الف) ۳ (ب) B - ۶۰۰ - ۲۵۰ (ج) ۲ (د) N و M (ه) ۴۰۰, ۱۲۰۰, ۱۰۰, ۱۲۰۰
(۴) الف) ۳ (ب) C - ۶۰۰ - ۲۵۰ (ج) ۱ (د) N و M (ه) ۱۲۰۰, ۴۰۰, ۱۰۰, ۱۲۰۰

۱۲۸- در یک جامعه فرضی، چنانچه کشاورزان یک کیلوگرم پنبه تولیدی خود را به ارزش ۶۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی بفروشند. کارگاه‌های ریسندگی نیز این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل کرده و به ارزش ۷۵۰۰ ریال به کارگاه‌های پارچه‌بافی بفروشند و در کارگاه‌های پارچه‌بافی، نخ به پارچه تبدیل شده و به مبلغ ۱۱,۰۰۰ ریال به کارگاه‌های تولید پوشاک فروخته شود و در این کارگاه‌ها پارچه به پوشاک تبدیل شده و به مبلغ ۱۹,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با توجه به این داده و ستاده‌ها:

الف) ارزش افزوده مرحله دوم و چهارم، کدام است؟

ب) به جز این روش چه روش‌های دیگری برای محاسبه تولیدات کلی وجود دارد و عناوین آن کدام است؟

ج) در کدام روش محاسبه «تولیدات کلی» نگران اندازه‌گیری «تولیدات واسطه‌ای و مواد اولیه» نیستیم چرا که ارزش پولی همه آن‌ها در محاسبه کالاها و خدمات نهایی خودبه‌خود اندازه‌گیری شده است؟ در ضمن روشی که در آن با جمع زدن همه اجزای سهم در روند تولید، عایدی همه بازیگران و فعالان اقتصادی داخلی یا ملی، «تولید کل» محاسبه شود، چه نام دارد؟

د) اقتصاددانان چه روشی را جهت اجتناب از اشتباه در محاسبه تولید کل ارائه می‌کنند؟

الف) ۱۰۰۰ - ۸۰۰۰ (۱) ب) روش هزینه‌ای - روش تولید

ج) روش درآمدی - روش هزینه‌ای (۲) د) دو روش را به کار می‌گیرند و میانگین آن‌ها را منظور می‌دارند.

الف) ۶۵۰۰ - ۳۵۰۰ (۲) ب) روش درآمدی - روش تولید

ج) روش هزینه‌ای - روش درآمدی (۳) د) هر سه روش را به کار می‌گیرند و میانگین آن‌ها را منظور می‌دارند.

الف) ۸۰۰۰ - ۱۰۰۰ (۳) ب) روش درآمدی - روش هزینه‌ای

ج) روش هزینه‌ای - روش درآمدی (۴) د) حداقل دو روش را به کار می‌گیرند و نتایج را با هم مقایسه می‌کنند.

الف) ۳۵۰۰ - ۶۵۰۰ (۴) ب) روش هزینه‌ای - روش درآمدی

ج) روش درآمدی - روش هزینه‌ای (۵) د) هر سه روش مورد استفاده قرار می‌گیرد، هر کدام بیشتر بود آن منظور می‌شود.

۱۲۹- کدام گزینه، بیانگر پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف) کدام دو بانک اگرچه جزء بانک‌های تخصصی محسوب می‌شوند، ولی بیشتر نقش بانک تجاری را ایفا می‌کنند؟

ب) انسان محصول آمادۀ طبیعت را مستقیماً بدون هیچ‌گونه انجام کاری روی آن برداشت می‌کند، سه نمونه از آن کدام است؟ و نتیجه این اقدام و نام اصطلاح اسلامی آن کدام است؟

ج) گاهی توسعه یافتگی معادل غربی شدن تلقی شده است، دلیل آن کدام است؟

د) هرگاه اقتصاددانان برای به دست آوردن شکاف درآمدی، شکاف هزینه‌ای را محاسبه کنند، در این حالت:

الف) مسکن و ملت (۱)

ب) بهره‌برداری از معادن، زراعت، باغبانی - مالکیت عمومی - احیاء

ج) در واقع الگوهای توسعه، با توجه به زمان توسعه یافتن کشورهای غربی در عصر کنونی، کاملاً تغییر یافته و متفاوت شده است.

د) درآمد خانوار، نماینده‌ای از هزینه آن است.

الف) مسکن و کشاورزی (۲)

ب) بهره‌برداری از علف و مراتع، چوب جنگل‌ها و معادن - مالکیت فردی - حیات

ج) زیرا الگوهای توسعه به طور معمول به تفاوت‌های بومی و محلی کشورها و همچنین به تاریخ، فرهنگ، باورها و ارزش‌های آن‌ها توجه لازم ندارند.

د) هزینه خانوار، نماینده‌ای از درآمد آن است.

الف) ملی و توسعه صادرات (۳)

ب) بهره‌برداری از ماهی دریاها، جنگل‌ها، کاشت گندم - مالکیت عمومی - حیات

ج) چون این شاخص در زمان‌ها و مکان‌های متفاوت با الگوهای مختلفی باید مورد توجه اقتصاددانان قرار گیرد.

د) شاخص دهک‌ها یکی از معیارهای تشخیص وضعیت «توزیع درآمد» تلقی می‌شود.

الف) کشاورزی و صادرات (۴)

ب) بهره‌برداری از چوب جنگل‌ها، معادن، پرورش ماهی - مالکیت فردی - احیاء

ج) زیرا اقتصاددانان برای مقایسه بهتر کشورها و روند تغییرات آن‌ها علاوه بر شاخص‌های توسعه به شاخص‌های دیگر نیز توجه یافته‌اند.

د) با محاسبه نسبت دهک دهک اول شاخصی مطمئن برای محاسبه به دست می‌آید.

۱۳۰- جدول زیر مبین اطلاعات ارائه شده در یک جامعه مفروض است. با توجه به مندرجات جدول:

۱	ارزش پولی مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری	۱۰۰۰ واحد
۲	ارزش پولی موجودی سپرده‌های مدت‌دار	۲۳۰ واحد
۳	ارزش پولی سپرده‌های دیداری	۱۸۰ واحد
۴	ارزش پولی مجموع اسکناس‌ها	۲۰۰۰ واحد
۵	ارزش پولی مجموع مسکوکات در دست مردم	$\frac{۲}{۵}$ موجودی اسکناس‌ها
۶	ارزش پولی حساب‌های قرض‌الحسنه	۱۲۸۰ واحد

الف) ارزش پولی مسکوکات موجود در دست مردم چقدر است؟

ب) میزان حجم شبه پول این جامعه، کدام است؟

ج) حجم کل پول یا کل نقدینگی این جامعه، کدام است؟

الف) ۸۰۰ (ب) ۲۰۱۰ (ج) ۵۸۰۰

الف) ۸۰۰ (ب) ۲۱۰۰ (ج) ۵۰۸۰

الف) ۸۲۰ (ب) ۲۰۱۰ (ج) ۵۸۰۰

الف) ۸۲۰ (ب) ۲۱۰۰ (ج) ۵۰۸۰

۱۳۱- جدول زیر، نمودار: «تقاضا، عرضه، قیمت» در یک جامعه بازاری فرضی است، به ترتیب کدام ردیف‌های جدول بیانگر:

الف) برابری میان «تقاضا و عرضه» است و نام اصطلاح اقتصادی آن کدام است؟

ب) کمبود عرضه است؟

ج) مازاد عرضه است؟

ردیف	قیمت «به ریال»	مقدار تقاضا «به کیلو»	مقدار عرضه «به کیلو»
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳	۲۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۶۰۰
۵	۳۰۰	۴۰۰	۸۰۰
۶	۳۵۰	۲۰۰	۱۰۰۰
۷	۴۰۰	۰	۱۲۰۰

الف) ردیف: ۴- مقدار قیمت تعادلی

ب) ردیف: ۳ (ج) ردیف: ۵

الف) ردیف: ۴- مقدار تعادلی

ب) ردیف: ۵ (ج) ردیف: ۳

الف) ردیف: ۷- قیمت و مقدار تعادلی

ب) ردیف: ۵ (ج) ردیف: ۳

الف) ردیف: ۷- قیمت تعادلی

ب) ردیف: ۳ (ج) ردیف: ۵

۱۳۲- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

الف) به طور کلی سیاست‌های تثبیت اقتصادی به:

ب) دولت‌ها برای مدیریت کلان کشور:

ج) برای تداوم پیشرفت اقتصادی، علاوه بر ارتقای توان تولید، به عنوان عنصر اساسی پیشرفت، مقاوم‌سازی اقتصاد و آسیب‌پذیری آن از فشارها و تکان‌های مختلف الزامی است. اقتصاددانان با اصلاحاتی نظیر: «.....» مسئله مقاوم‌سازی اقتصاد را پیگیری و اجرا می‌کنند.

د) نفت خام «.....» است و همان طور که فروش و ااثت خانه برای خانوار «.....» به شمار برود، صادرات و فروش نفت نیز «.....» محسوب «.....»

الف) سیاست‌های انبساط پولی و سیاست‌های انقباض پولی طبقه‌بندی می‌شود.

ب) علاوه بر سیاست‌های انبساط پولی از سیاست‌های انقباض مالی، نیز استفاده می‌کنند.

ج) اقتصاد مقاومتی ضامن پیشرفت- درون‌زایی- برون‌گرایی و گسترش ارتباطات- اقتصاد دانش‌بنیان- اقتصاد مردمی

د) ثروت عمومی- باید درآمد- درآمد- می‌شود.

الف) سیاست‌های افزایش حجم پول در گردش و سیاست‌های کاهش حجم پول در گردش طبقه‌بندی می‌شود.

ب) از سیاست‌های انبساط مالی برای تحریک تقاضای عمومی بهره می‌گیرند.

ج) اقتصاد مردمی- اقتصاد مقاومتی ضامن پیشرفت- پایداری- مدیریت مصرف و بهره‌وری حداکثری- درون‌زایی

د) یک کالای کانی و معدنی- باید درآمد- درآمد- می‌شود.

الف) سیاست‌های انقباض مالی و سیاست‌های انبساط مالی تقسیم می‌شود.

ب) سیاست‌های انقباض مالی را برای کاهش تقاضای کل اقتصاد در مواقع تورم به کار می‌گیرند.

ج) استحکام اقتصادی- تاب‌آوری اقتصاد- توان تحریم‌شکنی- توزیع عادلانه ثروت و درآمد- اقتصاد دانش‌بنیان

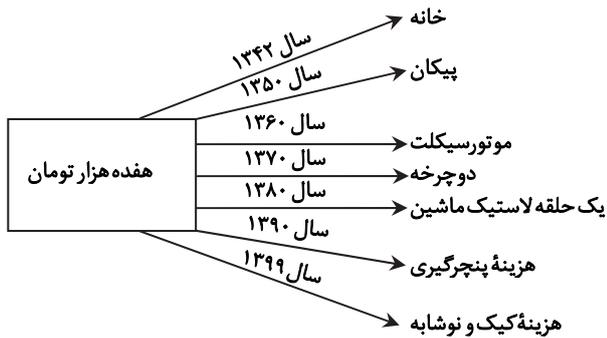
د) یک کالای کانی و معدنی- نباید درآمد- درآمد- نمی‌شود.

الف) سیاست‌های پولی و سیاست‌های مالی تقسیم می‌شود.

ب) علاوه بر سیاست‌های پولی از ابزارهای سیاست‌های مالی استفاده می‌کنند.

ج) ثبات اقتصادی- استحکام اقتصادی- ضدشکنندگی- تاب‌آوری اقتصاد- پایداری

د) ثروت عمومی- نباید درآمد- درآمد- نمی‌شود.

۱۳۳- با توجه به نمودار زیر در رابطه با قدرت خرید پول:

(الف) نتیجه کاهش قدرت خرید پول، کدام است؟

(ب) پول در مقابل چه چیزی قدرت خرید خود را حفظ نکرده است؟

(ج) یکی از دلایل مهم کاهش قدرت خرید پول جامعه، کدام است؟

(د) رابطه پول با چه چیزی یک رابطه غیرمستقیم است؟

(ه) چرا گفته می‌شود قدرت خرید پول دستخوش تغییر است؟

(و) قدرت خرید پول جامعه وابسته به چیست؟

(الف) تورم

(ج) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه

(ه) چون یک واحد پول نتوانسته ارزش خود را در طول زمان حفظ کند.

(الف) تورم رکودی

(ج) نابرابری عرضه و تقاضای کل جامعه

(ه) چون ارزش پول متناسب با رونق شکوفایی اقتصادی افزایش هماهنگ نداشته است.

(الف) تورم رکودی

(ج) نابرابری عرضه و تقاضای کل جامعه

(ه) چون یک واحد پول نتوانسته ارزش خود را در طول زمان حفظ کند.

(الف) تورم

(ج) حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه

(ه) چون ارزش پول متناسب با شکوفایی اقتصادی افزایش هماهنگ نداشته است.

۱۳۴- با فرض جدول مالیاتی زیر:

(الف) میزان مالیات سالانه تولیدکننده‌ای که در ماه ۱۵ میلیارد ریال درآمد دارد، کدام است؟

(ب) میزان مانده خالص ماهیانه او چقدر است؟

(ج) این محاسبه مربوط به کدام یک از انواع نرخ مالیاتی: ثابت، تصاعدی کلی و تصاعدی طبقه‌ای است؟

(د) کدام مورد، در رابطه با ویژگی نوع نرخ مالیاتی مورد محاسبه نادرست است؟

قابل توجه: ارقام به میلیون و میلیارد ریال است.

مغاف از مالیات	درآمدهای تا: ۱۵۰ میلیون ریال	A
با نرخ: ۱۵٪ نسبت به مازاد: ۱۵۰ میلیون ریال	درآمدهای تا: ۲۵۰ میلیون ریال	B
با نرخ: ۲۰٪ نسبت به مازاد: ۲۵۰ میلیون ریال	درآمدهای تا: ۳۵۰ میلیون ریال	C
با نرخ: ۲۵٪ نسبت به مازاد: ۳۵۰ میلیون ریال	درآمدهای تا: ۴۵۰ میلیون ریال	D
با نرخ: ۳۵٪ نسبت به مازاد: ۴۵۰ میلیون ریال	درآمدهای تا: ۹۰۰ میلیون ریال	E
با نرخ: ۴۵٪ نسبت به مازاد: ۹۰۰ میلیون ریال	درآمد بالاتر از ۹۰۰ میلیون ریال	F

(ج) ثابت

(ب) ۸,۴۳۷,۵۰۰

(الف) ۷۸,۷۵۰

(د) این نوع نرخ مالیاتی در تعدیل درآمد و ثروت افراد جامعه مؤثر است.

(ج) تصاعدی

(ب) ۷,۴۳۸,۵۰۰

(الف) ۸۷,۵۷۰

(د) در این نظام مالیاتی نرخ مالیات با افزایش درآمد یا دارایی زیاد و به عکس با کاهش درآمد یا دارایی کم می‌شود.

(ج) تصاعدی طبقه‌ای

(ب) ۸,۴۳۷,۵۰۰

(الف) ۷۸,۷۵۰

(د) در این نوع مالیات، میزان مالیات پرداختی افراد متناسب با تغییر در درآمد یا دارایی آن‌ها کم و زیاد می‌شود.

(ج) تصاعدی کلی

(ب) ۷,۴۳۸,۵۰۰

(الف) ۸۷,۵۷۰

(د) در این نوع مالیات، افراد با درآمدهای بیشتر با نرخ بیشتر و افراد با درآمدهای پایین‌تر با نرخ کمتری مالیات می‌پردازند.

۱۳۵- جدول اطلاعاتی زیر مربوط به شاخص‌های اقتصادی و انسانی کشورهاست. از کتاب درسی اقتباس شده است. گزینه کامل‌کننده اطلاعات، به ترتیب حروف، کدام است؟

ردیف	گروه کشورها	متوسط نرخ باسوادی بزرگسالان به درصد	متوسط نرخ مرگ‌ومیر نوزادان در هر ۱۰۰۰ تولد	متوسط امید به زندگی در آغاز تولد به سال
الف	؟ کشور با توسعه انسانی ضعیف	۵۷/۱	؟	؟
ب	؟ کشور با توسعه انسانی زیاد	؟	۶	؟
ج	درآمد سرانه سالانه در « » کشور در حال توسعه فقیر از « » کمتر است در حالی که هیچ‌یک از « » کشور توسعه یافته درآمد سرانه سالیانه‌شان کمتر از « » نیست.			
د	در سال ۲۰۱۵ م. تولید ناخالص داخلی سرانه در کشور سوئیس: « » و در سودان « » بوده است.			

- (۱) الف) ۴۹ - ۶۹/۲ - ۴۰/۵ (ب) ۴۳ - حدود ۸۰ - ۶۰/۵ (ج) ۵۰ - ۱۸۰۰ - ۲۰ کمتر از ۴۰,۰۰۰ دلار (د) ۶۰/۵۶۷ - حدود ۳۳۲ دلار
- (۲) الف) ۴۹ - ۸۹/۴ - ۶۰/۵ (ب) ۴۳ - نزدیک به ۱۰۰ - ۶۰/۵ (ج) ۲۰ - ۱۸۰۰ - ۵۰ کمتر از ۶۰,۰۰۰ دلار (د) ۸۰/۶۷۵ - حدود ۳۳۲ دلار
- (۳) الف) ۴۳ - ۶۹/۲ - ۴۰/۵ (ب) ۴۹ - حدود ۸۰ - ۸۰/۵ (ج) ۲۰ - ۱۶۰۰ - ۵۰ کمتر از ۶۰,۰۰۰ دلار (د) ۶۰/۵۶۷ - حدود ۲۲۱ دلار
- (۴) الف) ۴۳ - ۸۹/۴ - ۶۰/۵ (ب) ۴۹ - نزدیک به ۱۰۰ - ۸۰/۵ (ج) ۵۰ - ۱۶۰۰ - ۲۰ کمتر از ۴۰,۰۰۰ دلار (د) ۸۰/۶۷۵ - حدود ۲۲۱ دلار

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

ادبیات اختصاصی

۱۳۶- کدام موارد، از ویژگی‌های «فکری» سبک خراسانی محسوب می‌شود؟

- الف) حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات این دوره
 ب) واقع‌گرا بودن شعر، محسوس و عینی بودن آن و سادگی توصیفات
 ج) بهره گرفتن از تشبیهات حسی در توصیف پدیده‌ها
 د) رشد قالب غزل در اواخر این دوره
- (۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ب - د (۴) ب - ج

۱۳۷- متن زیر برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی است و مربوط به کدام دوره است؟

«پس عبدالمطلب گفت که ایها الملک، من خداوند اشرتم نه خداوند خانه و مر این خانه را خداوندی هست و او خود خانه خود را نگاه دارد.»

- (۱) قابوس‌نامه - دوره غزنوی
 (۲) کشف‌المحجوب - دوره غزنوی
 (۳) کیمیای سعادت - دوره سلجوقی
 (۴) ترجمه تفسیر طبری - دوره سامانی

۱۳۸- پدیدآورندگان «مکاتیب - صد پند - نفعات الانس - عشاق‌نامه» به ترتیب خالق آثار نیز هستند.

- (۱) مجالس سبعة - رساله دلگشا - بهارستان - لمعات
 (۲) فیه ما فیه - تاریخ گزیده - تحفة الاحرار - جامع‌التواریخ
 (۳) مثنوی معنوی - اخلاف‌الاشراف - تذکرة الاولیا - تاریخ جهانگشا
 (۴) دیوان شمس - موش و گربه - مرصادالعباد - جمشید و خورشید

۱۳۹- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد کاملاً درست است، به جز

- (۱) بازماندگان تیمور کم و بیش از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند و ادبیات رونقی تازه گرفت و تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت.
 (۲) جامی در کتاب نفعات‌الانس خود، به شیوه تحفة الاحرار نظامی به بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان پرداخته است.
 (۳) بایسنقرمیرزا هنرمند و هنردوست بود و در زمان او هنرمندان قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند.
 (۴) پس از مرگ تیمور، شاهرخ با علاقه‌ای که به هنر و فرهنگ اسلامی پیدا کرده بود، از هنرمندان خوش‌نویس، نقاش و شاعر حمایت نمود.

۱۴۰- در همه ابیات ویژگی‌های «فکری» سبک عراقی مشهود است، به جز

- (۱) می صوفی افکن کجا می‌فروشند
 (۲) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت
 (۳) نعمت عاجل و آجل به تو داد از ملکان
 (۴) خبر از عشق نبوده است و نباشد همه عمر
- که در تا بزم از دست زهد ریایی
 که در مقام رضا باش و ز قضا مگریز
 زان که ضایع نشود هر چه به جای تو کند
 هر که او را خبر از شنعت و رسوایی هست

۱۴۱- سراینده کدام بیت «غلط» معرفی شده است؟

- ۱) جنگ ننگ است در شریعت من
- ۲) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
- ۳) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم
- ۴) اگر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم

۱۴۲- انتساب کدام آثار به پدیدآورنده آن «غلط» معرفی شده است؟

- ۱) (شمس و طغرا: حسن مقدم) (بره گمشده راعی: امین فقیری)
- ۲) (تنگسیر: صادق چوبک) (شمس الدین و قمر: میرزا حسن خان بدیع)
- ۳) (خداوندنامه: صبای کاشانی) (تاریخ تطوّر نظم فارسی: محمدتقی بهار)
- ۴) (تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم الاسلام کرمانی) (منشآت: قائم مقام فراهانی)

۱۴۳- همه موارد، بیانگر ویژگی‌های «سطح ادبی» شعر معاصر است، به جز:

- ۱) انتخاب وزن، متناسب با لحن طبیعی گفتار و زبان شعر است.
 - ۲) صور خیال، جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره‌های قبل نیستند.
 - ۳) سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر کاملاً چشمگیر است.
 - ۴) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است.
- ۱۴۴- نویسنده «داستان باستان - جای پای خون - همسایه‌ها - تهران مخوف» به ترتیب، چه کسانی هستند؟

- ۱) میرزا حسن خان بدیع - سید مهدی شجاعی - جمال‌زاده - محمدباقر میرزا خسروی
- ۲) میرزا حسن خان بدیع - سید مهدی شجاعی - احمد محمود - مشفق کاظمی
- ۳) میرزا حبیب خراسانی - علی مؤذنی - جمال‌زاده - محمدباقر میرزا خسروی
- ۴) محمدباقر میرزا خسروی - علی مؤذنی - احمد محمود - مشفق کاظمی

۱۴۵- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست هستند، به جز

- ۱) زان پیش که در زلف تو بندیدم دل خویش
 - ۲) تا زلف و رخت بردم از سایه و روشن
 - ۳) دور از لب شیرین تو چون شمع سیه‌روز
 - ۴) با گریه خونین من و خنده مهتاب
- ما رشتنه مهر از همه بگسیخته بودیم (مجاز، تضاد)
 از شاخه سرو چمن آویخته بودیم (لف و نشر، مجاز)
 خوش آتش و آبی به هم آمیخته بودیم (استعاره، ابهام)
 آب رخی از شبنم و گل ریخته بودیم (استعاره مصرحه، استعاره مکنیه)

۱۴۶- نوع استعاره در همه ابیات با شعر زیر یکسان است، به جز

«می تراود مهتاب، می درخشد شب تاب

نیست یکدم شکند خواب به چشم کس و لیک

غم این خفته چند، خواب در چشم ترم می‌شکند»

- ۱) کام حرص است که از شهید نگردد شیرین
- ۲) باغ سلام می‌کند سرو قیام می‌کند
- ۳) از ترشروی گردون گله بی‌انصافی است
- ۴) از لعل تو گر یابم انگشتری زنه‌هار

۱۴۷- در کدام بیت، همه آرایه‌های «تشبیه، استعاره، ابهام تناسب و حس آمیزی» یافت می‌شود؟

- ۱) پای خوابیده به فریاد نگردد بیدار
- ۲) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر
- ۳) بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار
- ۴) هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نجید

۱۴۸- در ابیات زیر چند وجه شبه مشهود است؟

- الف) روی چون خورشید بنمای از نقاب
- ب) بی آن لب چون شکر تنم را
- ج) روح ز تو خوب‌تر به خواب نبیند
- د) درفشان لاله در وی چون چراغی

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۱۴۹- آرایه‌های روبه‌روی کدام ابیات، درست است؟

- (الف) عمری است که چون جام جگر تشنه عشقم
(ب) در بزم ز رخسار دو صد شمع برافروز
(ج) عشق را در پرده ناموس دیدن مشکل است
(د) شکوه تاج سلطانی که بیم جان در او درج است
- (۱) الف- ب (۲) ج- د

۱۵۰- در تمام ابیات همه ارکان تشبیه وجود دارد، به جز

- (۱) در غمش چون دانه ناز است آب چشم من
(۲) مرغان چمن باز چو من عاشق و مستند
(۳) خورشید را به روی تو تشبیه چون کنم
(۴) پروای سرد و گرم خزان و بهار نیست

۱۵۱- آرایه‌های «کنایه- جناس- ایهام تناسب- استعاره- لف و نشر» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) بر آن سرم که جفای تو را به جان بخرم
(ب) من مات صورت تو که در کارگاه حسن
(ج) مژده و ابروی او دیدم و با دل گفتم
(د) کس می‌آدا به سیه‌روزی ما در ره عشق
(ه) بی زلف سرکشش سر سودایی از ملال
- (۱) الف- د- ج- ه- ب (۲) د- الف- ب- ه- ج

۱۵۲- کدام ابیات «فائد» ردیف است؟

- (الف) من قصه خویشتن بدو چون گویم
(ب) تنگ شد از غم دل، جای به من
(ج) مشو تا توانی ز رحمت بری
(د) گدایی که بر خاطرش بند نیست
(ه) خوش آن که نگاهش به سر و پای تو باشد
- (۱) ب- ج- د (۲) ب- د- ه

۱۵۳- کدام بیت، بر اساس قاعده و تبصره «۱» قافیه سروده شده است؟

- (۱) رفتی و نام تو ز زبانم نمی‌رود
(۲) از پسته تنگ خود آن یار شکر بوسه
(۳) زهی خورشید را داده رخ تو حسن و زیبایی
(۴) میر من خوش می‌روی کاندل سر و پا میرمت

۱۵۴- وزن مصراع زیر با کدام مصراع، یکسان است؟

- «گر خون من ز شیشه بریزد به جام او»
(۱) کار فرو بسته‌ام هیچ گشایش ندید
(۲) ز شرم عارض او لاله بست بر رخ ماه

۱۵۵- در همه ابیات هر دو اختیار «وزنی و زبانی» وجود دارد، به جز

- (۱) گره به باد مزن گرچه بر مراد رود
(۲) حافظ ار آب حیات از لی می‌خواهی
(۳) مستم کن آن چنان که ندانم ز بی‌خودی
(۴) زنه‌ار از آن عبارت شیرین دل فریب

۱۵۶- بیت زیر فاقد کدام «اختیار شاعری» است؟

- «هر که در سایه تو باشد نیست
(۱) ابدال
(۲) حذف همزه
(۳) بلند بودن هجای پایان مصراع
(۴) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

- و ایام به من جرعه جامت نرسانید (مجاز، تشخیص)
وز لعل شکر بار می و نقل فرو ریز (لف و نشر، موازنه)
شمع را در جامه فانوس دیدن مشکل است (موازنه، تشخیص)
کلاهی دلکش است اما به ترک سر نمی‌آرزد (جناس، کنایه)
- (۳) ب- ج (۴) الف- د

- وز لبش کام روانم ناردانی بیش نیست
کان نرگس مست و گل خندان من اینجاست
کاو همچو بندگان بدهد بوسه بر جناب
آن را که همچو سرو و صنوبر قبا یکی است

در این معامله گر عمر من وفا بکنند

- خورشید را گدا و تو را شاه می‌کشند
که به جان از پی آن تیر و کمان باید رفت
که فلک تیره شد از تیرگی کوکب ما
همچون بنفشه بر سر زانو نهاده‌ایم
- (۳) د- ه- ج- الف- ب (۴) ه- د- ب- الف- ج

- ترک است و به چوگان بزند چون گویم
یک دل و این همه غم وای به من
که رحمت بر نسدت چو رحمت بری
به از پادشاهی که خرسند نیست
آینه صفت محو تماشای تو باشد
- (۳) الف- ج- د (۴) الف- ج- ه

- و اندیشه تو از دل و جانم نمی‌رود
دوشم به لب شیرین جان داد به هر بوسه
در لطف تو کس بر من نبندد گر تو بگشایی
خوش خرامان شو که پیش قد رعنا میرمت

- (۲) هیچ مرغ دلی از حلقه زلف تو نجست
(۴) آگاهی ز راحت عشاق خسته نیست

- که این سخن به مثل باد با سلیمان گفت
منبعش خاک در خلوت درویشان است
در عرصه خیال که آمد کدام رفت
گویی که پسته تو سخن در شکر گرفت

روز او را با آفتاب نیماز»

(۲) حذف همزه

(۴) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

۱۵۷- کدام بیت را «نمی توان» به دو صورت تقسیم‌بندی هجایی کرد؟

- ۱) سپهر با همه بی‌مهریش به مهر آمد
- ۲) گنجینه مهر او در سینه نمی‌گنجد
- ۳) ای خواجه برو بنده آن زهره‌جبین باش
- ۴) شاخ گلی که آبش از جوی دیده دادم

۱۵۸- کدام بیت «فاقد» وزن دوری (همسان دو لختی) است؟

- ۱) تا تو به گلشن آمدی با همه در کشاکش
- ۲) در وادی محبت دانی چه کار کردم
- ۳) تا خیل غمت خیمه زد اندر دل تنگم
- ۴) ای کعبه مقصودم وی قبله آمالم

۱۵۹- وزن کدام مصراع در مقابل آن «غلط» آمده است؟

- ۱) راز همه کرد افشا نموده رخ زیبا (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)
- ۲) نشستیم از سر زلفش ولی به روز سیاهی (مفاعیل فعلاتن مفاعیل فعلاتن)
- ۳) امشب ای زلف سیه سخت پریشان شده‌ای (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعولن)
- ۴) دوش ز دست رقیب ساغر می خورده‌ای (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)

۱۶۰- با توجه به عروض و قافیه کدام گزینه، در مورد رباعی زیر «غلط» ذکر شده است؟

- «بازار قبول گل چو شد خوش خوش تیز
گل گفت که آب قدمش خیره مریز
۱) ابیات را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد.
۲) در بیت اول از اختیار شاعری ابدال استفاده شده است.
۳) در بیت دوم شاعر دو بار مصوت کوتاه را بلند تلفظ کرده است.
۴) قافیه رباعی بر اساس قاعده «۲» آمده است و حرف روی «ز» است.

۱۶۱- مفهوم کدام بیت با بیت زیر، یکسان است؟

«اینکه گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را

روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع»

- ۱) کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم
- ۲) وصل جانان قسمت اهل هوس شد ای دریغ
- ۳) تا گشودم دیده روشن در این ظلمت‌سرا
- ۴) قسمت ما چون کمان از سهم خود خمیازه‌ای است

۱۶۲- مفهوم قطعه زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«چو دخلت نیست خرج آهسته‌تر کن

که می‌گویند ملأحان سرودی

اگر باران به کوهستان نبارد

به سالی دجله گردد خشک رودی»

- ۱) فرورد شمع اقبال به نور خویشتن آری
- ۲) ابله‌ی کاو روز روشن شمع کافوری نهد
- ۳) کرد خرج آب و گل کوتاه‌بینی‌ها مرا
- ۴) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن

۱۶۳- مفهوم همه ابیات یکسان است، به جز

- ۱) گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود
- ۲) این نغمه محبت بعد از من و تو ماند
- ۳) از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر
- ۴) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت

هنوز با من بیدل تو بر سر کینی
کاشانه بدین تنگی یک باره خراب اولی
در بندگی خاک درش صدرنشین باش
دورم ز خویشتن کرد با صد هزار خواری

وہ کہ تو در کنار گل من به میان آتشم
اول به سر دویدم آخر ز پا فتادم
از تنگ‌دلی با در و دیوار به جنگم
مپسند بدین روزم مگذار بدین حال

گفتم که به باغ درشوای دلبر خیز
ما دست گلابگر گرفتیم و گریز»

تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود
گل نصیب دست گلچین است گویی نیست هست
خرج اشک و آه شد جسم نزارم همچو شمع
هر چه داریم از برای دیگران داریم ما

چراغ مهر عالم تاب مستغنی است از روغن
زود باشد کش به شب روغن نماند در چراغ
پیش‌تر از خانه می‌بایست خود را ساختن
از کنار ابر تا دریا تنزل بایندش

داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود
تا در زمانه باقی است آواز باد و باران
یادگاری که در این گنبد دوار بماند
فتنه‌انگیز جهان غمزه جادوی تو شد

۱۶۴- کدام ابیات، در بردارنده مفهوم «انتظار» است؟

- (الف) ما به غم خو کرده ایم ای دوست ما را غم فرست
 (ب) ای صبح شب نشینان جانم به طاقت آمد
 (ج) یک عمر دور و تنها، تنها به جرم این که
 (د) شب چو درستم و مست از می نایش کردم
 (ه) همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی
- (۱) الف- ج (۲) الف- ه (۳) ب- د (۴) ب- ه

۱۶۵- مفهوم «بی توجهی معشوق، انابت و تضرع، طلب جلوه گری، وفاداری» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) در بزم ز رخسار دو صد شمع برافروز
 (ب) تا گنج غمت در دل ویرانه مقیم است
 (ج) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی
 (د) اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی
- (۱) ج- د- الف- ب (۲) ج- د- ب- الف (۳) ب- الف- د- ج (۴) د- ج- الف- ب

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی اختصاصی

■ عَيْنِ الْأَصْحَ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۷۴-۱۶۶):

۱۶۶- ﴿إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُون﴾:

- (۱) قطعاً امت شما امتی واحد است و من پروردگارتان می باشم، پس مرا بپرستید.
 (۲) بی گمان این امت شما امتی یگانه است و من خدای شما هستم، پس مرا بپرستید.
 (۳) همانا این امت شماست امتی یگانه و من پروردگارتان هستم، پس مرا پرستش کنید.
 (۴) بدون شک این امت شما است که امتی واحد می باشد و من خدای شما می باشم، پس فقط مرا پرستش کنید.

۱۶۷- «إِنَّا نَرَى الْكَثِيرَ مِنَ الْبَطِّ يَسِيحُ فِي الْمَاءِ الْبَارِدِ فِي الشِّتَاءِ، وَالْإِنْسَانُ لَيْسَ كَذَلِكَ!»:

- (۱) ما بسیاری از اردکها را می یابیم که در آب سرد زمستان شنا می کنند، در حالی که انسان چنین نیست!
 (۲) اردکهای زیادی را می بینیم که در سرمای زمستان در آب شنا می کنند، و حال آنکه انسان چنین نمی باشد!
 (۳) ما بسیاری از اردکها را می بینیم که در زمستان در آب سرد شنا می کنند، و حال آنکه انسان این چنین نیست!
 (۴) اردکهای زیادی را می یابیم که در زمستان سرد در آب شنا می کنند، در حالی که انسان این چنین نمی باشد!

۱۶۸- «مَا مِنْ شَجَرَةٍ تُغْرَسُ إِلَّا وَ لَهَا فَائِدَةٌ لِلنَّاسِ، إِذَنْ لَيْسَ غَرْسُ الْأَشْجَارِ بِسَبَبِ أَنْهَا تُثْمِرُ فَقَطْ!»:

- (۱) آنچه از درخت کاشته می شود فایده اش برای مردم است، ولی علت کاشتن درختان فقط بهره دادن آنها نیست!
 (۲) درخت فقط برای این کاشته می شود که فایده بخش است، لذا کاشتن درختان به خاطر اینکه بهره بدهند نیست!
 (۳) هیچ درختی نیست که بکاری مگر اینکه برای مردم فایده داشته باشد، پس علت کاشتن درختان میوه دادنشان نیست!
 (۴) هیچ درختی نیست که کاشته شود مگر اینکه برای مردم فایده ای داشته باشد، بنابراین کاشتن درختان فقط به خاطر اینکه آنها میوه می دهند، نیست!

۱۶۹- «مَا أَسْرَعَ تَلَوْتُ الْهَوَاءَ فِي تَخْرِيبِ بَيْتِنَا إِنْ لَمْ يَتَحَقَّقِ التَّوَاظُنُ فِيهَا، فَهُوَ مَهْدَدٌ لِلْبَشَرِيَّةِ!»:

- (۱) اگر تعادل در محیط زیست محقق نشود، چقدر آلودگی هوا برای خراب شدن محیط زیست ما سریع و برای بشریت چقدر تهدیدکننده می باشد!
 (۲) آلودگی هوا در خراب کردن محیط زیست ما چقدر سریع است اگر تعادل در محیط زیست محقق نشود و این امر تهدیدکننده بشریت است!

(۳) برای خراب شدن محیط زیست ما آلودگی هوا بسیار سریع است و برای بشریت تهدیدکننده است، اگر تعادل در آن محقق نشود!

(۴) آلودگی هوا برای خراب کردن محیط زیست ما سریع نیست اگر تعادل در آن محقق شود، وگرنه بشریت را تهدید می کند!

۱۷۰- «كَانَ الْمُرَارِعُ يُرَاقِبُ أُمُورَ الْمَرْعَةِ مِرَاقِبَةً وَلَكِنَّ الْبُومَاتِ كَانَتْ تَتَغَذَّى عَلَى الْأَفْرَاحِ وَ هَذِهِ سَنَةُ الطَّبِيعَةِ!»:

- (۱) کشاورز مراقب امور مزرعه بود ولی تغذیه جغدها از جوجهها انجام می گرفت و این، قانون طبیعت بود!
 (۲) مزرعه دار امور مزرعه را نگاهبانی می کرد اما جغدها جوجهها را خورده بودند و این، سنت طبیعت بود!
 (۳) مزرعه دار از کارهای مزرعه با دقت مراقبت می کرد ولی جغدها جوجهها را خورده بودند و این، قانون طبیعت است!
 (۴) کشاورز کارهای مزرعه را بی گمان مراقبت می کرد ولی جغدها از جوجهها تغذیه می کردند و این، سنت طبیعت است!

۱۷۱- عین الخطأ:

- (۱) لِنَجْتَنِبْ أَيْ إِسَاءَةً وَ هَذَا رِسَالَةُ الْإِسْلَامِ! مَا بَائِدُ مِنْ هَرِّ بَدِيءِ دَوْرِي كُنَيْمٍ وَ آيْنٍ، بِيَامِ إِسْلَامِ اسْتِ!
 (۲) تَعَالِ لِنُؤَكِّدَ عَلَى الْحَرِيَّةِ وَ عَلَى التَّعَايُشِ مَعًا! بِيَا تَا بَرِ آزَادِي وَ بَرِ هَمَزِيَسْتِي بِا يَكْدِيغَرِ تَأَكِيدُ كُنَيْمِ!
 (۳) كَلْنَا مَا لَدِينَا فِرْحَانَ، فَلِهَذَا لَا نُفَكِّرُ بِالتَّغْيِيرِ! مَا بَهْ أَنْجَهْ هَسْتِيمِ خُوشْحَالِيمِ، لِذَا هَرْگَرِ بَهْ تَغْيِيرِ فِكْرِ نَمِي كُنَيْمِ!
 (۴) نَحْنُ خُمْسُ سَاكِنِي الْعَالَمِ، تَعِيْشُ فَوْقَ هَذِهِ الْأَرْضِ! مَا يَكُ بِنَجْمِ سَاكِنَانِ جِهَانَ هَسْتِيمِ كَهْ رُويِ آيْنِ زَمِينِ زَنْدَگِي مِي كُنَيْمِ!

۱۷۲- عین الصَّحیح:

- (۱) تُؤْتِينَا هَذِهِ الْأَشْجَارُ الْخَضْرَاءُ بَسْنَةً وَصَعَهَا اللَّهُ فِي الطَّبِيعَةِ، الثَّمَارُ اللَّذِيذَةُ! آيْنِ دَرِخْتَانِ سَرَسَبِزِ بِا قَانُونِي كَهْ خُدا دَرِ طَبِيعَتِ قَرَارِ دَادَهْ، بَهْ مَا مِيُوَهْهَائِ لَذِيذِ مِي دَهْدِ!
 (۲) يَزِيدُ إِسْتِهْلَاكُ الْبَنْزِينِ بِسَبَبِ ذَهَابِ الْعَائِلَاتِ لِقَضَاءِ الْعُطَلَاتِ الْأُسْبُوعِيَّةِ! رَفْتِ خَانَوَادَهْهَا بَرَايِ گُذَرَانْدَنِ تَعَطِيلَاتِ آخِرِ هَفْتَهْ سَبَبِ اِفْزَائِشِ مَصْرَفِ بَنْزِينِ مِي شُودِ!
 (۳) تُنْتِجُ بَعْضُ الْأَضْوَاءِ مِنْ تَحْوِيلِ الطَّاقَةِ الْكِيْمِيَاوِيَّةِ إِلَى الطَّاقَةِ الضَّوئِيَّةِ! بَعْضِي نُورَهَا بَرِ اَثَرِ تَبْدِيلِ اِنْرُژِي شِيْمِيَايِي، اِنْرُژِي نُورِي تُولِيدِ مِي كُنَنْدِ!
 (۴) تُسْتَعْمَدُ الدَّلَافِينُ أَمْوَاجاً صَوْتِيَّةً لِلتَّعَرُّفِ عَلَى مَحَلِّ الْأَجْسَامِ! دَلْفِينِهَا أَمْوَاجِ صَوْتِي رَا بَهْ كَارِ مِي بَرَنْدِ تَا مَحَلِّ اجْسَامِ شِنَاسَايِي شُودِ!

۱۷۳- «کشاورزان از چاه روستا آبی استخراج کردند!»:

- (۱) اِسْتَخْرَجَ الْفَلَّاحُونَ مَاءً مِنْ بئرِ الْقَرْيَةِ!
 (۲) اِسْتَخْرَجَ هُوَلَاءُ الْفَلَّاحُونَ مَاءً مِنْ بئرِ الْقَرْيَةِ!
 (۳) اِسْتَخْرَجُوا الْفَلَّاحُونَ مَاءً مِنَ الْبئرِ فِي قَرْيَةٍ!
 (۴) اِسْتَخْرَجُوا هُوَلَاءُ الْفَلَّاحُونَ الْمَاءَ مِنْ بئرِ فِي الْقَرْيَةِ!

۱۷۴- عین غير المناسب عن المفهوم: ﴿إِنَّ النَّفْسَ لِأَمَارَةٍ بِالسُّوءِ﴾:

- (۱) ای شهان کشتیم ما خصم برون
 (۲) نفس بی علم هیچ نتوانست
 (۳) مادر بت ها بت نفس شماست
 (۴) دشمن تو نفس توست خوار کن او را
 ما نند خصمی زو بتر اندر درون
 جز به علم این کجا توان دانست
 ز آنکه آن بت مار و این بت اژدهاست
 تا نشود چیره و قوی، به تو دشمن

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۷۷-۱۷۵):

۱۷۵- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾:

- (۱) الله: لفظ الجلالة- إسم- معرفة (علم)/ إسم «إِنَّ» المشبهة بالفعل و خبره «على الناس»
 (۲) أكثر: إسم- مفرد مذکر- إسم تفضيل (مصدر فعله: كثرة)/ إسم «لكن» و منصوب
 (۳) فضل: إسم- مفرد مذکر- نكرة- معرب/ مضاف إليه و مجرور و المضاف: ذو
 (۴) يشكرون: فعل مضارع- متعدّد- معلوم/ فعل و فاعل و الجملة فعلية و خبر «لكن»

۱۷۶- «أصبح الشاتم نادماً من عمله القبيح!»:

- (۱) عمل: إسم- مفرد مذکر- معرب/ مجرور بحرف الجر؛ من عمل «جار و مجرور»
 (۲) أصبح: فعل ماضٍ- مزيد ثلاثي (من باب «إفعال»)/ فعل من الأفعال الناقصة إسمه «الشاطم»
 (۳) الشاتم: مفرد مذکر- إسم فاعل (حروفه الأصلية: ش م ت)- مبني/ إسم «أصبح» و مرفوع
 (۴) نادماً: مفرد مذکر- إسم فاعل (حروفه الأصلية: ن د م)- نكرة/ خبر «أصبح» و منصوب

۱۷۷- «الطلاب المؤدّبون محترمون عند المعلمين!»:

- (۱) محترمون: إسم- إسم مفعول (فعله «إحترم» من باب «إفتعال»)- نكرة- معرب/ خبر و مرفوع بالواو
 (۲) الطلاب: اسم- جمع مكثر أو تكسير (مفرد: طالب، مذکر)- إسم فاعل- معرّف بأل/ مبتدأ و مرفوع و الجملة إسمية
 (۳) المعلمين: جمع سالم للمذکر- إسم فاعل (فعله: «علم» من باب «تفعيل»)- معرّف بأل- معرب/ مضاف إليه و مجرور بالياء
 (۴) المؤدّبون: جمع سالم للمذکر- إسم مفعول (فعله: «أدّب» من باب «تفعّل»)/ صفة و مرفوع بالواو بالتبعية للموصوف «الطلاب»

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۸۵-۱۷۸):

۱۷۸- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) إِنَّ بَعْضَ الطَّيُورِ وَ الْحَيَوَانَاتِ تَعْرِفُ بِغَرِيظَتِهَا الْأَعْشَابَ الطَّبِيعِيَّةَ!
 (۲) لِلسَّانِ الْقِطَّ سَلَاخٌ طَبِئِيٌّ لِأَنَّهُ مَمْلُوءٌ بِغُدِّ تَفْرِزٍ سَائِلاً مُطَهَّرًا!
 (۳) قَرَّرَ الْمُرَارِعُ الْحِفَاظَ عَلَى الْأَفْرَاحِ وَ السَّمَاخِ لِلْبُومَاتِ بِدُخُولِ مَرْعَتِهِ!
 (۴) كَأَنَّ الْمُشْتَرِيَّ مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ، وَ لَكِنَّ الْبَائِعَ عَازِمٌ عَلَى بَيْعِهَا!

۱۷۹- عین معنی حرف اللام یختلف عن الباقي في فعل «لننتبه»:

- (۱) إن نقصد أن نسبح في الماء فلننتبه إلى عمقه!
 (۲) تكلم أبي معنا لننتبه إلى الخطرات التي أمامنا!
 (۳) لننتبه حتى نشاهد جمال الطبيعة في كل شيء!
 (۴) إن الإمتحانات قريبة فلننتبه إلى فرصنا القليلة!

۱۸۰- عین «ما» شرطیةً (في المعنى):

- (۱) ما تنتخب من هذه الكتب فهي مفيدة لك!
 (۲) ما أَرْضَى الآباءَ و الأمهات إلا سعادة أولادهم!
 (۳) ما من عالم يعمل بعلمه إلا و هو يرى الخير في نتيجة عمله!
 (۴) ما هو عمل التلميذ الذي لا يدرس بعد إعلان نتائج الإمتحانات!

۱۸۱- عین الخطأ (عن العدد و المعدود):

- (۱) إن تطلب أن تُشاهد نتيجة عملك في عشر سنواتِ فاغرس الشجرة،
 (۲) و إذا تُريد أن تصل إلى نتيجة أسرع مثلاً في سنة واحدة فازرع القمح،
 (۳) و إن تعزم تربية إنسان فانظر إلى أكثر من تسعة و تسعين عاماً،
 (۴) و إذا تُريد أن تدخل الجامعة فَعَلَيْكَ أن تدرسَ اثنتي عشرة سنواتِ!

۱۸۲- عین ما فيه أسماء مرفوعة أكثر:

- (۱) حافظَ الأولاد المؤمنون على احترام الكبار لأن هذا العمل مقدس!
 (۲) قد تشاهد في البحر مصايح منورة و ألوان هذه المصايح متعددة!
 (۳) كأن الحوت الأزرق أكبر الكائنات الحية في العالم!
 (۴) هذه صفات يُحبها المؤمنون باحثين عنها!

۱۸۳- عین خبر الحروف المشبهة بالفعل فعلاً:

- (۱) لعل العالم الذي أنتظره و تكلمت عنه، محبوب لك أيضاً!
 (۲) لا تيأسوا من رحمة الله، إنها قريبة من المحسنين!
 (۳) أكرم أصدقاءك، كأنهم جناحك الذي به تطير!
 (۴) ليت إ طعام مساكيننا يكون ممّا نحن نأكل!

۱۸۴- عین ما فيه الحصر (في المعنى):

- (۱) لا يُحسنُ إلينا أحدٌ إلا الذي يُحسنُ إليه!
 (۲) لا تأكلُ البوماتُ في المزرعةَ غذاءً إلا الفئران!
 (۳) لا تُسبُّ الأمطارُ الحمضيةُ إلا التلوثُ في الهواء!
 (۴) لا يرى المتشائمُ شيئاً في كل فرصة إلا الصعوبة!

۱۸۵- عین ما فيه المنادى:

- (۱) ولدي اجعل هدفاً مهماً في حياتك اليومية!
 (۲) الأولاد المؤمنون حافظوا على نظافة الطبيعة!
 (۳) ربنا يُعين عبادَه في جميع أمورهم كل الأيام!
 (۴) إلهي هو الذي يُجيب دعواتي و إن تكن كثيرة!

تاریخ

وقت پيشنهادی: ۱۲ دقیقه

۱۸۶- در گاه شماری اوستایی دوره ساسانی، اصطلاح «اندرگاه» به کدام گزینۀ اشاره داشت؟

(۱) پنج روزی که به آخر ماه دوازدهم افزوده می شد.

(۲) ماه سیزدهم که هر سه سال یک بار به سال افزوده می شد.

(۳) ماه سیزدهم که هر ۱۲۰ سال یک بار به پایان سال اضافه می شد.

(۴) روزی که هر چهار سال یک بار به هنگام کبیسه کردن به سال افزوده می شد.

۱۸۷- نخستین شهرهای فلات ایران که در حدود پنج هزار سال پیش ساخته شدند، به ترتیب، چغامیش، شهداد، سیلک در کدام مناطق امروزی قرار دارند؟

(۱) سیستان، کرمان، کاشان (۲) کرمان، کاشان، خوزستان (۳) خوزستان، کرمان، کاشان (۴) خوزستان، خراسان، سیستان

۱۸۸- چرا داریوش یکم هخامنشی به نواحی دوردست در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد؟

(۱) دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی

(۲) ایجاد امنیت و آرامش در راههای تجاری

(۳) سرکوب گوماته مغ که یکی از مدعیان اصلی سلطنت بود.

(۴) فرونشاندن شورش دولت شهرهایی که توسط یونانی ها تحریم شده بودند.

۱۸۹- در دوره کدام سلسله های باستانی در ایران سکه های نقره ای و مسی در مبادلات تجاری در منطقه وسیعی رایج بود؟

(۱) سلوکیان و ساسانیان (۲) اشکانیان و ساسانیان (۳) هخامنشیان و سلوکیان (۴) هخامنشیان و اشکانیان

- ۱۹۰- گشایش جاده موسوم به ابریشم، هم‌زمان با حکومت کدام سلسله‌ها در چین و ایران بود؟
 (۱) چه این - ساسانی (۲) چه این - اشکانی (۳) هان - ساسانی (۴) هان - اشکانی
- ۱۹۱- دلیل تغییر قبله مسلمانان از بیت‌المقدس به مکه به فرمان الهی چه بود؟
 (۱) بهانه جویی‌های یهودیان مدینه (۲) کارشکنی رؤسای سه قبیله بزرگ یهود
 (۳) پاسخ به بهانه جویی گروه‌های مسیحی ساکن یثرب (۴) احترام به سنت ابراهیمی حج و درخواست گروه حنفا
- ۱۹۲- کدام گزینه، درباره حکم بن ابی العاص درست است؟
 (۱) پیامبر ﷺ وی را به طائف تبعید کرد و خلیفه دوم وی را به مدینه بازگرداند.
 (۲) پیامبر ﷺ وی را به طائف تبعید کرد و خلیفه سوم وی را به مدینه بازگرداند.
 (۳) در دوره پیامبر ﷺ به یمن تبعید شد و در زمان خلافت عمر به مدینه بازگشت.
 (۴) در دوره پیامبر ﷺ به یمن تبعید شد و در زمان خلافت عثمان به مدینه بازگشت.
- ۱۹۳- کدام یک از سلسله‌های حکومتی ایران بعد از اسلام در قرن‌های ۳ و ۴ هجری، خاستگاه و منشأ دهقانی داشتند؟
 (۱) طاهریان - صفاریان (۲) سامانیان - آل بویه (۳) صفاریان - آل بویه (۴) طاهریان - سامانیان
- ۱۹۴- شاهنامه مصور مشهور به دمت، از دوره کدام سلسله در ایران به یادگار مانده است؟
 (۱) زندیان (۲) صفویان (۳) تیموریان (۴) ایلخانان
- ۱۹۵- ویژگی‌های شاخص دو مسجد شیخ لطف‌الله و مسجد جامع عباسی (مسجد امام) کدام است؟
 (۱) شکوه و عظمت و کاربردهای متنوع آن‌ها
 (۲) هماهنگی رنگ‌ها و طراحی بی‌نظیر آن دو مسجد
 (۳) عظمت بنای این دو مسجد اعجاب‌آور و تحسین برانگیز است.
 (۴) کاشی‌کاری هنرمندانه که تحسین و شگفتی هر بیننده‌ای را برمی‌انگیزد.
- ۱۹۶- کدام موارد از اهداف امیرکبیر در تأسیس مدرسه دارالفنون است؟
 الف) انتشار و ترویج افکار نو به‌ویژه تفکر مشروطه‌خواهی و ضد استبدادی
 ب) فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه
 ج) آموزش دانش نظامی جدید و اشاعه آن و تقویت توان جنگی و دفاعی کشور
 د) آموزش علوم جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور و نظارت بر محتوا، اساتید و روش‌های تدریس
 (۱) الف - ب (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ج - د
- ۱۹۷- کدام گزینه، از نتایج قرارداد ۱۹۱۹ که در دوره نخست‌وزیری وثوق‌الدوله با انگلستان منعقد شد، می‌باشد؟
 (۱) انگلستان با کمک سید ضیاء‌الدین طباطبایی، از وابستگان خود، رضاخان را به نخست‌وزیری رساند.
 (۲) انگلیسی‌ها هم‌صدا با رضاخان خواستار برقراری نظام جمهوری به‌جای حکومت سلطنتی شدند.
 (۳) انگلستان برای رسیدن به اهدافش درصدد تغییر حکومت در ایران برآمد.
 (۴) انگلیسی‌ها با آماده شدن اذهان مردم به سود رضاخان، وی را به سلطنت نشانند.
- ۱۹۸- مهم‌ترین مانع در راه تصویب طرح ملی شدن صنعت نفت ایران کدام بود و این مانع چگونه برداشته شد؟
 (۱) اتخاذ سیاست موازنه مثبت در مجلس شورای ملی - پیشنهاد طرح سیاست موازنه منفی توسط دکتر مصدق
 (۲) انعقاد قرارداد الحاقی معروف به قرارداد گس - گلشائیان - نطق طولانی حسین مکی در مجلس پانزدهم
 (۳) مخالفت شدید سپهبد حاجعلی رزم‌آرا با این طرح - اعدام انقلابی رزم‌آرا توسط خلیل طهماسبی
 (۴) روی کار آمدن احمد قوام‌السلطنه - قیام مردمی ۳۰ تیر ۱۳۳۱ به رهبری آیت‌الله کاشانی
- ۱۹۹- حضرت امام خمینی (ره) کدام رویداد را «از الطاف خفیه الهی برای انقلاب اسلامی» خوانده‌اند؟
 (۱) تظاهرات میلیونی مردم تهران در تاسوعا و عاشورای سال ۱۳۵۷ ش. در دوره نخست‌وزیری ازهارى
 (۲) قیام خونین مردم تهران در روز جمعه ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ در میدان شهدا (ژاله سابق)
 (۳) عقب‌نشینی خفت‌بار دولت علم در ماجرای تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی
 (۴) رحلت فرزند ارشدشان «حاج آقا مصطفی خمینی» در سال ۱۳۵۶ ش.
- ۲۰۰- کدام گزینه، درباره اقدامات اعضای گروهک تروریستی فرقان نادرست است؟
 (۱) شخصیت‌های برجسته انقلابی و مبارزان سرشناس را هدف قرار می‌دادند.
 (۲) تمرکز فعالیت‌های تروریستی آن‌ها بر مسئولان نظام جمهوری اسلامی و مردم عادی بود.
 (۳) سپهبد ولی‌الله قرنی، حاج مهدی عراقی و آیت‌الله قاضی طباطبایی را به شهادت رساندند.
 (۴) نتیجه کار آن‌ها شهادت برخی شخصیت‌های برجسته انقلابی و مبارزان سرشناس و چند سوء قصد نافر جام بود.

جغرافیا

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

- ۲۰۱- در کدام گزینه، با توجه به عبارت زیر، «مسئله پژوهش» به درستی تدوین شده است؟
 «میزان حضور وسایل نقلیه و عابران در خیابان‌های یک شهر، به اوج خود رسیده است.»
 (۱) چرا پدیده مهاجرت شکل می‌گیرد؟
 (۲) دلایل افزایش جمعیت در کلان‌شهرها چیست؟
 (۳) افزایش کربن‌دی‌اکسید سبب افزایش دمای کره زمین شده است.
 (۴) چگونه رشد جمعیت می‌تواند در ایجاد پدیده گرمایش جهانی نقش داشته باشد؟
- ۲۰۲- کدام گزینه، با دلیل شکل‌گیری «کوه‌های بشاگرد» مطابقت دارد؟

- (۱) تکامل فرسایش بادی و آبی
 (۲) برخورد خرده‌صفحات عمان و ایران
 (۳) عوامل درونی و خروج گاز و یا بخار آب از اعماق زمین
 (۴) جابه‌جایی رسوبات رودخانه‌ای و تشکیل شکل‌های جدیدی از ناهمواری در سطح زمین

۲۰۳- کدام گزینه دلیل مناسبی برای عبارت زیر است؟

- «میزان بارش در تبریز از شیراز بیشتر است.»
 (الف) هوای سرد و مرطوب به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند.
 (ب) با صعود هوای گرم، رطوبت به صورت بارش نازل می‌شود.
 (ج) تعداد مولکول‌های هوای سرد در واحد حجم بیشتر است.
 (د) رطوبت موجود در هوای سرد، سریع‌تر متراکم می‌شود.

- (۱) الف و ب (۲) الف و ج (۳) ج و د (۴) ب و د

۲۰۴- در کدام گزینه، راهکار مناسبی برای کنترل «پیری جمعیت» تدوین شده است؟

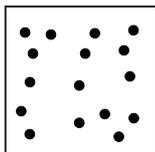
- (۱) گسترش بهداشت اجتماعی
 (۲) تغییر ساختمان سنی جمعیت
 (۳) افزایش رشد طبیعی جمعیت
 (۴) استخراج آمار و اطلاعات دقیق

۲۰۵- کدام گزینه، دلیل مناسبی برای عبارت زیر است؟

- «در سطح زمین، اشکال مختلفی از سکونتگاه‌ها به وجود آمده است.»
 (۱) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی
 (۲) نحوه توزیع شبکه خطوط حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای
 (۳) دسترسی به شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب
 (۴) نقش عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری شهر و روستا
- ۲۰۶- چگونه جغرافی‌دانان، سطح زمین را ناحیه‌بندی می‌کنند؟

- (۱) تقسیم‌بندی نواحی جغرافیایی
 (۲) تعیین حدود نواحی جغرافیایی
 (۳) مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها
 (۴) وحدت‌یابی مکان‌ها و فضاهای جغرافیایی

۲۰۷- کدام عبارت، دلیل مناسبی را برای «وضعیت مولکول‌های هوا» در مدل ترسیم شده، بیان می‌کند؟

- (۱) نواحی قطبی در زمستان، انرژی کمتری را دریافت می‌کنند.
 (۲) میزان پراکندگی زاویه تابش خورشید بر سطح زمین، متفاوت است.
 (۳) اشعه خورشید در منطقه استوایی در طی سال عمود و نزدیک به عمود است.
 (۴) پرتوهای خورشید در عرض‌های بالای جغرافیایی، مساحت بیشتری را دربر می‌گیرند.

۲۰۸- کدام عبارت، نادرست است؟

- (الف) در عرض‌های جغرافیایی ۱۰ درجه جنوبی تا ۱۰ درجه شمالی، میزان تولید ناخالص اولیه زیاد است.
 (ب) میزان تولید ماده آلی و سرعت رشد گیاهان در یک زیست‌بوم، متفاوت است.
 (ج) میزان ترکیبات آلی و توده زیستی در جنگل‌های مخروطی به سرعت رشد آن‌ها بستگی دارد.
 (د) کمترین میزان تولید مواد آلی سیاره زمین در مناطق نزدیک به قطب دیده می‌شود.

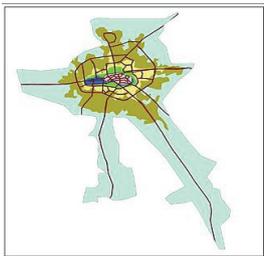
- (۱) الف و ج (۲) الف و د (۳) ب و ج (۴) ب و د

۲۰۹- در کدام گزینه، هدف از تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی- تجاری منطقه‌ای، به‌درستی بیان شده است؟

- ۱) کاهش مالیات و تعرفه‌های گمرکی و افزایش تجارت بین کشورهای عضو
 - ۲) مقابله با کسری تجاری و بهبود استانداردهای زندگی و رفاه در کشورهای عضو
 - ۳) دستیابی به موازنه تجاری مثبت و حذف تدریجی تعرفه‌های گمرکی کشورهای عضو
 - ۴) محدود کردن واردات برخی کالاها و کاهش تأثیرات منفی تجارت در میان کشورهای عضو
- ۲۱۰- کدام گزینه، با توجه به «الگوی مدیریت سیاسی فضا» از وجوه شباهت دو کشور عراق و انگلستان به شمار می‌رود؟

- الف) حکومت مرکزی، نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده دارد.
ب) نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری، متمرکز است.
ج) مناطق خودمختار، اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای دارند.
د) قوانین آموزش و پرورش و دوره‌های تحصیلی در نواحی مختلف، متفاوت است.

۲۱۱- کدام عبارت، با تصویر ترسیم شده از «هسته اولیه و روند توسعه کالبدی شهر رشت» در دوره‌های تاریخی مختلف مغایرت دارد؟

- ۱) حوزه نفوذ آن نسبت به سایر سکونتگاه‌ها، گسترده‌تر است.
- ۲) همانند سایر سکونتگاه‌های شهری و روستایی دارای مقر و موقعیت است.
- ۳) دسترسی به آب مهم‌ترین عامل طبیعی شکل‌گیری هسته اولیه آن سکونتگاه است.
- ۴) دسترسی به راه‌های ارتباطی سبب ارتقاء مرتبه آن در هرم سلسله‌مراتب سکونتگاهی شده است.

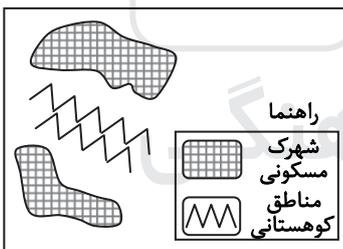
۲۱۲- عبارت زیر، از پیامدهای کدام ویژگی عمده «برنامه آمایش سرزمین» است؟

«دسترسی عادلانه همه مردم به حمل‌ونقل با کمترین هزینه»

- الف) توجه به آمایش دفاعی
ب) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق
ج) توجه به نیازهای حال و آینده
د) توجه به عدالت در توسعه

- الف) الف و ب ب) الف و ج ج) ج و د د) ب و د

۲۱۳- کدام گزینه، با توجه به تصویر زیر، «مسیر پیشنهادی مناسبی» برای «اتصال دو شهرک مسکونی» است؟

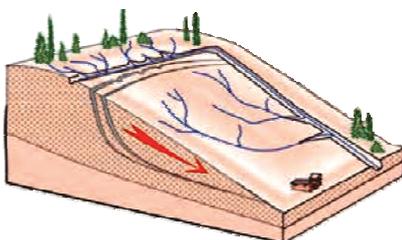

- ۱) ساخت طولانی‌ترین مسیر بدون حفر تونل
- ۲) ساخت کوتاه‌ترین مسیر از طریق حفر تونل
- ۳) ترکیبی از مسیر طولانی و کوتاه با احداث تونل کوتاه
- ۴) ترکیبی از مسیر طولانی و کوتاه با احداث تونل بلند

۲۱۴- در کدام شرایط، احتمال وقوع سیل افزایش می‌یابد؟

- ۱) سرریز شدن جریان آب، از بستر یک رود یا دریاچه
- ۲) جاری شدن آب حاصل از بارش، در بستر یک رود
- ۳) افزایش حجم آب در زمان مشخص از مقطع معین یک رود
- ۴) بیشتر شدن حجم آب رودخانه، از میانگین سالیانه دبی آن

۲۱۵- کدام عبارت، وضعیت «شبکه زهکشی» را در مدل زیر به‌درستی بیان می‌کند؟

- ۱) سرعت تخلیه رواناب، افزایش و نفوذپذیری کاهش می‌یابد.
- ۲) سرعت تخلیه رواناب، کاهش و زمین‌لغزش افزایش می‌یابد.
- ۳) میزان نفوذپذیری و سرعت تخلیه آب در سطح توده لغزشی، کاهش می‌یابد.
- ۴) با هدایت انشعابات شبکه زهکشی، سرعت نفوذپذیری و زمین‌لغزش افزایش می‌یابد.

علوم اجتماعی

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۲۱۶- به ترتیب عناوین زیر، در رابطه با جهان اجتماعی چه چیزی را بیان می‌کنند؟

- پدیده‌های اجتماعی خرد مانند کنش‌های اجتماعی افراد
- عقاید و ارزش‌ها
- حقوق و تکالیف افراد

(۱) لایه‌های جهان اجتماعی - اجزای جهان اجتماعی - ویژگی جهان اجتماعی

(۲) لایه‌های جهان اجتماعی - فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - اجزای جهان اجتماعی

(۳) فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی - اجزای جهان اجتماعی

(۴) اجزای جهان اجتماعی - عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی - فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی

۲۱۷- کدام یک، ویژگی‌های طبقه سوم جوامع فئودالی را به درستی بیان می‌کند؟

(۱) این طبقه همان طبقه رعیت بود - از نظر اجتماعی مصرف‌کننده تلقی می‌شدند - از نظر قانونی دارای اعتبار بودند - از حیث هویت پست تلقی می‌شدند.

(۲) پیدایش آن‌ها به جوامع صنعتی بازمی‌گردد - از حیث هویت منفی و پست بودند - از لحاظ اجتماعی فاقد اعتبار بودند - این طبقه همان طبقه متوسط بود.

(۳) طبقه‌ای از مردم عادی بودند - از نظر قانونی دارای اعتبار بودند - این طبقه، اشراف را مفید معرفی می‌کرد - در جوامع ماقبل فئودالی غربی ایجاد شده بودند.

(۴) طبقه‌ای از مردم عادی که رعیت نبودند - دارای هویت منفی و پست بودند - از نظر اجتماعی و قانونی فاقد اعتبار بودند - تحمل آن‌ها به خاطر فواید و کارکردشان بود.

۲۱۸- پاسخ سؤال‌های زیر به ترتیب کدام است؟

■ وقتی فردی به دیگری مهر می‌ورزد از چه جهانی به چه جهانی وارد می‌شود؟

■ به چه دلیل مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود؟

■ چه کسی معتقد بود، در جهان متجدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند به شدت رواج می‌یابد؟

■ برخی از متفکران، مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم را چه چیزی می‌دانند؟

(۱) فردی به فرهنگی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - ماکس وبر - بحران‌های زیست‌محیطی

(۲) فردی به تکوینی - اقتضای بازار مصرف - اگوست کنت - بحران معرفتی

(۳) تکوینی به فرهنگی - تعدیل جهانی ثروت - مارکس - تقابل‌های جهانی

(۴) فرهنگی به اجتماعی - اقتصاد تک‌محصولی - ماکس وبر - فقر و غنا

۲۱۹- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر چیست؟

■ در چه شرایطی بشر امکان تشخیص خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها را از دست می‌دهد؟

■ بسیاری از آدابی که ما مراعات می‌کنیم، محصول چیست؟

■ شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده نتیجه چیست؟

■ چه چیزی، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد؟

(۱) بحران معرفت‌شناختی - پدیده‌های اجتماعی اطراف ما - اقتصاد وابسته به نفت - فلسفه‌های روشنگری

(۲) بحران هویتی - سنت‌ها و قوانین اجتماعی - اقتصاد دولتی - جریان‌های پست‌مدرن

(۳) تعارض فرهنگی - هنجارهای اجتماعی - اقتصاد تک‌محصولی - فلسفه‌های روشنگری

(۴) تزلزل فرهنگی - کنش‌های اجتماعی - شیوه سرمایه‌داری - اومانیزم

۲۲۰- به ترتیب هریک از عناوین زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

■ علم تجربی سکولار

■ عقل‌گرایی، نفی وحی

■ افول حس‌گرایی

■ دئیسم

(۱) الف - د - ج - ب

(۲) ج - و - ه - الف

(۳) د - ب - و - ه

(۴) ه - و - ب - د

روشنگری		
پیامد	ویژگی	دوره زمانی
ه	ب	قرون هفدهم و هجدهم
د	الف	قرون نوزدهم و بیستم
ج	و	پایان قرن بیستم

۲۲۱- شکل‌گیری نظام نوین جهانی چگونه بود؟

- ۱) در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و فرهنگی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی در آورد و بدین سان نظام نوین جهانی شکل گرفت.
- ۲) در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهان با عنوان «نظام نوین جهانی» پدید آورد که جوامع غربی را به صورت مرکز و سایر جوامع را به صورت پیرامون در آورد.
- ۳) سازماندهی نظامی و سیاسی در دو سده هجدهم و نوزدهم، موجب شد کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی وضعیتی متزلزل پیدا کرده و در نظام نوین جهانی ادغام شوند.
- ۴) در سده شانزدهم فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم بازگشت و از این به بعد نظام نوین جهانی پدید آمد.

۲۲۲- نگرش کشورهای عضو بریکس نسبت به گروه خود چیست و از سازمان همکاری شانگهای با چه عنوانی یاد می‌شود؟

- ۱) برداشتن موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی و حفظ منافع خود- پیمان باسل
 - ۲) حامی و ارتقاءدهنده وضعیت کشورهای در حال رشد و نیرویی برای حفظ صلح جهان- ناتوی شرق
 - ۳) شکل‌گیری بر اساس سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی- ناتوی شرق
 - ۴) شناسایی تغییرات اقتصادی در سطح جهانی با سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی- جنبش عدم تعهد
- ۲۲۳- کدام روند، منجر به بسنده کردن به شناخت عقلی و تجربی شد؟

- ۱) فرهنگ قرون وسطی ← توجه به شناخت از راه عقل و تجربه ← نادیده گرفتن جایگاه وحی و شهود در شناخت علمی ← ایجاد بحران معرفتی در دوران رنسانس ← بسنده کردن به شناخت عقلی و تجربی
- ۲) روش تجربی تنها راه درست شناخت حقایق امور ← بحران معرفتی جدید ← آشکار شدن محدودیت معرفت‌های غیرحسی و غیرتجربی ← نیاز به استدلال عقلی ← پرداختن به شناخت عقلی و تجربی
- ۳) نادیده گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه ← توجه به کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا به عنوان معتبرترین راه شناخت ← ایجاد بحران معرفتی در دوران رنسانس ← روش تجربی به عنوان تنها راه شناخت ← استدلال عقلی جدید
- ۴) کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان در قرون وسطی ← نادیده گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه ← ایجاد بحران معرفتی در دوران رنسانس ← نادیده گرفتن جایگاه وحی و شهود در شناخت علمی ← بسنده کردن به شناخت عقلی و تجربی

۲۲۴- چه زمانی، انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ع) آغاز شد؟

- ۱) مردم و عالمان در موضع فعالیت رقابت‌آمیز بودند و این فعالیت رقابت‌آمیز، با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد.
- ۲) زمانی که ایشان در نظر داشتند حرکت ناتمامی که در جنبش تنباکو آغاز شده بود، ادامه یابد و یک حرکت اصلاحی رفتار و ساختار را آغاز کردند.
- ۳) شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را برعهده داشت- روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.
- ۴) روشنفکران چپ از صحنه رقابت‌های سیاسی خارجی کشور حذف شده بودند و مأموریت حفظ امنیت منطقه را شاه برعهده داشت و تحت حمایت دولت‌های غربی بود.

۲۲۵- علت پیدایش هر یک از موارد زیر چیست؟

- استفاده از منابع عقلانی و وحیانی در تبیین‌های علمی جهان اسلام
- سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران
- هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی
- حاشیه‌نشینی

- ۱) توجه به عقل در معنای عام- تداوم انتقال ثروت به کشورهای غربی- استفاده از روش‌های تجربی و دست‌یابی به نتایج علمی و پیش‌بینی وقوع پدیده‌ها- مرکز، پیرامون
- ۲) محدود نشدن به شناخت تجربی- صنعت- دست‌یابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی- بحران زیست‌محیطی
- ۳) عدم ساماندهی همه عرصه‌های علمی توسط عقلانیت- کاهش قدرت چانه‌زنی- تنوع و تفاوت معنای پدیده‌های اجتماعی و غیرقابل پیش‌بینی بودن- فقر و غنا
- ۴) اخذ این تفاسیر از فلسفه یونان- تک‌محصولی شدن- امکان‌پذیر نبودن مطالعه عمق و پیچیدگی کنش‌های اجتماعی- بحران اقتصادی

۲۲۶- به ترتیب هریک از موارد زیر نتیجه چیست؟

■ امکان پذیر نمودن پیش بینی رفتار دیگران

■ افول معانی

■ حذف اراده و خلاقیت از زندگی اجتماعی

■ ایجاد مانع در برابر توسعه

(۱) نظم اجتماعی - نادیده گرفتن کنش اجتماعی - تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - ارزیابی های اخلاقی و

نگاه وسیله ای به قدرت و ثروت

(۲) معنای زندگی - نادیده گرفتن قواعد اجتماعی - تأکید بیش از اندازه رویکرد انتقادی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - ایجاد نابرابری های اجتماعی

(۳) نظم اجتماعی - بحران هویت - روی آوردن به جامعه شناسی تفسیری - نادیده گرفتن دانش و نقش تعادل بخش آن

(۴) قواعد اجتماعی - تزلزل فرهنگی - سلب شور زندگی از انسان ها - ممانعت از دستیابی به سعادت و کمال حقیقی

۲۲۷- به ترتیب مشخص کنید موارد ذکر شده با کدام نوع جامعه شناسی در ارتباط هستند؟

■ بر آنچه مشاهده می شود تمرکز می کند.

■ موضوع آن، کنش های اجتماعی و پیامدهای آن است.

■ انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در مناسبات انسانی، به رهایی انسان کمک کند.

■ از منظر آن برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده ترند، در رفع نیازهای خود توانا ترند و به همین دلیل پیشرفته ترند.

(۱) انتقادی - تبیینی - تفسیری - تبیینی - انتقادی - تبیینی

(۲) تفسیری - تبیینی - تفسیری - تبیینی - تفسیری - تبیینی

۲۲۸- به ترتیب هریک از این موارد با چه موضوعی ارتباط دارند؟

■ جایگاه فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی

■ تفاوت نوع لباس پوشیدن در موقعیت های مختلف

■ عبور از ظاهر پدیده های اجتماعی و راه یابی به معانی نهفته در کنش ها برای فهم زندگی اجتماعی

(۱) هویت اجتماعی - پدیده اجتماعی - نگرش جامعه شناسی انتقادی

(۲) طبقه اجتماعی - فایده نظم اجتماعی - روش جامعه شناسی تفسیری

(۳) موقعیت اجتماعی - کنش اجتماعی - رویکرد جامعه شناسی تفسیری

(۴) پایگاه اجتماعی - فایده قواعد اجتماعی - هدف جامعه شناسی انتقادی

۲۲۹- کدام یک، ویژگی جامعه شناسی تفسیری است، اما ویژگی جامعه شناسی انتقادی نیست؟

(۱) تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می داند - بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر تأکید می کند.

(۲) روش مطالعه، روش کمی است - صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی پردازد، بلکه آن را تقبیح و از آن انتقاد می کند.

(۳) به بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد و زوال آن می پردازد - به نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد و گروه ها می پردازد.

(۴) هدف معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی است - حقیقت یا فضیلت را کشف می کند تا بر اساس آن به نقد کنش ها و روابط میان انسان ها و جوامع بپردازد.

۲۳۰- به ترتیب کدام یک از متفکران مسلمان:

■ با استفاده از روش عقلی به ارزیابی انتقادی فرهنگ هند پرداخت.

■ به علت یابی واقعیت های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آن ها می پرداخت.

■ با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت های الهی در جامعه بود.

■ روش او در علوم اجتماعی مشابه روش کنت در جامعه شناسی تبیینی بود.

(۱) ابن خلدون - فارابی - ابن خلدون - ابوریحان بیرونی

(۲) ابوریحان بیرونی - فارابی - ابن خلدون - ابوریحان بیرونی

(۳) فارابی - ابوعلی مسکویه - ابن خلدون - ابوریحان بیرونی

(۴) ابوریحان بیرونی - ابن خلدون - ابوعلی مسکویه - فارابی

۲۳۱- عبارت درست در رابطه با ویژگی های علوم اجتماعی جهان اسلام، کدام است؟

(۱) علم اجتماعی جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد.

(۲) علم اجتماعی جهان اسلام به تبیین وضعیت موجود و آرمانی جامعه اسلامی پرداخته و درباره جامعه جهانی داوری نمی کند.

(۳) عقلانیت جهان اسلام در تبیین های علمی بدون استفاده از حس و تجربه، با استفاده از وحی و عقل به ساماندهی می پردازد.

(۴) عقلانیت در جهان اسلام به رغم تعامل با فرهنگ و سنت های تاریخی محیط خود، ارزش ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش های عاملان می گیرد.

۲۳۲- به ترتیب، این نظریه‌ها توسط چه کسانی مطرح شده است؟

- این جهان فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای بشر ایجاد کرده است.
- زمانی که مردم، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند، با یکدیگر همکاری می‌کنند.
- چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل است.
- اگر جامعه‌شناس دربارهٔ درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند، از دایرهٔ علم خارج می‌شود و با نام علم کار غیرعلمی می‌کند.

- (۱) وبر- فارابی- مارکس- وبر
(۲) مارکس- وبر- فارابی- ابوعلی مسکویه
(۳) ابن‌خلدون- مارکس- وبر- هانتینگتون
(۴) فارابی- مارکس- هانتینگتون- ابن‌خلدون

۲۳۳- پاسخ سؤال‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- روزنهٔ ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع چیست؟
- اقدام اروپائیان برای تأمین سلطهٔ خود بر قارهٔ آمریکا چه بود؟
- در اواخر قرن بیستم، چه چیزی محور مباحثات فکری و سیاسی شد؟
- سلطهٔ هژمونیک از چه شیوه‌ای استفاده می‌کند؟

- (۱) سیاست- ایجاد برده‌داری- کشمکش طبقاتی- انقلاب‌های رنگین
(۲) فرهنگ- پیشرفت در فنون دریانوردی- قشربندی- قدرت نرم رسانه‌ها
(۳) ارتباطات- گسترش اقتصاد صنعتی- عدالت اجتماعی- مهندسی رضایت عمومی
(۴) اقتصاد- نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی- شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی

۲۳۴- درست و غلط بودن عبارتهای زیر را تعیین کنید.

- با تغییرات و تفاوت‌هایی که در جهان اجتماعی به وجود می‌آید، مانند افول یا رشد اقتصاد و... هویت جهان اجتماعی تغییر می‌کند.
- تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.
- بیداری اسلامی در جهان امروز از مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام به سطح نخبگان منتقل شده است.
- مدینه ضالّه، جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.

- (۱) د- غ- د- غ (۲) د- د- غ- د (۳) غ- د- غ- غ (۴) غ- غ- د- د

۲۳۵- در ارتباط با یک کنش اجتماعی، مانند گرایش افراطی به فضای مجازی، به ترتیب هریک از رویکردهای سه‌گانهٔ جامعه‌شناسی تبیینی، تفسیری و انتقادی، چگونه به بررسی آن می‌پردازند؟

- (۱) بین میزان پرخاشگری با اعتیاد به فضای مجازی رابطه وجود دارد- به زمینهٔ فرهنگی که جوانان در آن به استفادهٔ افراطی از اینترنت می‌پردازند، رجوع می‌کنند- اعتیاد به فضای مجازی برای جوانان خطرناک است و آن‌ها را از فضای واقعی زندگی جدا می‌کند.
(۲) اعتیاد به فضای مجازی موجب اخلاق‌گریزی جوانان و سقوط ارزش‌ها می‌شود- سرگرمی، هیجان، آزادی و به روز بودن، انگیزه و عامل اصلی حضور در فضاهای مجازی است- با وجود پیچیدگی این مسئله و همه‌گیر بودن آن، می‌توان به راهکارهایی برای بهبود این وضعیت دست یافت.
(۳) در هر جامعه، با توجه به ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی آن، می‌توان این پدیده را مورد مطالعهٔ تجربی قرار داد- برای فهم و تفسیر این کنش، باید بفهمیم که این اعتیاد بر چه چیزی دلالت می‌کند- با استفاده از روش‌های کمی بدون تحمیل و سرکوب این کنش، وضع مطلوب را تجویز می‌کند.
(۴) با استفاده از روش‌های کمی، به پیش‌بینی این کنش اجتماعی و راه‌های کنترل آن می‌پردازد- با توجه به پیچیدگی پدیدهٔ اعتیاد به فضای مجازی، به فهم معنای آن در گروه‌های مختلف می‌پردازد- با پذیرش معانی و ارادهٔ افراد و کشف حقیقت و فضیلت، به نقد این کنش پرداخته و وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.

وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

فلسفه و منطقی

۲۳۶- اگر کسی استدلال کند که قضیهٔ «مریم دختر متواضعی است» یک قضیهٔ موجبهٔ جزئیه است؛ زیرا «مریم» مفهومی جزئی است، دچار چه مغالطه‌ای شده است؟

- (۱) تمثیل ناروا (۲) اشتراک لفظ (۳) تعمیم شتابزده (۴) توسل به معنای ظاهری

۲۳۷- در کدام یک، هر سه نوع دلالت برای «مدرسه» به کار رفته است؟

- (۱) نقاش بعد از نقاشی مدرسه، به مدیر مدرسه گفت که از دانش‌آموزان بخواهد که در حفظ نظافت مدرسه همکاری کنند.
(۲) علی هنگام ورود به مدرسه، متوجه شد مدرسه را دزد برده و دانش‌آموزان با ناراحتی در حال مرتب کردن مدرسه‌اند.
(۳) دانش‌آموزان از مدرسه اجازه گرفتند تا مدرسه را برای جشن تزئین کنند و پس از اتمام کار از مدرسه خارج شوند.
(۴) مدرسهٔ ما نزدیک یک کارخانه است. تمام مدرسه از صدای کارخانه ناراضی‌اند و قرار است مدرسه را به جای دیگر ببرند.

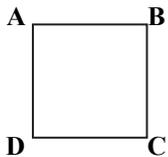
۲۳۸- کدام طبقه‌بندی درست است؟

- (۱) مقدار > شکل > مثلث > پاره خط
(۲) علم > تصدیق > قضیه > قضیه شرطی
(۳) تصدیق > شکل اول > قیاس > استدلال
(۴) مربع > لوزی > متوازی‌الاضلاع > چهارضلعی

۲۳۹- در کدام استدلال، مقدمات از نتیجه حمایت مطلق می‌کنند؟

- (۱) در سایت مدرسه آمده بود معلم این مدرسه دارای مدرک دکترا هستند؛ پس دبیر ما هم دکترا دارد.
(۲) دبیران دارای سابقه بالا، مانند قطعات فرسوده یک دستگاه هستند؛ باید کنار گذاشته شوند تا بتوان از نیروهای جدید و تازه‌نفس استفاده کرد.
(۳) با چند نفر از مدرسان این مؤسسه که صحبت می‌کردم، در تیزهوشان درس خوانده بودند؛ پس همه مدرسان آن فارغ‌التحصیل مدارس خاص‌اند.
(۴) دیروز از جلوی مدرسه‌ای عبور می‌کردم، درهایش بسته بود، جمعه یا روز تعطیل هم نبود، هوا هم که آلوده نیست؛ حتماً برای تعمیرات تعطیل کرده‌اند.

۲۴۰- اگر مربع روبه‌رو مربع تقابل باشد، امکان موارد زیر را به ترتیب بررسی کرده و پاسخ درست را انتخاب کنید.

- جمع میان A و B در کذب
جمع میان A و C در کذب
تشخیص صدق یا کذب A، در صورت کذب D
(۱) امکان‌پذیر - غیرممکن - غیرممکن
(۲) غیرممکن - غیرممکن - امکان‌پذیر
(۳) غیرممکن - امکان‌پذیر - امکان‌پذیر
(۴) امکان‌پذیر - غیرممکن - امکان‌پذیر

۲۴۱- کدام مورد برای نشان دادن بطلان یک فرضیه علمی مناسب‌تر است و چرا؟

- (۱) تمثیل؛ زیرا توجه به وجوه اختلاف در تمثیل، می‌تواند عدم قطعیت و نادرستی فرضیه نامبرده را نشان دهد.
(۲) استنتاج بهترین تبیین؛ زیرا در مسائل علمی از این نوع استنتاج جهت بررسی فرضیه‌ها استفاده بسیار می‌شود.
(۳) استقراء؛ زیرا در بررسی یا نقض قانون‌های علمی، روش تجربی که مبتنی بر استدلال‌های استقرایی قوی است، به کار می‌رود.
(۴) آوردن مثال نقض؛ زیرا برای ابطال یک قانون علمی، کافی است نشان دهیم که محمول در مورد یکی از افراد موضوع صدق نمی‌کند.
۲۴۲- نتیجه و مقدمه دوم یک قیاس به ترتیب عبارتند از: «بعضی الف ب است» و «هر ج ب است». مقدمه اول آن، کدام یک از قضایای زیر باشد، تا اعتبار قیاس حفظ شود؟
(۱) بعضی الف ج است. (۲) هیچ ج الف نیست. (۳) بعضی ج الف نیست. (۴) هیچ الف ج نیست.

۲۴۳- کدام قیاس معتبر است؟

- (۱) اگر این قلم می‌نویسد، پس جوهر دارد. قلم جوهر دارد؛ پس می‌نویسد.
(۲) اگر علی به خانه آمده بود، در قفل نبود. در قفل است، پس علی نیامده است.
(۳) هیچ درنده‌ای علفخوار نیست. بعضی از علفخوارها یال دارند؛ پس بعضی از درندگان یال ندارند.
(۴) اگر جسمی فلزی باشد، در اثر حرارت داغ می‌شود. این ظرف فلزی نیست؛ پس در اثر حرارت داغ نمی‌شود.

۲۴۴- کدام مورد را می‌توان پرسش فلسفی دانست؟

- (۱) فلسفه چگونه دانشی است؟
(۲) فلسفه خواندن نماز چیست؟
(۳) زندگی کردن چه فایده‌ای دارد؟
(۴) آیا تفکر تابع قواعد خاصی است؟

۲۴۵- کدام عبارت بیان‌کننده اندیشه‌های فیثاغورس و پیروان او است؟

- (۱) نظم ریاضی در همه موجودات جریان دارد و جهان را فقط با دانش ریاضیات می‌توان شناخت.
(۲) جهان ساختاری ریاضی دارد و مبادی اولیه موجودات، همان اصول شکل‌ها و عددها هستند.
(۳) اصول ریاضیات درباره همه موجودات صادق است؛ زیرا عناصر اولی موجودات، سازنده اعداد هستند.
(۴) اصول و مبادی اولیه جهان، سازنده اعداد و اصول اعدادند و اعداد، موجودات جهان را شکل داده‌اند.

۲۴۶- با بیان کدام یک از عبارتهای زیر، فرد دچار تناقض شده است؟

- (۱) هیچ کس نیست که بتواند آنچه را خودش فهمیده، به دیگری هم منتقل کند.
(۲) هیچ کس نیست که بتواند واقعیت داشتن یا واقعیت نداشتن جهان را با علم اثبات کند.
(۳) هیچ یک از شناخت‌هایی که تاکنون درباره ساختار جهان به دست آورده‌ایم، عین واقعیت نیست.
(۴) حواس ما کم و بیش دچار خطا می‌شود، بنابراین هیچ یک از یافته‌های حواس قابل اعتماد نیستند.

۲۴۷- این گزاره که «حواس برخلاف عقل، به تنهایی قادر به درک خطاهای خود نیستند»، با کدام یک از حیطه‌های زیر در معرفت‌شناسی ارتباط بیشتری پیدا می‌کند؟

- (۱) ماهیت شناخت (۲) امکان شناخت (۳) ابزارهای شناخت (۴) ارزش شناخت

۲۴۸- کدام عبارت بیانگر نظر دکارت است؟

- (۱) با استفاده از دلایل استوار عقلی، پی می‌بریم که انسان دارای نفس مجرد است.
 - (۲) اعتقاد به اموری مانند علیّت و خدا، جزء ساختارهای ذهن و ذاتی انسان‌ها است.
 - (۳) بخشی از معرفت‌های ما بدون استفاده از هر نوع تجربه و مقدم بر آن درک می‌شود.
 - (۴) معرفت‌های ذاتی اموری شهودی هستند که درک آن‌ها به عقل یا تجربه علمی نیازی ندارد.
- ۲۴۹- پروانه و دوستش درباره موضوعی با هم گفت‌وگو می‌کنند. پروانه به دوستش می‌گوید من برخلاف ارسطو معتقدم انسان یعنی موجود اخلاقی. موضوع این سخن پروانه و دوستش، کدام است؟

- (۱) مسائل اخلاقی (۲) فلسفه اخلاق (۳) موجودیت انسان (۴) حقیقت انسان

۲۵۰- کدام عبارت مورد اختلاف ابن‌سینا و ملاصدرا است؟

- (۱) انسان حقیقتی دو بُعدی دارد.
- (۲) روح، موجودی مجرد با ظرفیت بی‌پایان است.
- (۳) روح موجودی غیرزمینی و از جنس مجردات است.
- (۴) هر اتفاقی برای جسم رخ دهد، روح خیردار می‌شود.

۲۵۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) به اعتقاد ارسطو یکی از عملکردهای اخلاقی عقل این است که برای مثال، درک می‌کند فضیلت قوه غضب، خویشتن‌داری است.
- (۲) کانت معتقد است کاری که انسان در آن نفع شخصی نداشته باشد، فضیلت شمرده می‌شود؛ مانند وقتی که از روی دلسوزی به کسی کمک می‌کند.
- (۳) به اعتقاد فیلسوفان مسلمان، گرایش به خیر اخلاقی و تمایلات متضاد با آن، کم و بیش در همه انسان‌ها، چه معتقد به خدا باشند و چه نباشند، وجود دارد.

(۴) از آنجا که فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست فقط منافع شخصی را به رسمیت می‌شناسند، معتقدند هرگاه انسان بتواند، باید به هر میزان که می‌خواهد آزاد باشد.

۲۵۲- حمل یگانه بر غنی بالذات، از نظر نسبت، مانند کدام حمل است؟

- (۱) شکل بر دوزنقه (۲) گیاه بر دارای حیات (۳) منحصر به فرد بر مولود کعبه (۴) دوزنقه بر دارای چهار ضلع

۲۵۳- کدام عبارت درباره علیّت، مورد اختلاف دکارت و فیلسوفان مسلمان است؟

- (۱) اصلی فطری و بدیهی است.
- (۲) دانش بشری متکی بر آن است.
- (۳) درک آن از طریق تجربه امکان‌پذیر نیست.
- (۴) مصادیق آن بدون تجربه قابل شناخت نیستند.

۲۵۴- پدیده «A» کدام‌یک از موارد باشد تا بتوانیم بگوییم از حالت امکان ذاتی به حالت وجوب بالغیر رسیده است؟

(۱) A، ساختمانی در ذهن یک معمار است.

(۲) A، نهال یک بذر است که باغبان می‌خواهد آن را بکارد.

(۳) A، خاکستر چوبی است که قرار است در آتش انداخته شود.

(۴) A، حرکت مژگان چشم است زمانی که پلک‌ها حرکت می‌کنند.

۲۵۵- در کدام عبارت، روش به‌کار گرفته شده برای اعتقاد به خداوند با بقیه متفاوت است؟

(۱) هر جا که خوب‌تر و بهتر هست، خوب‌ترین و بهترین هم هست، پس حقیقتی هست که خوب‌ترین و بهترین است و او همان واقعیت الهی است.

(۲) باور خدا به زندگی معنا می‌دهد و ارزش‌های اخلاقی را به‌همراه می‌آورد؛ خدایی که مبدأ خیر و زیبایی و ناظر بر انسان باشد؛ پس باید او را باور داشت.

(۳) نمی‌شود نظم و انتظامی بر جهان حاکم باشد، مگر اینکه موجودی جاودان و برتر از ماده در کار باشد؛ زیرا هر جا که نظمی وجود دارد، باید ناظمی هم باشد.

(۴) انسان از حقیقت نامتناهی تصویری دارد، این تصور نمی‌تواند از خود انسان که متناهی است، باشد؛ پس از جانب وجودی نامتناهی به انسان داده شده است.

۲۵۶- کدام عبارت درست است؟

(۱) بر اساس قاعده علیّت، هر چیزی باید علتی داشته باشد.

(۲) اساس برهان فارابی در اثبات خدا، تقدم علت بر معلول است.

(۳) نتیجه برهان وجوب و امکان، تقسیم واجب‌الوجود به بالذات و بالغیر است.

(۴) تسلسل علل نامتناهی یعنی موجودات زیادی وجود داشته باشند که با یکدیگر رابطه علی دارند.

۲۵۷- کدام عبارت بیانگر نظر اگوست کنت است؟

(۱) نهایت تلاش عقل در شناخت واقعیات، استفاده از مشاهدات برای دستیابی به دانش‌های تجربی و پیشرفت در آن است.

(۲) شناخت واقعیت کار حواس است و آنچه نقش عقل در علم تجربی پنداشته می‌شود، بر ساخته فیلسوفان است.

(۳) روش معتبر در شناخت واقعیت، تجربه علمی است و عقل که به امور انتزاعی اختصاص دارد، دخالتی در آن ندارد.

(۴) در دستگاهی که فیلسوفان از جهان ارائه می‌دهند، اصول عقل را با ساخته‌های ذهن خود، ارائه می‌دهند.

- ۲۵۸- در صورتی که برخی از دستاوردهای عقل با داده‌های وحی متعارض به نظر برسند، با توجه به نظرات ملاصدرا، کدام احتمال مطرح نمی‌شود؟
- (۱) در دستاوردهای عقل خطایی رخ داده است.
 - (۲) برخی از داده‌های وحی را به درستی نفهمیده‌ایم.
 - (۳) آنچه را که به اشتباه، داده وحی تصور کرده‌ایم، داده وحی نیست.
 - (۴) وقتی دستاوردهای عقل، با قرآن و سنت معارض به نظر رسد، باید عقل را کنار گذاشت.
- ۲۵۹- کدام عبارت را می‌توان از دیدگاه ابن‌سینا در طبیعت‌شناسی نتیجه گرفت؟
- (۱) همه موجودات طبیعی، دارای طبیعت خاصی هستند که بر اساس حرکات و تحولات آن‌ها شکل می‌گیرد.
 - (۲) تحقیق در ماورای طبیعت، دانشمندان را از روابط میان پدیده‌ها آگاه می‌کند و به خشوع در برابر حق وامی‌دارد.
 - (۳) با توجه به اینکه نظام عالم احسن است، داوری در مورد وقایع مخرب طبیعی که خیرند یا شر، غیرممکن است.
 - (۴) وجود هر موجود طبیعی، از جهاتی خیر است و از جهاتی دیگر شر؛ اما در مجموعه عالم، وجودش جز خیر نیست.
- ۲۶۰- کدام عبارت نظر ملاصدرا را به درستی بیان می‌کند؟
- (۱) از میان دو مفهوم «انسان» و «وجود»، وجود مفهومی واقعی و انسان مفهومی ساخته ذهن اشخاص است.
 - (۲) ماهیت‌ها اموری ذهنی هستند که ما آن‌ها را به موجودات گوناگون نسبت می‌دهیم.
 - (۳) در خارج از ذهن ما، آنچه که واقعاً هست، یک حقیقت است و آن، وجود است.
 - (۴) با توجه به واقعی بودن وجود، هیچ جایی برای تکثر و کثرت در عالم نیست.

روان‌شناسی

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

- ۲۶۱- کدام عبارت، در خصوص قوانین روان‌شناسی به‌عنوان یک علم تجربی درست است؟
- (۱) اصل روان‌شناسی از ترکیب نظریه‌های مختلف به دست می‌آید.
 - (۲) در پژوهش روان‌شناسی پاسخ نخست به مسئله پژوهشی قانون است.
 - (۳) فرضیه‌ای که در پژوهش‌های روان‌شناسی تأیید شود، به‌عنوان قانون پذیرفته می‌شود.
 - (۴) روان‌شناسان یک اصل را به‌طور تجربی آزمون می‌کنند تا درستی آن را مشخص کنند.
- ۲۶۲- یک روان‌شناس قصد دارد در یک پژوهش علمی، اضطراب ابتلاء به بیماری کووید-۱۹ (کرونا) را در بین بزرگسالان بررسی کند، کدام مورد، برای اینکه خوانندگان این پژوهش مفهوم اضطراب ابتلاء به این بیماری را تقریباً به‌طور مشابه درک کنند، لازم است؟
(۱) توصیف	(۲) ارائه فرضیه	(۳) تعریف نظری	(۴) تعریف عملیاتی
- ۲۶۳- در پاسخ به این سؤال که «چرا یک فرد وقتی که در جمع قرار می‌گیرد، متفاوت از سایر موقعیت‌ها عمل می‌کند.» کدام هدف علم روان‌شناسی دنبال می‌شود؟
(۱) تبیین	(۲) توصیف	(۳) پیش‌بینی	(۴) کنترل
- ۲۶۴- کدام عبارت، ارتباط بین رشد شناختی و رشد اخلاقی را نشان می‌دهد؟
- (۱) رشد اخلاقی وابسته به رشد شناختی است.
 - (۲) رشد شناختی وابسته به شکل‌گیری درک اخلاقی است.
 - (۳) اخلاقی که به باور و ارزش تبدیل شده است منجر به شناخت می‌شود.
 - (۴) داشتن شناخت نسبت به مسائل در اکثر موارد به درک اخلاقی منتهی می‌شود.
- ۲۶۵- کدام عبارت، از ویژگی‌های رشد در طی دوره کودکی است؟
- (۱) در اوایل بازی‌های مشترک و گروهی انجام می‌دهند، اما به تدریج به بازی‌های انفرادی می‌پردازند.
 - (۲) بعد از نشان دادن هیجانات ساده پشیمانی و ترحم، هیجانات مرکب ترس و محبت را نشان می‌دهند.
 - (۳) بعد از دستیابی به مهارت‌های حرکتی ظریف بلافاصله می‌توانند حرکات درشت را با مهارت انجام دهند.
 - (۴) در اوایل درکی از اخلاق ندارند، اما به تدریج اصول و قوانین تعیین‌کننده رفتار با دیگران را یاد می‌گیرند.
- ۲۶۶- در بین جنبه‌های مختلف رشد، پدیده «رِسش یا پختگی» در کدام جنبه مؤثرتر است؟
(۱) اخلاقی	(۲) جسمانی	(۳) شناختی	(۴) رفتاری
- ۲۶۷- فرهاد جهت ارتقای پیشرفت تحصیلی تصمیم می‌گیرد احتمال‌های مختلف را بررسی کند تا با اجرای یک‌یک آن‌ها نمرات درسی افزایش یابد. به نظر شما تصمیم فرهاد بیانگر کدام جنبه رشد و مخصوص کدام یک از دوره‌های رشدی است؟
(۱) هیجانی - نوجوانی	(۲) شناختی - نوجوانی	(۳) اخلاقی - کودکی	(۴) اجتماعی - کودکی

۲۶۸- کدام عبارت، در خصوص فرایندهای شناختی درست است؟

- (۱) درگیری حواس پنجگانه با محرک‌های مختلف آزردهنده است.
- (۲) ادراک، فرایند تحریک گیرنده‌های حسی اندام‌های حسی است.
- (۳) تمرکز، توجه به یک محرک از بین محرک‌های مختلف به صورت مداوم است.
- (۴) آگاهی نسبت به همه محرک‌هایی که در دامنه توجه قرار می‌گیرند، کامل است.

۲۶۹- در کدام مورد، کیفیت و کارایی عملکرد در انجام هم‌زمان چند تکلیف کاهش بیشتری می‌یابد؟

- (۱) تکالیف ساده و منحصربه‌فردی که فرد توانایی بالایی در انجام آن‌ها برخوردار است.
- (۲) تکالیف دشوار و مشابهی که فرد از یک حس برای انجام دادن آن‌ها استفاده می‌کند.
- (۳) تکالیف دشوار و منحصربه‌فردی که فرد از توانایی کمی در انجام آن‌ها برخوردار است.
- (۴) تکالیف ساده و مشابهی که فرد از حواس مختلف برای انجام دادن آن‌ها استفاده می‌کند.

۲۷۰- «چیزی را ادراک می‌کنیم که احساس نشده است» این پدیده چه نام دارد؟

- (۱) توهم
- (۲) علامت انحرافی
- (۳) خطای ادراکی
- (۴) هشدار کاذب

۲۷۱- چه عاملی باعث می‌شود که محرک‌های بیرونی به اطلاعات روان‌شناختی معنادار تبدیل شوند؟

- (۱) ادراک
- (۲) جست‌وجو
- (۳) انگیزتگی ذهنی
- (۴) ردیابی درست

۲۷۲- کدام مورد، در خصوص «حافظه کاری» درست است؟

- (۱) حافظه کاری در استدلال و قضاوت نقش دارد.
- (۲) در حافظه کاری اطلاعات برای مدت نامحدودی ذخیره می‌شود.
- (۳) جایگزینی اطلاعات جدید یا گذشت زمان باعث فراموشی در این حافظه نمی‌شود.
- (۴) از طریق تمرین و بازگویی می‌توان اطلاعات این حافظه را به حافظه کوتاه‌مدت منتقل کرد.

۲۷۳- بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان در فراموشی، کدام است؟

- (۱) تداخل اطلاعات
- (۲) استفاده از نشانه‌های حسی
- (۳) مرور اطلاعات در زمان مناسب
- (۴) کاربرد نشانه‌های غیرمعنایی

۲۷۴- مشکل بسیاری از افرادی که احساس شکست می‌کنند، کدام است؟

- (۱) مشکلات عاطفی جدی دارند.
- (۲) مهارت حل مسئله را ندارند.
- (۳) از حمایت اجتماعی کافی برخوردار نیستند.
- (۴) مشکلات جسمانی جدی دارند.

۲۷۵- دانش‌آموزی در مواجهه با یک مسئله، با استفاده از روش‌های اکتشافی آن را حل کرده است. کدام مورد، در خصوص این دانش‌آموز درست

است؟

- (۱) همه دانش‌آموزان راه حل او را قبول دارند.
- (۲) زمان کمی را برای حل مسئله صرف کرده است.
- (۳) با کمترین خطا به راه حل مسئله دست پیدا کرده است.
- (۴) بر اساس پردازش دقیق اطلاعات و قواعد مشخص عمل کرده است.

۲۷۶- کدام عبارت، در خصوص فردی که دچار تعارض گرایش-گرایش شده درست است؟

- (۱) به روش تصمیم‌گیری خود و نتایج آن اعتماد زیادی دارد.
- (۲) با موقعیتی روبه‌رو است که هم خواستنی و هم ناخواستنی است.
- (۳) قادر به تصمیم‌گیری نیست و حالت ناخوشایندی را تجربه می‌کند.
- (۴) دارای دو اولویت است که یکی ساده و معمولی و یکی پیچیده و مهم است.

۲۷۷- کدام سبک‌های تصمیم‌گیری به ترتیب، بر اساس ملاک‌های زیر است؟

- عواطف و هیجانات زودگذر
- ناگهانی، عجله‌ای و بدون محاسبه
- پیروی چشم‌پسته از دیگران
- (۱) تکانشی، اجتنابی، منطقی
- (۲) وابسته، احساسی، اجتنابی
- (۳) اجتنابی، وابسته، احساسی
- (۴) احساسی، تکانشی، وابسته

۲۷۸- فرد بزرگسالی که از چاقی مفرط رنج می‌برد، روش‌های مختلفی را برای کاهش وزن امتحان کرده است ولی در همه آن‌ها شکست خورده

است و در نهایت به این باور رسیده است که هیچ کاری برای کاهش وزن از او ساخته نیست. این مثال بیانگر کدام مفهوم است؟

- (۱) اسناد پایدار
- (۲) مقابله ناکارآمد
- (۳) ناهماهنگی شناختی
- (۴) درماندگی آموخته شده

۲۷۹- دانش‌آموزی را در نظر بگیرید که قرار است در کنکور سراسری شرکت کند. این دانش‌آموز وقتی در خانه تست می‌زند، نمره‌های بالایی کسب می‌کند در حالی که نمره‌های آزمون‌های آزمایشی وی به علت استرس زیاد بسیار ضعیف است. کدام عبارت، می‌تواند در مورد این دانش‌آموز درست باشد؟

- ۱) می‌تواند از آرام‌بخش ضعیف قبل از آزمون استفاده کند تا استرس وی کنترل شود به‌عنوان مقابله سازگارانه
 - ۲) شناسایی روش‌های کنترل استرس در آزمون و به‌کارگیری آن‌ها در آزمون‌های آزمایشی به‌عنوان مقابله سازگارانه
 - ۳) کمک گرفتن از یک مشاور متخصص برای شناسایی روش‌های کنترل استرس در آزمون به‌عنوان مقابله ناسازگارانه
 - ۴) منبع استرس را به‌عنوان یک متغیر مزاحم در نظر بگیرد و آن متغیر را از زندگی خود دور کند به‌عنوان مقابله سازگارانه
- ۲۸۰- کدام عبارت، در مورد روش‌های مقابله درست‌تر است؟

- ۱) ورزشکاری که برای فراموشی احساس ضعف در شوتزنی و استرس خود از شوخ‌طبعی استفاده می‌کند.
- ۲) ورزشکاری که برای فراموشی احساس ضعف در شوتزنی و استرس خود، از تمرین آرام‌سازی استفاده می‌کند.
- ۳) کسی که روزانه با موقعیت‌های استرس‌زای زیادی روبه‌رو است و برای حفظ سلامتی خود روزانه فعالیت بدنی می‌کند.
- ۴) کسی که روزانه با موقعیت‌های استرس‌زای زیادی روبه‌رو است و برای حفظ سلامتی خود روزانه دارو مصرف می‌کند.

تَزیسه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ تشریحی

آزمون سراسری سال ۱۴۰۰
● گروه آزمایشی علوم انسانی

زبان و ادبیات فارسی

۱- پاسخ: گزینه ۳

ابتدا واژه‌ها را معنی می‌کنیم و بعد به دنبال بیتی می‌گردیم که آن معنی را داشته باشد:

شوخ: چرک، آلودگی ← بیت «د»

نمط: روش، نوع ← بیت «الف»

شوریده: کسی که ظاهری آشفته دارد، عاشق و عارف ← بیت «ج»

عنا: توانگری، بی‌نیازی ← بیت «ب»

۲- پاسخ: گزینه ۳

ابتدا معنی تمام واژگان را می‌نویسیم و بعد بررسی می‌کنیم در هر گزینه چه تعداد درست بوده است:

دوال: چرم و پوست: یک دوال: یک لایه، یک پاره

رُقعت: رقع، نامه کوتاه، یادداشت

درایت: آگاهی، دانش، بینش

التهاب: شعله‌ور شدن و برافروختن؛ مجازاً ناآرامی، بی‌قراری، اضطراب

باره: اسب

اذن: اجازه، رخصت

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «زیبا» مترادفی در صورت سوال ندارد. سایر کلمات به ترتیب با «دوال، درایت و اسب» هم‌معنی هستند: ۳ معنی درست

گزینه ۲: «یک لایه» معادل «یک دوال» است نه «دوال». «بی‌قرار» هم معادلی در کلمات صورت سوال ندارد. سایر کلمات به ترتیب با «باره و اذن»

هم‌معنی است: ۲ معنی درست

گزینه ۳: همه کلمات با کلمات صورت سوال مترادف‌اند، به ترتیب با «درایت، اذن، رقع و دوال»: ۴ معنی درست

گزینه ۴: «یادداشت» و «آگاهی» با «رقع و درایت» مترادف‌اند اما دو کلمه دیگر در میان کلمات صورت سوال هم‌معنی ندارند: ۲ معنی درست

۳- پاسخ: گزینه ۲

موارد نادرست:

استقرار: برپایی، برقرار و ثابت کردن کسی یا چیزی در جایی، مستقر شدن

رواق: بنایی با سقف گنبدی یا به شکل هرم

شبح: آنچه به صورت سیاهی به نظر می‌آید، سایه موهوم از کسی یا چیزی

طیلسان: نوعی ردا

خشاب: جعبه فلزی مخزن گلوله که به اسلحه وصل می‌شود و گلوله‌ها پی‌درپی از آن وارد لوله سلاح می‌شود.

۴- پاسخ: گزینه ۲

موارد نادرست هر کدام از گزینه‌ها:

گزینه ۱: برخاستی ← برخاستی

گزینه ۳: ملازم ← ملازم

گزینه ۴: قالب ← قالب

۵- پاسخ: گزینه ۴

در گزینه ۴ «خوایدن» نادرست است و شکل درست آن «خاییدن» است.

۶- پاسخ: گزینه ۲

در متن، املاي دو واژه «تقریر» و «خار» به شکل نادرست «تغیر» و «خوار» آمده است.

۷- پاسخ: گزینه ۱

۸- پاسخ: گزینه ۱

بررسی تشبیه‌های هر کدام از گزینه‌ها:

گزینه ۱: تیر ستم (اضافه تشبیهی) / تیغ جفا (اضافه تشبیهی): ۲ تشبیه

گزینه ۲: چمن حسن / چمن لطافت / گلستان وصال: ۳ تشبیه

گزینه ۳: زلف لیلی صفت / زلف دام است / دانه خال: ۳ تشبیه

گزینه ۴: زلف شبرنگ / چون شمع / آتش سودا: ۳ تشبیه

۹- پاسخ: گزینه ۴

بررسی هر کدام از گزینه‌ها:

- گزینه ۱: استعاره: موج حلاوت اضافه استعاری است. «ثمر» نیز استعاره است. / مجاز: چمن مجاز از دشت و صحرا و گلستان است.
گزینه ۲: جناس: در و بر (آغوش) / کنایه: کوتاه‌دستی و در تاب بودن کنایه است.
گزینه ۳: استعاره: گنج سلطانی استعاره است. تشخیص به گیتی هم در بیت وجود دارد. / پارادوکس: در گدایی گنج سلطانی داشتن.
گزینه ۴: حسن تعلیل: برای درخشندگی خورشید دلیل غیر واقعی بیان شده است. / ایهام: ندارد.

۱۰- پاسخ: گزینه ۳

بررسی ایهام یا ایهام تناسب در گزینه‌ها:

- (الف) کمین: ایهام تناسب: ۱- کم‌ترین (معنی قابل قبول) ۲- کمین کردن (معنی غیرقابل قبول و متناسب با نخجیر و کمان‌دار)
(ب) مردم: ایهام تناسب: ۱- انسان (معنی قابل قبول) ۲- مردمک چشم (معنی غیرقابل قبول و متناسب با چشم)
(د) مهر: ایهام تناسب: ۱- محبت (معنی قابل قبول) ۲- خورشید (معنی غیرقابل قبول و متناسب با مه‌وش)
(ه) چنگ: ایهام تناسب: ۱- نوعی ساز (معنی قابل قبول) ۲- دست (معنی غیرقابل قبول و متناسب با گوش و دست)

۱۱- پاسخ: گزینه ۱

بررسی آرایه‌ها مطابق گزینه ۱:

- حسن تعلیل: بیت «د»: علت پریدن اسفند، دیدن چهره مثل آتش یار دانسته شده است.
استعاره: بیت «ه»: به گل آغوش نسبت داده شده است و تشخیص و استعاره در بیت وجود دارد.
کنایه: بیت «ج»: رنگین لباسی و چشم از خود برداشتن کنایه از خودآرایی است.
تشبیه: بیت «ب»: روی یار به گندم تشبیه شده است (روی گندم‌گون) و نظاره یار به بهشت.
اسلوب معادله: بیت «الف»: همه شرایط اسلوب معادله در بیت «الف» دیده می‌شود.

۱۲- پاسخ: گزینه ۴

بررسی ممیز و نقش‌های تبعی در هر کدام از گزینه‌ها:

- گزینه ۱: ممیز: ندارد. / تبعی: «بتخانه» و «مقصود» بدل هستند.
گزینه ۲: ممیز: ندارد. / تبعی: «نیاز» و «عتاب» تکرار هستند.
گزینه ۳: ممیز: ندارد. / تبعی: ندارد.
گزینه ۴: ممیز: «رشته» (در صد رشته گهر) و «گونه» (در صد گونه دوا) / تبعی: «گهر» و «دوا» تکرار هستند.

۱۳- پاسخ: گزینه ۳

- واژه‌های قافیه در گزینه‌ها به ترتیب عبارتند از: تن آسانی، ویرانی، ظلمانی و قربانی. «ظلمانی» از «ظلم + انی» تشکیل شده است و «انی» پسوند است. در سایر کلمات وند «ی» وجود دارد.
■ مبحث ساختمان واژه در کتاب‌های درسی نظام جدید وجود ندارد و متاسفانه طراح کنکور بدون شناخت از کتاب‌های درسی سؤالی خارج از منابع آموزشی طرح کرده است.

۱۴- پاسخ: گزینه ۳

- در مصراع صورت سوال «سرو» و «ت» به ترتیب دارای نقش‌های «مسند» و «مفعول» هستند: تو را سرو و مه نخوانم. در گزینه ۳ نیز فعل جمله مفعول و مسندی است و «زندانی» و «ت» نقش‌های مسند و مفعول دارند: تو را زندانی کنند.

۱۵- پاسخ: گزینه ۴

بررسی صفت‌های بیانی در مصراع‌ها:

- صفت نسبی: مصراع «ج»: مردانه
صفت مفعولی: مصراع «الف»: دانسته
صفت لیاقت: مصراع «د»: دیدنی
صفت فاعلی: مصراع «ب»: چاره‌ساز

۱۶- پاسخ: گزینه ۳

فعل هیچ‌کدام از جمله‌ها گذرا به مفعول و مسند نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: مضارع اخباری: نمی‌بینی. / ماضی نقلی: ندیده‌ای.
گزینه ۲: پیوند وابسته‌ساز: اگر که / پیوند هم‌پایه‌ساز: و
گزینه ۴: جمله‌های اول و دوم با هم تشکیل یک جمله مرکب می‌دهند و سایر جملات ساده هستند.

۱۷- پاسخ: گزینه ۱

در گزینه ۱ رویارویی شجاعانه سیاوش با آتش نشانگر زمینه قهرمانی است و سایر گزینه‌ها نشان‌دهنده زمینه ملی هستند. البته گزینه ۲ مثال مناسبی برای زمینه ملی نیست.

۱۸- پاسخ: گزینه ۲

در ابیات «الف»، «ب» و «د» این مفهوم مشترک است که هر چیزی مطابق ذات و اصلش رفتار می‌کند. چوب خرزهره خرما بار نمی‌دهد و هر آهویی مشک ندارد. اما در بیت «ج» سخن از این است که هر کس بذری می‌کارد و سرمایه‌گذاری می‌کند و دیوانگان هم دیوانگی خود را سرمایه خود قرار می‌دهند.

۱۹- پاسخ: گزینه ۴

در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ مقصود از «غم» غم عشق است و این غم مطلوب است و عاشق آن را با شادی بهشت هم عوض نمی‌کند. اما در گزینه ۴ مقصود از «غم»، غم نامطلوب دنیایی است.

۲۰- پاسخ: گزینه ۱

مفهوم بیت سؤال این است که توفیق و عنایت الهی همواره با تلاش و کوشش همراه است و کسی که تلاش نکند به توفیق نمی‌رسد. در مصراع اول گزینه ۱ نیز به ضرورت تلاش برای رسیدن به هدف اشاره شده‌است. اگرچه مفهوم کلی بیت هیچ ارتباطی با بیت سؤال ندارد، مشترک بودن مفهوم مصراع اول گزینه ۱ با بخشی از مفهوم بیت سؤال برای طراح سطحی‌نگر کافی بوده‌است تا قرابت مفهومی در نظر بگیرد. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: در همه کار خدا را یاد کردن

گزینه ۳: در محضر کریم، نیازی به ابراز نیاز نیست. (کریم بدون بیان حاجت، نیاز نیازمند را برآورده می‌سازد).

گزینه ۴: خدا یار کسی است که یار خدایی طلب کند.

۲۱- پاسخ: گزینه ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۳ ترجیح یاران بر خود است و این که از مرورت و مردانگی دور است کسی آسوده باشد در حالی که یاران و دوستانش گرفتار هستند. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: دوست آن است که بتواند گرفتاری‌ها را از بین ببرد.

گزینه ۲: دوستان را در هنگام سختی و وقتی سود و زیان مطرح است، می‌توان شناخت.

گزینه ۴: جفا کردن به دوستان برای رضایت دشمنان، خلاف جوانمردی است.

۲۲- پاسخ: گزینه ۲

مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه ۲ این است که تنها انسان شایسته امانت عشق الهی است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: طلب عنایت از معشوق بی‌رحم / گله‌کردن از سنگینی بار عشق

گزینه ۳: کسی که خودش گرفتار است نمی‌تواند منفعتی به دیگران برساند.

گزینه ۴: ناز معشوق را خوشایند دانستن

۲۳- پاسخ: گزینه ۱

در گزینه ۱ همانند بیت سؤال سخن از این است که اگر مخاطب سخن‌شناسی وجود نداشته باشد، سخن‌گو اشتیاقی به سخن گفتن ندارد. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: برتری سکوت و خاموشی بر سخن

گزینه ۳: همانند بی‌گناهان سخن محکم گفتن و پرهیز از سخن سست.

گزینه ۴: سنجیده و باتأمل سخن گفتن

۲۴- پاسخ: گزینه ۴

در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ همانند بیت سؤال سخن از وصف‌ناپذیری خداوند است. در گزینه ۴ مفهوم اصلی افسوس خوردن عاشق از فراگیر شدن نام و اوصاف معشوق در زبان همگان است.

۲۵- پاسخ: گزینه ۲

در گزینه ۲ همانند بیت سؤال بر مفهوم سکوت و رازداری تأکید شده‌است و این که عاشق واقعی جان می‌دهد، ولی دم نمی‌زند. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: از خود بی‌خود شدن عاشق با قدم نهادن در کوی دوست

گزینه ۳: امن و آرام بودن عالم خاموشی

گزینه ۴: شرط عاشقی ترک وجود مادی و فداکردن خود است.

زبان عربی

۲۶- پاسخ: گزینه ۳

تَقَدَّمُوا: پیش بفرستید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / لَأَنْفُسِكُمْ: برای خودتان، برای خود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / مِنْ خَيْرٍ: از خوبی، از نیکویی (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۲۷- پاسخ: گزینه ۱

رَبِّهَا تَسْتَطِيعُ: چه بسا بتوانی، قادر باشی (رد سایر گزینه‌ها) / نکته: اگر بعد از «رَبِّهَا، لَيْتَ، لَعَلَّ» فعل مضارع بیاید، به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود / كَلِّ مَا تَرِيدُ: همه (تمام) آنچه را بخواهی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / بَدْعَاءِ مَظْلُومٍ: با دعای یک مظلوم (رد سایر گزینه‌ها) / كَلِّ مَا قَدْ مَلَكَتْ: همه آنچه را مالک شده‌ای (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۲۸- پاسخ: گزینه ۴

هِدِيَّةٌ: هدیه‌ای؛ اسم نکره (رد گزینه ۲) / فِي الْحِكْمَةِ: در زمینه حکمت (رد سایر گزینه‌ها) / الْمَوْعِظَةُ: پند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / كَانَتْ قِيَمَةً: که ارزشمند بود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / أَرْشَدْتَنِي: مرا هدایت نمود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / سَبِيلِ الْخَيْرِ: راه خیر (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۲۹- پاسخ: گزینه ۴

لَا يَرْضَى: برادرم راضی نمی‌شود، خشنود نمی‌شود (فعل لازم است) (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / بِحِلْمِهِ: با بردباریش (رد سایر گزینه‌ها) / يُرِضِي اللَّهَ: خدا را خشنود می‌سازد (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۳۰- پاسخ: گزینه ۳

إِنَّ الْجَهْلَ يُسَبِّبُ: نادانی باعث می‌شود (رد سایر گزینه‌ها) / أَنْ نَجِدَ طُرُقاً لِقِضَاءِ حَيَاتِنَا: برای گذران زندگی مان راه‌هایی را بیابیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / تَجَلَّى: جلوه می‌کند (رد سایر گزینه‌ها) / وَلَكِنَّهَا تَنْتَهِي إِلَى الْخَسَارَةِ: ولی به خسارت منتهی می‌شود، پایان می‌یابد (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۳۱- پاسخ: گزینه ۴

لَا يَحِزْنُنِي: نباید مرا ناراحت کند، ناراحت نمی‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / يَتَكَلَّمُونَ عَنِّي جَاهِلِينَ: درباره من جاهلانه سخن می‌گویند (رد سایر گزینه‌ها) / أَنَا أَعْلَمُ جَهْلَهُمْ: در حالی که من آگاه به جهلشان هستم (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۳۲- پاسخ: گزینه ۳

عَجَائِبُ الْخَلْقَةِ كَثِيرَةٌ: شگفتی‌های آفرینش، بسیارند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / مِنْهَا أَنْ هُنَاكَ أَسْمَاكَ: از جمله ماهیانی هستند (وجود دارند) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / الْبَحَارُ: دریاها (رد گزینه ۱) / بِالضَّوِّ الْمُضِيءِ: نور روشنی‌بخشی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / عِيُونُهُا: چشم‌هایشان (رد گزینه ۱)

۳۳- پاسخ: گزینه ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مَا أَسْرَعُ: (اسلوب تعجب) چقدر سریع می‌گذرد / نحن في غفلة: (جمله حالیه) درحالی که ما در غفلت هستیم
- ۲) يَصْنَعُ: می‌سازد / اَشْيَاءُ: اشیائی را / تُحَوَّلُ: که تبدیل می‌کند (جمله وصفیه)
- ۳) من لسان القط: از زبان گربه / جعله حیواناً خاصاً: او را حیوانی خاص قرار داده است

۳۴- پاسخ: گزینه ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) سِتَّةُ أَهْدَافٍ: شش گل (عدد اصلی) / الفریق المقابل لثلاثة: تیم مقابل سه (گل) (عدد اصلی)
- ۳) الخامس عشر: پانزدهم (عدد ترتیبی) / من: از (ترجمه نشده) / ثلاث جوائز: سه جایزه (عدد اصلی)
- ۴) كَلِّ طَالِبٍ: هر دانش آموز / من هذین المؤلفین: از این دو نویسنده / جائزة واحدة: یک جایزه

۳۵- پاسخ: گزینه ۱

دانش‌آموزی: اسم نکره: طالباً (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / که ... می‌نویسد (جمله وصفیه): يَكْتُبُ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) که به صورت جمله حالیه نوشته شده است. / تَمَرِينِ هَاي دَرَسٍ: تمارینِ الدرس (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

■ ■ ترجمه متن:

«اگر خواستیم که اراده‌مان را قوی کنیم، پس بی‌شک تخیل گرچه در بعضی از وقت‌ها سخت باشد اما آن (تخیل)، وسیله‌ای فعال در راه تحقق آن است؛ به عنوان مثال هرگاه انسان بخواهد خیال‌پردازی نماید که بر روی ساحل دریا استراحت می‌کند، قطعاً این، آنچه را از اضطراب دارد، کاهش می‌دهد! همچنین در این زمینه، استفاده از خطاها و بخشش آن ممکن است اما به شکل درست؛ بنابراین بعضی وقت‌ها چشم‌پوشی از آن ممکن است تا با اراده قوی‌تر از نو به کار بازگردد! و تأکید می‌شود که عادت‌های خوب اراده را قوی می‌کند اگر منظم باشد هرچند کوچک باشد و عامل دیگر همان تعیین‌کننده بعد از اقدام به کار به شرط درستی آن و خوبی عمل اوست؛ زیرا از جهتی باعث می‌شود که شخص خستگی و تلاشی را که هنگام انجام آن به کار برده، فراموش کند و از جهتی دیگر تشویق او برای کار است!»

۳۶- پاسخ: گزینه ۴

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) اثر عادت‌های خوب در انسان!

(۲) فایده چشم‌پوشی از بعضی از اشتباه‌ها!

(۳) تأثیر نیروی خیال در ایجاد آرامش برای انسان!

(۴) آموزش دیگران و اثرش در راه به‌دست آوردن موفقیت! (در متن ذکر نشده است.)

۳۷- پاسخ: گزینه ۲

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هرگاه انسان اراده‌ای قوی داشته باشد، به امور کوچک و رعایت نظم در آن توجه نمی‌کند!

(۲) قطعاً رعایت ترتیب و دوری از تفرقه شخصیت انسان را در زمینه اراده بالا می‌برد!

(۳) بر ما واجب است که همه خطاهایمان را ببخشیم و دردهایمان را فراموش کنیم تا از نو به کار اقدام کنیم!

(۴) تعیین جایزه، مهم‌ترین وسیله برای رسیدن به اراده‌ای قوی است!

۳۸- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) تقویت خیال برای مردم در راه تحقق اراده قوی کافی است!

(۲) قطعاً اراده قوی با به‌کار گرفتن یک راه و یک کار به‌دست نمی‌آید!

(۳) از کارهای مفید برای به‌دست آوردن اراده قوی همان تصور تحقق آنچه که آن را می‌خواهیم، است!

(۴) مردم همه‌شان نمی‌توانند کارها و حالت‌هایی را تخیل نمایند که شدت اضطرابشان را کاهش می‌دهد!

۳۹- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) قوه خیالمان را قوی سازیم!

(۲) کارهای جدیدی در زندگی‌مان انجام دهیم!

(۳) جایزه‌ای را بعد از انجام کارها بگیریم!

(۴) به خود سخت نگیریم بلکه راه مهربانی بر آن را پیش بگیریم!

۴۰- پاسخ: گزینه ۲

ماضیه «تَخَيَّلَ» من باب «تَفَعَّلَ» درست است.

۴۱- پاسخ: گزینه ۳

مزید ثلاثی من باب «تَفَعَّلَ» و متعدی درست است.

۴۲- پاسخ: گزینه ۲

صفة للموصوف «إرادة» درست است و سایر توضیحات در گزینه‌های دیگر درست است.

۴۳- پاسخ: گزینه ۱

تسعون: تسعون و ثمانین: ثمانین (اعداد عقود با «وَنَ، يَنَ» جمع بسته می‌شوند و حرکت آخرشان «ت» تغییر نمی‌کند.)

۴۴- پاسخ: گزینه ۴

(۱) «ذَنب: دم» جمع آن «أذنب» / «ذُنوب» و مفرد آن «ذَنب»

(۲) «أقدام» مترادفش «أرجل» / «رجال» مفردش «رجل»

(۳) «الزِّياع» مفردش «ريح» / «رائحة» جمعش «رائحات»

۴۵- پاسخ: گزینه ۳

کلمات «الأبيات، أصوات، أوقات» مفردشان «بيت، صوت، وقت» است و حرف «ت» جزء حروف اصلی کلمه است. در گزینه ۳ «آلات» جمع «آلة» و جمع سالم است.

۴۶- پاسخ: گزینه ۲

«أفلحني: رستگار شد» فعل لازم است و نمی‌تواند با ضمیر «ي» متکلم همراه شود.

نکته: فعل‌هایی مثل «أسلم، أقبل، فكر، سلم على و...» با اینکه در باب‌های «إفعال» و «تفعیل» هستند، اما فعل لازم می‌باشند.

۴۷- پاسخ: گزینه ۳

يَن: آشکار کرد و «ن» از حروف اصلی می‌باشد.

در سایر گزینه‌ها «أرسل، أعجب، بَعَد» نون جز حروف اصلی کلمه نیست و نون وقایه است.

۴۸- پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

(۱) اِسْتَحْدَمِ النَّاسُ النَّفْطَ = اُسْتُخِدِمِ النَّفْطُ

(۲) اِبْتَعَدْتُ: از فعل لازم، مجهول ساخته می‌شود.

(۳) يَهْدِدُونَ الْبَيْتَةَ: حذف فاعل ضمیر «او» و مطابقت نایب فاعل و فعل مجهول

(۴) تَتَعَرَّضُ: از فعل لازم، مجهول ساخته می‌شود.

۴۹- پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

(۱) عَيْنٌ: اسم نکره/ تَدْوَرُ: جمله وصفیه

(۲) دلیل: اسم نکره/ بین «دلیل» و «تتکلم» فاصله افتاده و میان این دو هیچ تطبیقی وجود ندارد.

(۳) مواظ: اسم نکره/ قِيَمَةُ: صفت/ يَشِيرُ: جمله وصفیه

(۴) كِتَابٌ: اسم نکره/ عَظِيمٌ: صفت/ يُحْصِي: جمله وصفیه

۵۰- پاسخ: گزینه ۴

بین حرف ندا و اسم دارای «ال» کلمه «أَيُّهَا» برای مذکر و «أَيُّهَا» برای مؤنث می‌آید (یا أَيُّهَا الرَّحِيم).

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱- پاسخ: گزینه ۴

روح یا بعد غیر جسمانی، بعدی از وجود انسان است، اگر به فضایل آراسته شود، مسجد درگاه فرشتگان می‌شود و اگر دچار رذایل شود، تا اعماق جهنم سقوط می‌کند.

۵۲- پاسخ: گزینه ۱

طبق حدیث «الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا» انسان پس از مرگ آگاه می‌شود که مکالمه با خدا که در عبارت «قال رب ارجعون» بیانگر افزایش آگاهی انسان پس از مرگ است.

از طرفی بنابر کلام رسول خدا ﷺ، باهوش‌ترین مؤمنان کسانی هستند که فراوان به یاد مرگ هستند و بیش از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.

۵۳- پاسخ: گزینه ۲

آیه (... قال رب ارجعون...) که بیانگر مکالمه گناهکاران با خدا در برزخ است، نشان‌دهنده وجود شعور و آگاهی در برزخ می‌باشد.

۵۴- پاسخ: گزینه ۱

بدکاران از مشاهده گواهی اعضای خویش به شگفت می‌آیند و خطاب به اعضای بدن خود با لحنی سرزنش‌آمیز می‌گویند که چرا علیه ما شهادت می‌دهید؟ اعضای بدن آن‌ها می‌گویند: ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن می‌آورد.

۵۵- پاسخ: گزینه ۴

حدیث «الدنيا مزرعة الآخرة» بیانگر این است که اعمال دنیوی انسان مثل «باکلون اموال الیتامی ظلما» ملاکی برای تعیین سرنوشت اخروی و تجسم اخروی اعمال، مثل «باکلون فی بطونهم ناراً» می‌باشد.

۵۶- پاسخ: گزینه ۳

انسان متوکل در راستای راه‌یابی به نیازهایش، باید به خدا اعتماد کند و بر او توکل کند و بر این اساس از ابزار و اسباب که بنابر حکمت خداوند قرار داده شده است، بهره جوید.

۵۷- پاسخ: گزینه ۴

طبق گفته خدا، شرط اصلی دوستی با خدا و شرط صداقت در دوستی با خدا، اطاعت و پیروی از خدا است که عبارت «فاتبعونی» نشان‌دهنده آن است.

۵۸- پاسخ: گزینه ۳

پیشوایان ما هم در آراستگی باطنی خود تلاش می‌کردند، یعنی آراسته به زیبایی‌های اخلاقی بودند و هم به آراستگی ظاهری خود توجه داشتند و مؤمنان را نیز به رعایت آن دعوت می‌کردند و آراستگی را از اخلاق مؤمنان می‌دانستند.

آراستگی، اختصاص به زمان حضور در اجتماعات و معاشرت‌ها ندارد؛ بلکه شامل زمان حضور در خانواده و از آن مهم‌تر، زمان عبادت نیز می‌شود.

۵۹- پاسخ: گزینه ۲

احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخ‌گوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم.

۶۰- پاسخ: گزینه ۳

به سبب ویژگی‌های مشترک (فطرت)، خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته، تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقت‌شان قرار داده است، برساند. همان طور که گفته شد، این برنامه اسلام نام دارد که به معنای تسلیم بودن در برابر خداوند است.

۶۱- پاسخ: گزینه ۱

خداوند در آیه «ام یقولون افتراه قل فاتوا بسورة مثله» با کسانی که می‌گویند پیامبر ﷺ قرآن را به خدا افترا زده است، تحدی می‌کند. عبارت شریفه «لا یاتون بمثله» بیانگر نتیجه تلاش مخالفان در تحدی است و نشان‌دهنده عجز و ناتوانی ابدی آن‌ها است.

۶۲- پاسخ: گزینه ۲

به آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط» دقت کنید. بر اساس این آیه، ارسال پیامبران همراه با کتاب و میزان و دلایل روشن موجب برپایی عدالت اجتماعی می‌شود.

۶۳- پاسخ: گزینه ۳

بیان جزئیات احکام بیانگر مسئولیت تعلیم و تبیین دین یا همان مرجعیت دینی است که مسئولیت مشترک پیامبر ﷺ و ائمه هدی است که در آیه تطهیر با اشاره به اهل بیت هدی، به پیامبر ﷺ و ائمه هدی اشاره شده است.

۶۴- پاسخ: گزینه ۲

آیه شریفه صورت سؤال درباره دوران پس از پیامبر ﷺ هشدار می‌دهد که «انقلبتم علی اعقابکم». یعنی عده‌ای ایمان‌شان وابسته به حضور پیامبر ﷺ است و پس از ایشان به جاهلیت باز می‌گردند.

۶۵- پاسخ: گزینه ۳

امام پس از بیان اوضاع و احوال پس از خود و آگاه کردن مردم و هشدار به آن‌ها فرمود: «در آن شرایط، در صورتی می‌توانید راه رستگاری را تشخیص دهید که ابتدا پشت‌کنندگان به صراط مستقیم را شناسایی کنید و وقتی می‌توانید به عهد خود با قرآن وفادار بمانید که پیمان‌شکنان را تشخیص دهید؛ و آن‌گاه می‌توانید پیرو قرآن باشید که فراموش‌کنندگان قرآن را بشناسید.»

آن‌گاه امیرمؤمنان عیسی علیه السلام راه حل نهایی را بیان می‌کند و می‌فرماید:

«پس همه این‌ها را از اهلش طلب کنید. آنان‌اند که نظر دادن و حکم‌کردنشان، نشان‌دهنده دانش آن‌هاست، آنان هرگز با دین مخالفت نمی‌کنند و در دین اختلاف ندارند.»

۶۶- پاسخ: گزینه ۲

پیامبر ﷺ: «من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة». یعنی عدم شناخت و معرفت نسبت به امام زمان ﷺ موجب مرگ جاهلی می‌شود.

شناخت جایگاه امام در پیشگاه الهی، آشنایی با شیوه حکومت‌داری ایشان به هنگام ظهور، آشنایی با ویژگی‌های ایشان در سخنان معصومین هدی از عوامل مؤثر در شناخت (تقویت معرفت به امام) و محبت به امام زمان ﷺ و از بین رفتن تردیدهاست.

۶۷- پاسخ: گزینه ۱

نیازمندی در قرآن یا همان نیازمندی دائمی، بیانگر نیازمندی در بقا است. در بین گزینه‌های موجود شعر بیان شده در گزینه ۱، بیانگر نیاز در بقا می‌باشد.

۶۸- پاسخ: گزینه ۲

آیه «و لله ما فی السماوات...»، بیانگر توحید مالکیت است که نتیجه توحید در خالقیت است. یعنی پس از بیان پذیرش توحید در خالقیت که در آیه «قل الله خالق کل شیء» به آن اشاره شده است.

۶۹- پاسخ: گزینه ۴

«لا تتخذوا عدوی و عدوکم اولیا تلقون الیهم بالمودة» = عدم دوستی با دشمنان خدا (معلول)

«و قد کفروا بما جاءکم من الحق» = کفر ورزیدن طاغوت (علت)

۷۰- پاسخ: گزینه ۳

حسن فعلی یعنی انجام عمل با کیفیت و کمیتی که خدا دستور داده که قیام برای خدا به صورت «مثنی» و «فرادی» بیانگر کمیت عمل و نشانگر حسن فعلی است.

حسن فاعلی به معنای انجام عمل برای خدا است که عبارت «لله»، نیت الهی را نشان می‌دهد.

۷۱- پاسخ: گزینه ۱

حدیث شریف صورت سؤال نشان‌دهنده سنت ابتلاء است و آیه ﴿احسب الناس ان یترکوا...﴾ هم با اشاره به عبارت «یفتنون» بیانگر سنت ابتلاء است.

دقت کنید که سنت ابتلاء، عام‌ترین سنت الهی است که موجب قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که بتواند ویژگی‌های درونی خود را بروز دهد و استعدادها را شکوفا کند.

۷۲- پاسخ: گزینه ۲

بیت صورت سؤال بیانگر نتیجه استفاده درست از قدرت اختیار است که آیه ﴿قد جاءکم بصائر من...﴾ با عبارت ﴿فمن ابصر فلنفسه﴾ نشان‌دهنده استفاده درست از اختیار است که نتایج مثبتی دارد.

۷۳- پاسخ: گزینه ۴

﴿کسی که باز گردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل می‌کند، زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است.﴾

۷۴- پاسخ: گزینه ۴

آغازگر تزکیه نفس، توبه است. در میان آیات مطرح شده در گزینه‌ها، تنها گزینه‌ای که مرتبط با توبه است، آیه ﴿لا تقنطوا من رحمة الله...﴾ است که دستور خدا به گناهکاران است که از رحمت الهی ناامید نشوند و توبه کنند.

۷۵- پاسخ: گزینه ۱

معیار اول تمدن اسلامی ایمان به خدا و توحید است که عبارت ﴿الله لا اله الا هو﴾ بیانگر آن است و معیار دوم اعتقاد به معاد است که عبارت ﴿یوم القیامه لا ریب فیه﴾ نشانگر آن است.

زبان انگلیسی

۷۶- پاسخ: گزینه ۴

ترجمه: «وای! به آن قیمت‌ها نگاه کن، اگر درآمد زیادی نداشتیم ما نمی‌توانستیم هیچ چیز بخریم.»
توضیح: تست شرطی نوع دوم است (گرامر درس ۲ دوازدهم). و در شرطی نوع دوم جلوی if ماضی ساده می‌آید لذا گزینه ۴ درست است.

۷۷- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه: «او به اندازه بعضی از رفقای من حراف نیست، اما چیزی که او می‌گوید اغلب از چیزی که به‌طور عادی می‌شنوید اصالت بیشتری دارد.»

توضیح: در اینجا چون مقایسه شده است صفت ساده یعنی گزینه ۱ اشتباه است و گزینه ۲ به دلیل نداشتن than غلط است و گزینه ۴ نیز با توجه به توجه به معنی جمله غلط است.

۷۸- پاسخ: گزینه ۲

ترجمه: «نزدیک به ۳۵۰ نژاد از کوسه وجود دارد و اگرچه که همه آن‌ها گوشت‌خوار هستند فقط تعداد کمی از آن‌ها به مردم حمله می‌کنند.»
توضیح: چون تست معنی وجود داشتن می‌دهد فقط از there می‌توان استفاده کرد.

۷۹- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه: «پرنده آبی شرقی توسط بسیاری از پرنده‌شناسان به‌عنوان جذاب‌ترین پرنده که بومی این قاره است در نظر گرفته می‌شود.»
توضیح: تست مجهول است چون پرنده آبی شرقی نمی‌تواند فعل consider را انجام دهد و چون بین همه پرنده‌گان مقایسه انجام می‌شود صفت برترین صحیح است لذا گزینه ۳ درست است.

۸۰- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه: «از لحاظ سرگرمی در این شهر چیز زیادی وجود ندارد فقط سینما و چند قهوه‌خانه وجود دارد.»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) سرگرمی و تفریح (۲) چیدمان، ترتیب (۳) رابطه (۴) مقصد

۸۱- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه: «علاوه بر آن، به دست آوردن مقدار صحیحی از مواد غذایی می‌تواند به بدن کمک کند در مقابل بیماری‌های متعدد و عفونت مقابله کند.»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) بیماری (۲) بخش، قسمت (۳) هویت، شناسایی (۴) وسیله

۸۲- پاسخ: گزینه ۲

ترجمه: «در هر دیدار، وزن بچه‌ها اندازه‌گیری شد و جزئیات سلامت آن‌ها، رژیم غذایی و محیط منزل ثبت گردید.»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) تصمیم گرفتن (۲) وزن کردن، سنجیدن (۳) احترام گذاشتن (۴) تأمین کردن، فراهم کردن

۸۳- پاسخ: گزینه ۲

ترجمه: «آن‌ها در فراهم کردن اطلاعات خواسته شده ناکام ماندند.»

- (۱) موفق شدن، دسترسی پیدا کردن
(۲) خواستن، نیاز داشتن
(۳) محاصره کردن
(۴) در نظر گرفتن

۸۴- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه: «من جلسه را در حالی ترک کردم که نگران بودم و اینکه بعد باید چه کار کنم، نامطمئن بودم.»

- (۱) نامطمئن
(۲) غیرمفید
(۳) غیرمتغیر
(۴) غیرقابل درک

۸۵- پاسخ: گزینه ۴

ترجمه: «سارا امیدوار است که زندگی حرفه‌ای او ظرف یک سال دیگر عمدتاً به حالت طبیعی برگردد. آن موقع، هیچ بیمار کووید-۱۹ وجود نداشته باشد و دیگر هیچ ماسکی در کار نباید که ارتباط با مشتریانی را که ممکن است گیج باشند یا ضعف شنوایی داشته باشند، کند کند.»

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) تنبیل
(۲) ضعیف، فقیر
(۳) ضعیف
(۴) سخت

توضیح: ترکیب **hard of hearing** بسیار معروف است و در کتاب دوازدهم آمده است.

۸۶- پاسخ: گزینه ۲

ترجمه: «ز آتش‌نشان‌ها خواسته شده است تا آتش را در مرکز شهر خاموش کنند.»

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) رشد کردن
(۲) خاموش کردن
(۳) وارد هتل شدن، بار خود را تحویل دادن
(۴) ساطع کردن

۸۷- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه: ساماننا: او هر روز به من می‌گوید که عاشق من است. اما هیچ کاری برای تولد من انجام نداد و هنوز نمی‌خواهد که والدین من را ببیند. کلر: مراقب باش، دو صد گفته چون نیم‌کردار نیست.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هر سری عقلی دارد.

(۲) از دل برود هر آنکه از دیده برفت.

(۳) دوصد گفته چون نیم‌کردار نیست.

(۴) کبوتر با کبوتر باز با باز

■ ■ ترجمه Cloze Test:

«افراد دوست دارند دربارهٔ پیام‌های متنی نظرات روشنی بدهند. هستند کسانی که آن را دوست دارند و کسانی که از آن متنفرند. از بین کسانی که متنفرند، بعضی‌ها نظراتشان را با عبارت تند بیان کرده‌اند. یک روزنامه‌نگار گفت که «آن‌هایی که پیام‌های متنی می‌دهند، همان بلایی را سر زبان ما می‌آورند که چنگیز خان هشتصد سال قبل سر همسایگانش آورد. آن‌ها دارند علائم نگارشی ما، جملات ما و واژگان ما را از بین می‌برند و باید جلوی آن‌ها گرفته شود.» این اولین بار نیست که افراد گفته‌اند فن آوری برای زبان ما بد است. در قرن پانزدهم، برخی اندیشمندان با اختراع دستگاه چاپ مخالفت کردند. این اندیشمندان معتقد بودند، افراد عادی نیابستی کتاب بخوانند و گرنه زبان ممکن است شیوه‌های عامیانهٔ تفکر یا سخن گفتن آن‌ها را منعکس کند.»

۸۸- پاسخ: گزینه ۳

توضیح: در این تست نیاز به موصول داریم و نیاز به موصول فاعلی داریم و ضمیر متناسب آن **it** است نه **them**.

۸۹- پاسخ: گزینه ۴

توضیح: با توجه به عبارت **800 years ago** باید از زمان گذشته ساده استفاده کنیم.

۹۰- پاسخ: گزینه ۴

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) اطلاع دادن
(۲) در تعجب بودن
(۳) جست‌وجو کردن
(۴) نابود کردن، از بین بردن

۹۱- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) مرحله، صفحه
(۲) دفتر خاطرات
(۳) اختراع
(۴) آلودگی

۹۲- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) منکس کردن، نشان دادن (۲) به یاد انداختن (۳) تقویت کردن (۴) شرکت کردن

■ ترجمه درک مطلب ۱:

بیانیدشید و فهرستی از تمامی مواردی که به شما شادی می‌بخشد را تهیه کنید. فقط هر آنچه به ذهنتان خطور می‌کند را یادداشت کنید، بی آنکه زیاد به آن فکر کنید. حال به فهرست نگاهی بیاندازید و مواردی را که سرگرم‌کننده و لذت‌بخش هستند را علامت بزنید. احتمالاً بیشتر آن‌ها این‌گونه باشند، درست است؟ پس یقیناً اگر می‌توانستید بخش زیادی از زمان خود را صرف انجام این فعالیت‌های جالب کنید، به معنای واقعی شاد می‌بودید؟

خوب، شاید خیر؛ تنها انجام فعالیت‌های سرگرم‌کننده در راستای شادی بلندمدت، برای بیشتر افراد، کافی نیست. این امر بدان دلیل است که با استناد به «Paul Dolan»، نویسنده کتاب «Happiness by Design»، شادکامی شما به سطحی از تعادل میان «لذت و هدف‌مندی» بستگی دارد. اگر بیشتر موارد فهرست کارهایی که شما را خوشنود می‌کنند، در قلمرو «لذت» قرار داشته باشند، در این صورت، این احتمال وجود دارد که شما تصور کنید که این فعالیت‌ها شما را خوشنود می‌کنند. اما آنچه حقیقتاً شما را شاد خواهد کرد، ایجاد تعادل میان فعالیت‌هایی که به شما حس خوشحالی می‌دهد و اموری که به زندگی شما هدف و معنا می‌بخشد، است.

ما تمایل داریم بلادرنگ دریابیم که آیا فعالیتی لذت‌بخش است یا خیر، اما دانستن آنچه به زندگی معنا و ارزش می‌بخشد، نیازمند تفکر بیشتری است. به‌عنوان مثال، بیشتر مردم اظهار خواهند داشت که هدف حرفه‌خلبانان واضح و مشخص است. آن‌ها (خلبانان) مسئول جان صدها مسافر بوده و در آسمان سراسر جهان پرواز می‌کنند. اما در واقعیت، این امکان وجود دارد که فعالیت روزانه آنان شامل صرف زمان زیادی در هتل‌های کسل‌کننده و یا معطل شدن در فرودگاه‌ها در انتظار پروازها و تکرار کارهای روزمره‌ای که صدها بار انجام داده‌اند، باشد. چنین فعالیت‌هایی ممکن است چندان هدفمند به نظر نرسد - و احتمالاً سرگرم‌کننده نیز نخواهد بود. همانند هر فرد دیگری، خلبانان نیز به تعادل میان کار و زندگی نیاز دارند تا بتوانند احساس خوشنودی کنند.

۹۳- پاسخ: گزینه ۲

ترجمه: «هدف اصلی نویسنده در این متن آن است که دربارهٔ بحث کند.»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) چرا انجام فعالیت‌های سرگرمی برای شادی ما کافی است.

(۲) چه چیزی واقعاً انسان‌ها را خوشحال می‌کند.

(۳) دلایل برای شادی

(۴) تأثیرات شادی

۹۴- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه: «طبق متن، پال دولان در کتاب Happiness by Design»

(۱) به یک سؤال پاسخ می‌دهد. (۲) یک آزمایش را توصیف می‌کند.

(۳) راه قدیمی تفکر را حمایت می‌کند. (۴) مثال‌های جذاب فراهم می‌کند.

۹۵- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه: «لغت requires در پاراگراف ۳ نزدیک‌ترین معنی را به دارد.»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) نیاز داشتن (۲) دریافت کردن (۳) ساختن (۴) وابسته بودن

۹۶- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه: «در پاراگراف ۳ پیشنهاد می‌شود که کار خلبان‌های هواپیما»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هرگز باعث نمی‌شود که بخواهند انصراف دهند.

(۲) شامل تکرار وظایف حاصل نمی‌شود.

(۳) ممکن است به آن اندازه‌ای که عموم مردم فکر می‌کنند معنادار نباشد.

(۴) به‌وسیله خود خلبان‌ها هم سرگرم‌کننده و هم معنادار در نظر گرفته می‌شود.

■ ترجمه درک مطلب ۲:

نتبال منحصرأ در بریتانیا، استرالیا و نیوزیلند محبوب است و من این بازی فوق‌العاده را از زمانی که در مدرسه ابتدایی بوده‌ام، انجام داده‌ام. نتبال یک ورزش تیمی است که هم مشابه بسکتبال است و هم هندبال. در هر تیم هفت بازیکن حضور دارند که هرکدام یک سینه‌بند به تن دارند که نام پستی که در آن بازی می‌کنند، رویش نوشته شده است. بازیکنان می‌بایست توپ را به سمت یکدیگر پرتاب کنند و هدف بازی رساندن توپ به «زنده‌گل» یا «بازیکن خط حمله» می‌باشد که می‌تواند توپ را به درون دروازه (تور) پرتاب کند و یک گل را به ثبت برساند. در هر صورت، نکات اصلی نتبال این است که شما نمی‌توانید توپ را به زمین بزنید تا بجهت و نیز مجاز به حرکت دادن پاهای خود در طول مدت تصاحب توپ، نیستید. این قانون گام‌آرایی نامیده می‌شود و در طی یک مسابقه اغلب حدود ۱۰۰ گل به ثمر می‌رسد که حاکی از ریتم سریع و هیجان‌انگیز بودن نتبال است.

نتبال عموماً توسط زنان و دختران بازی می‌شود. با این وجود، در بسیاری از دانشگاه‌ها، لیگ‌های مختلط نتبال وجود دارد که آن تیم‌ها می‌بایست هم دارای بازیکنان آقا باشند و هم خانم. در بریتانیا، طرح‌های متنوعی وجود دارد که افراد را به انجام این بازی تشویق می‌کند. یکی از این طرح‌ها، «بازگشت به نتبال» نام دارد که بانوانی را که از زمان تحصیل در دبستان تاکنون نتبال بازی نکرده‌اند، تشویق می‌کند تا علاقه خود به ورزش را بازیابند و مجدد به میدان بازی بازگردند! «نتبال راه رونده» گونه دیگری از این ورزش است که هدف آن افراد کهنسال و آن‌هایی می‌باشد که مایل هستند به روشی ملایم‌تر ورزش کنند؛ با این اوصاف، چرا یک ویدئوی آنلاین از نحوه بازی نتبال تماشا نمی‌کنید تا خودتان بتوانید آن را بازی کنید؟

۹۷- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه: «هدف اصلی نویسنده این متن چیست؟»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) توضیح دادن قوانین نتبال است.

(۲) مقایسه کردن نتبال و نتبال راه رونده است.

(۳) اطلاع دادن راجع به یک ورزش خاص است.

(۴) توضیح دادن دلایل محبوبیت یک ورزش خاص است.

۹۸- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه: «ضمیر **this** در پاراگراف اول به کدامیک از موارد زیر اشاره دارد؟»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) اینکه شما نمی‌توانید توپ را بلند کنید.

(۲) اینکه هدف بازی منتقل کردن توپ به **Goal shooter** است.

(۳) اینکه شما مجاز نیستید وقتی توپ را دارید پای خود را تکان دهید.

(۴) این است که کاملاً سخت است برای بچه‌های جوان که این بازی را انجام می‌دهند این بازی را بفهمند.

۹۹- پاسخ: گزینه ۳

ترجمه: «اینکه در متن گفته می‌شود **Back to Netball** طرحی است برای آنکه»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) یک راه ملایم‌تری برای ورزش است.

(۲) کاری می‌کند که ویدئوهای آنلاین نتبال در دسترس باشد.

(۳) زنان انگلیسی را برای سعی کردن دوباره نتبال تحریک می‌کند.

(۴) هم بازیکنان مرد و هم بازیکنان زن نتبال در انگلیس را حمایت می‌کند.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۴

ترجمه: «در این اطلاعات کافی وجود ندارد برای آنکه به کدامیک از سؤالات زیر پاسخ دهد؟»

(۱) چه مدت یک بازی کامل نتبال طول می‌کشد؟

(۲) کدام ورزش‌ها می‌تواند با نتبال مقایسه شود؟

(۳) چگونه بازیکنان نتبال جایگاه خود را در مسابقه نشان می‌دهند؟

(۴) چرا نتبال رونده از تمام شاخه‌های دیگر نتبال امن‌تر است؟

ریاضی

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۳

جواب معادله «هزینه = درآمد»، نقطه سر به سر است:

$$R(x) = C(x) \Rightarrow -\frac{1}{4}x^2 + 8x = 4x + b \Rightarrow \frac{1}{4}x^2 - 4x + b = 0 \xrightarrow{\times 4} x^2 - 16x + 4b = 0$$

معادله بالا باید ۲ جواب داشته باشد که اختلافشان ۱۲ واحد باشد.

$$S = \frac{-b}{a} = 16 \text{ ، مجموع ریشه‌ها برابر است با: } x^2 - 16x + 4b = 0$$

دو عدد که جمعشان ۱۶ و اختلافشان ۱۲ باشد، ۱۴ و ۲ هستند، پس معادله به شکل زیر بوده است:

$$(x-2)(x-14) = 0 \Rightarrow x^2 - 16x + 28 = 0$$

یعنی ۴b باید ۲۸ باشد:

$$4b = 28 \Rightarrow b = 7$$

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۳

صورت کسر اولیه را با اتحاد مزدوج تجزیه و کسر را ساده می‌کنیم:

$$\frac{4x^2 - (2-x)^2}{x+2} = \frac{(2x)^2 - (2-x)^2}{x+2} = \frac{(2x+2-x)(2x-2+x)}{x+2} = \frac{(x+2)(3x-2)}{x+2} = 3x-2$$

الان معادله به شکل روبه‌رو درآمده است:

$$3x-2-\frac{7}{x}=2$$

دو طرف را در x ضرب می‌کنیم:

$$3x^2 - 2x - 7 = 2x \Rightarrow 3x^2 - 4x - 7 = 0$$

مجموع ریشه‌های معادله درجه دو از رابطه $S = \frac{-b}{a}$ به دست می‌آید که اینجا برابر با $S = \frac{4}{3}$ است.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۲

مجموع اعضای دامنه برابر است با:

$$-99 + (-98) + \dots + 0 + 1 + 98 + 99 + 100 = 100$$

با یکدیگر خنثی می‌شوند

تعداد این اعداد، ۲۰۰ تا است. میانگین اعضای دامنه را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع اعضای دامنه}}{\text{تعداد}} = \frac{100}{200} = \frac{1}{2}$$

حالا قرار است تمام xها را در $-\frac{1}{2}$ ضرب و سپس با ۴ جمع کنیم، پس برای میانگین هم همین اتفاق می‌افتد:

$$\bar{y} = -\frac{1}{2}\bar{x} + 4 = -\frac{1}{2}\left(\frac{1}{2}\right) + 4 = -\frac{1}{4} + 4 = \frac{-1 + 16}{4} = \frac{15}{4} = 3\frac{3}{4}$$

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۲

اعداد محدوده $-\frac{1}{3} < x < -\frac{2}{3}$ ، اعداد منفی هستند، پس جای |x| باید -x قرار دهیم:

$$y = [-2x + |x|] + x = [-2x - x] + x = [-3x] + x$$

به‌ازای $-\frac{2}{3} < x < -\frac{1}{3}$ ، مقدار عبارت جزء صحیح‌دار را حساب می‌کنیم:اگر طرفین $-\frac{2}{3} < x < -\frac{1}{3}$ را در -۳ ضرب کنیم، جهت نامساوی‌ها تغییر می‌کند: $2 > -3x > 1$ چون $-3x$ ، بین ۱ و ۲ است، پس جزء صحیحش ۱ می‌شود:

$$[-3x] = 1$$

در نتیجه:

$$y = \underbrace{[-3x]}_1 + x = 1 + x$$

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴

$$\frac{ax^3 + 2x}{x+1} = x^2 - x \Rightarrow ax^3 + 2x = x^3 + x^2 - x^2 - x \Rightarrow ax^3 - x^3 + 3x = 0$$

معادله را طرفین وسطین می‌کنیم:

$$x(ax^2 - x^2 + 3) = 0 \Rightarrow x((a-1)x^2 + 3) = 0$$

از x فاکتور می‌گیریم:

یکی از جواب‌های این معادله $x = 0$ است تا اینجا معادله ۱ جواب داشته است.برای آنکه معادله، کلاً ۳ ریشه داشته باشد باید معادله $(a-1)x^2 + 3 = 0$ هم دو ریشه متمایز داشته باشد، یعنی دلتا باید مثبت باشد:

$$\underbrace{(a-1)}_A x^2 + \underbrace{0}_B x + \underbrace{3}_C = 0$$

$$\Delta > 0 \Rightarrow B^2 - 4AC > 0 \Rightarrow 0^2 - 4(a-1)(3) > 0 \Rightarrow -12a + 12 > 0 \Rightarrow 12a < 12 \Rightarrow a < 1$$

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۴

■ اول باید معادله سهمی $f(x)$ را بنویسیم:

$$y = ax^2 + bx + c$$

$$0 = 0 + 0 + c \Rightarrow c = 0$$

این سهمی از مبدأ مختصات می‌گذرد، پس نقطه $(0, 0)$ در معادله بالا صدق می‌کند:تا اینجا ضابطه به صورت $y = ax^2 + bx$ درآمد.

$$1 = a(1)^2 + b(1) \Rightarrow a + b = 1$$

نقطه $(1, 1)$ رأس سهمی است، پس در آن صدق می‌کند:

$$\frac{-b}{2a} = 1 \Rightarrow b = -2a$$

یک‌بار هم طول رأس را مساوی ۱ قرار می‌دهیم:

$$a + (-2a) = 1 \Rightarrow a = -1$$

با جای‌گذاری $b = -2a$ ، در معادله $a + b = 1$ داریم:

$$b = -2(-1) = 2$$

پس:

در نتیجه ضابطه سهمی به صورت $f(x) = -x^2 + 2x$ است.■ حالا برویم سراغ ضابطه تابع خطی g، این تابع از دو نقطه $(0, 1)$ و $(1, 0)$ می‌گذرد.

$$m = \frac{0-1}{1-0} = -1$$

شیب را حساب می‌کنیم:

$$g(x) = -x + 1$$

پس تا اینجا ضابطه به صورت $y = -x + b$ است. چون عرض از مبدأ ۱ است، پس جای b، ۱ می‌گذاریم:معادله $f(x) = g^2(x)$ را تشکیل می‌دهیم و آن را حل می‌کنیم:

$$f(x) = (g(x))^2 \Rightarrow -x^2 + 2x = (-x + 1)^2 \Rightarrow -x^2 + 2x = x^2 - 2x + 1 \Rightarrow 2x^2 - 4x + 1 = 0$$

$$S = \frac{-b}{a} = \frac{4}{2} = 2$$

مجموع ریشه‌های این معادله برابر است با:

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۲

اعضای هر دو مجموعه را می‌نویسیم:

$$\langle 1 \rangle = \{(a, a^2) ; a = 0, 1, 2\} \leftarrow \text{یعنی جای } a \text{ باید اعداد } 0, 1, 2 \text{ را در زوج مرتب } (a, a^2) \text{ قرار دهیم:}$$

$$\left. \begin{array}{l} a = 0 \Rightarrow (0, 0) \\ a = 1 \Rightarrow (1, 1) \\ a = 2 \Rightarrow (2, 4) \end{array} \right\} \Rightarrow \{(0, 0), (1, 1), (2, 4)\}$$

$$\langle 2 \rangle = \{(a, a+b) | a, b \in \{0, 1, 2\}\} \leftarrow \text{جای } a \text{ و } b \text{ باید اعداد } 0, 1, 2 \text{ را در زوج مرتب } (a, a+b) \text{ قرار دهیم:}$$

$$\left. \begin{array}{l} a = 0, b = 0 \Rightarrow (0, 0) \\ a = 0, b = 1 \Rightarrow (0, 1) \\ a = 0, b = 2 \Rightarrow (0, 2) \\ a = 1, b = 0 \Rightarrow (1, 1) \\ a = 1, b = 1 \Rightarrow (1, 2) \\ a = 1, b = 2 \Rightarrow (1, 3) \\ a = 2, b = 0 \Rightarrow (2, 2) \\ a = 2, b = 1 \Rightarrow (2, 3) \\ a = 2, b = 2 \Rightarrow (2, 4) \end{array} \right\} \Rightarrow \{(0, 0), (0, 1), (0, 2), (1, 1), (1, 2), (1, 3), (2, 2), (2, 3), (2, 4)\}$$

■ اجتماع زوج‌مرتبه‌های «۱» و «۲»، همان ۹ عضو مجموعه «۲» می‌شود (چون تمام اعضای «۱» در «۲» هستند)، پس f، ۹ عضو دارد.

تذکر: در صورت سؤال باید جای کلمه «تابع»، کلمه «رابطه» استفاده می‌شد.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳

محور xها را با طول ۱- قطع می‌کند، یعنی از نقطه (۰, -۱) می‌گذرد:

$$y = a\left(\frac{1}{4}\right)^x + b \Rightarrow 0 = a\left(\frac{1}{4}\right)^{-1} + b \Rightarrow 0 = 4a + b \Rightarrow b = -4a$$

محور yها را با عرض ۲ قطع می‌کند، یعنی از نقطه (۰, ۲) می‌گذرد:

$$y = a\left(\frac{1}{4}\right)^x + b \Rightarrow 2 = a\left(\frac{1}{4}\right)^0 + b \Rightarrow 2 = a + b$$

b = -4a را در معادله ۲ = a + b قرار می‌دهیم:

$$2 = a + (-4a) \Rightarrow a = -2$$

$$b = -4a = -4(-2) = 8$$

در نتیجه:

$$f(x) = -2\left(\frac{1}{4}\right)^x + 8 \xrightarrow{x=1} f(1) = -2\left(\frac{1}{4}\right)^1 + 8 = -\frac{1}{2} + 8 = 7\frac{1}{2}$$

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۱

تعدادی عدد توان‌دار با پایه یکسان در هم ضرب شده‌اند. کفایت توان‌ها را با هم جمع کنیم:

$$\frac{1}{3^4} \times \frac{1}{3^8} \times \frac{1}{3^{16}} \times \dots \times \frac{1}{3^{256}} = 3^{\left(\frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} + \dots + \frac{1}{256}\right)}$$

اعداد $\frac{1}{3^4}, \frac{1}{3^8}, \frac{1}{3^{16}}, \dots, \frac{1}{3^{256}}$ جملات یک دنباله هندسی با نسبت مشترک $r = \frac{1}{2}$ هستند.تعداد جملات $n = 7$ است:

$$\left(\frac{1}{3}\right)^2, \left(\frac{1}{3}\right)^3, \dots, \left(\frac{1}{3}\right)^8$$

مجموع این ۷ جمله را حساب می‌کنیم:

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \Rightarrow S_7 = \frac{\frac{1}{3}(1-\left(\frac{1}{2}\right)^7)}{1-\frac{1}{2}} = \frac{\frac{1}{3} \times \frac{127}{2}}{\frac{1}{2}} = \frac{127}{3}$$

پس عبارت داده شده، برابر با $\frac{127}{3}$ است.

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۴

جملات اول، سوم و پنجم، بر حسب x هستند:

$$x - \frac{3}{2}, x, 4x$$

حاصل ضرب اولی و آخری برابر است با وسطی به توان ۲:

$$\left(x - \frac{3}{2}\right)(4x) = (x)^2 \xrightarrow{\text{ساده می‌کنیم}} \left(x - \frac{3}{2}\right)(4) = x^2 \Rightarrow 4x - 6 = x^2 \Rightarrow 3x = 6 \Rightarrow x = 2$$

با جای گذاری $x = 2$ ، پنج جمله به صورت روبه‌رو درمی‌آیند:

$$\frac{1}{2}, y, 2, z, 8$$

می‌دانیم اگر a, b, c ، سه جمله متوالی دنباله هندسی باشند، آنگاه $b^2 = ac$.

برای ۳ جمله اول این رابطه را می‌نویسیم:

$$y^2 = \left(\frac{1}{2}\right)(2) \Rightarrow y^2 = 1 \Rightarrow |y| = 1$$

برای ۳ جمله آخر هم این رابطه را می‌نویسیم:

$$z^2 = (2)(8) \Rightarrow z^2 = 16 \Rightarrow |z| = 4$$

پس:

$$|x| + |y| + |z| = 2 + 1 + 4 = 7$$

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۱

نسبت جمله پانزدهم به ششم، برابر با ۶ است:

$$\frac{a_{15}}{a_6} = 6 \Rightarrow \frac{a_1 + 14d}{a_1 + 5d} = 6 \Rightarrow 6a_1 + 30d = a_1 + 14d \Rightarrow 5a_1 = -16d \Rightarrow a_1 = -\frac{16}{5}d$$

مجموع ۱۰ جمله اول، ۲۶- شده:

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow S_{10} = \frac{10}{2}(2a_1 + 9d) \Rightarrow -26 = 5(2a_1 + 9d) \Rightarrow -26 = 10a_1 + 45d$$

$$-26 = 10\left(-\frac{16}{5}d\right) + 45d \Rightarrow -26 = -32d + 45d \Rightarrow 13d = -26 \Rightarrow d = -2$$

در معادله بالا، جای a_1 ، $-\frac{16}{5}d$ قرار می‌دهیم: a_1 را حساب می‌کنیم:

$$a_1 = -\frac{16}{5}d = -\frac{16}{5}(-2) = \frac{32}{5}$$

جمله یازدهم برابر است با:

$$a_{11} = a_1 + 10d = \frac{32}{5} + 10(-2) = \frac{32}{5} - 20 = -\frac{68}{5} = -13\frac{3}{5}$$

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۴

یک بار $n = 15$ را در رابطه بازگشتی قرار می‌دهیم:

$$a_{n+1} = \frac{1}{a_n} + 1 \xrightarrow{n=15} a_{16} = \frac{1}{a_{15}} + 1 \Rightarrow \frac{1597}{987} = \frac{1}{a_{15}} + 1 \Rightarrow \frac{1597}{987} - 1 = \frac{1}{a_{15}} \Rightarrow \frac{610}{987} = \frac{1}{a_{15}}$$

$$\xrightarrow{\text{معکوس می‌کنیم}} a_{15} = \frac{987}{610}$$

حالا که a_{15} را داریم، $n = 14$ را در رابطه قرار می‌دهیم:

$$a_{n+1} = \frac{1}{a_n} + 1 \xrightarrow{n=14} a_{15} = \frac{1}{a_{14}} + 1 \Rightarrow \frac{987}{610} = \frac{1}{a_{14}} + 1 \Rightarrow \frac{987}{610} - 1 = \frac{1}{a_{14}} \Rightarrow \frac{377}{610} = \frac{1}{a_{14}} \xrightarrow{\text{معکوس می‌کنیم}} a_{14} = \frac{610}{377}$$

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲

برای گزاره‌ای که در صورت سؤال آمده و هر ۴ گزاره‌ای که در گزینه‌ها آمده‌اند، یک جدول ارزش‌گذاری می‌نویسیم:

p	q	r	$\sim p$	$p \vee q$	$q \vee r$	$p \wedge q$	$p \Rightarrow q$	صورت سؤال $(p \vee q) \Rightarrow (q \vee r)$	گزینه ۱ $p \Rightarrow (q \vee r)$	گزینه ۲ $(p \wedge q) \vee r$	گزینه ۳ $\sim p \vee q \vee r$	گزینه ۴ $(p \Rightarrow q) \vee r$
T	T	T	F	T	T	T	T	T	T	T	T	T
T	F	T	F	T	T	F	F	T	T	T	T	T
F	T	T	T	T	T	F	T	T	T	T	T	T
F	F	T	T	F	T	F	T	T	T	T	T	T
T	T	F	F	T	T	T	T	T	T	T	T	T
T	F	F	F	T	F	F	F	F	F	F	F	F
F	T	F	T	T	T	F	T	T	T	F	T	T
F	F	F	T	F	F	F	T	T	T	F	T	T

ستون مربوط به گزاره گزینه ۲ با چهار ستون دیگر متفاوت است.

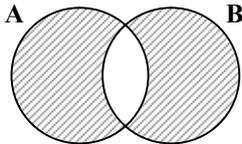
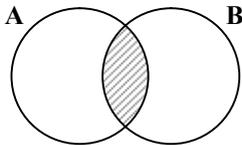
۱۱۴- پاسخ: گزینه ۱

اگر هر دو گزاره $p \Rightarrow q$ و $\sim p \Rightarrow q$ درست باشند، باید گزاره q درست باشد، ولی در مورد گزاره p چیزی نمی‌توان گفت.پس گزاره p را دلخواه و گزاره q را درست می‌گیریم و برای ۴ گزاره داده‌شده، جدول می‌کشیم:

p	q	$\sim q$	$p \vee q$	$p \wedge q$	گزینه ۱ $(q \vee p) \Rightarrow q$	گزینه ۲ $(q \vee p) \Rightarrow p$	گزینه ۳ $p \wedge \sim q$	گزینه ۴ $(q \vee p) \Rightarrow (p \wedge q)$
T	T	F	T	T	T	T	F	T
F	T	F	T	F	T	F	F	F

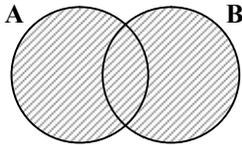
فقط ارزش گزاره گزینه ۱، همواره درست است.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۳

مجموعه $(A - B) \cup (B - A)$ به صورت روبه‌رو است:مجموعه $A \cap B$ نیز به صورت روبه‌رو است:

اگر دو مجموعه، متمم هم باشند، اجتماعشان برابر با S می‌شود.

اجتماع دو مجموعه بالا به صورت روبه‌رو است:

این مجموعه همان $A \cup B$ است که باید با S برابر باشد.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۴

تعداد کل کتاب‌ها برابر است با:

می‌خواهیم ۴ کتاب از بین این ۱۰ کتاب انتخاب کنیم:

$$5 + 3 + 2 = 10$$

$$n(S) = \binom{10}{4} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 210$$

متمم پیشامد «این ۴ کتاب، حداقل در ۲ موضوع باشند»، پیشامد «هر ۴ کتاب، در یک موضوع باشند» است.

تعداد اعضای پیشامد A' را حساب می‌کنیم.

برای آنکه هر ۴ کتاب در یک موضوع باشند، باید هر ۴ کتاب، ریاضی باشد (حالت دیگری ندارد، چون تعداد کتاب‌های دو دسته دیگر، کمتر از ۴ است).

$$n(A') = \binom{5}{4} = 5$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{5}{210} = \frac{1}{42}$$

پس:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{1}{42} = \frac{41}{42}$$

در نتیجه:

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۴

نسبت مقادیر داده‌ها، معنا دارد	اختلاف بین مقادیر داده‌ها، معنا دارد	قابل مرتب کردن	
x	x	x	اسمی
x	x	✓	ترتیبی
x	✓	✓	فاصله‌ای
✓	✓	✓	نسبی

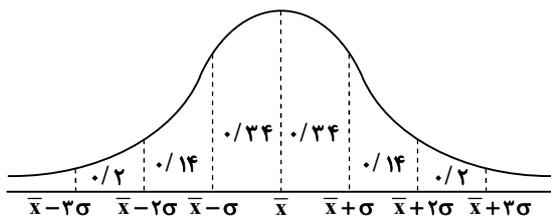
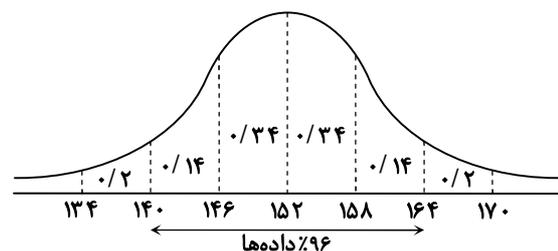
صورت سؤال در مورد «نسبت مقادیر داده‌ها» حرفی نزده، پس احتمالاً منظور طراح، مقیاس فاصله‌ای بوده است.

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۴

$$\sigma^2 = 36 \Rightarrow \sigma = 6$$

واریانس داده‌ها ۳۶ است، پس انحراف معیار برابر است با:

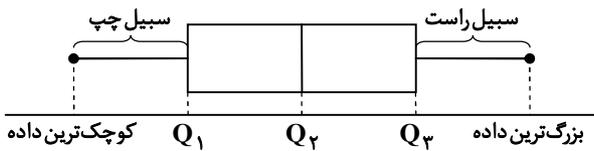
در حالت کلی توزیع داده‌ها روی منحنی نرمال به صورت روبه‌رو است:

با جای گذاری $\bar{x} = 152$ و $\sigma = 6$ ، در نمودار بالا، داریم:

پس ۹۶ درصد داده‌ها بین ۱۴۰ تا ۱۶۴ قرار دارند.

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱

صورت کلی نمودار جعبه‌ای به شکل زیر است:

دامنه میان چارکی ۲۵ است، پس:

$$Q_3 - Q_1 = 25 \Rightarrow Q_3 = Q_1 + 25$$

کوچکترین داده، ۳ است: $\min = 3$

حالا می‌رسیم به جایی که باید مسئله را در ۲ حالت جلو ببریم:

(۱) اختلاف چارک اول با سبیل چپ (منظورش ابتدای سبیل چپ یعنی \min)، ۲۶ است:

$$Q_1 - 3 = 26 \Rightarrow Q_1 = 29 \xrightarrow{\text{پس}} Q_3 = Q_1 + 25 = 29 + 25 = 54$$

(۲) اختلاف چارک اول با سبیل چپ، ۳۸ است:

$$Q_1 - 3 = 38 \Rightarrow Q_1 = 41 \xrightarrow{\text{پس}} Q_3 = Q_1 + 25 = 41 + 25 = 66$$

در نتیجه مجموع مقادیر ممکن برای Q_3 برابر است با:

$$54 + 66 = 120$$

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴

مختصات نقطه میانگین را پیدا می‌کنیم:

$$\left. \begin{aligned} \text{میانگین هفته‌ها} &= \frac{1+2+3+4+5+6+7}{7} = 4 \\ \text{میانگین تعداد کالا} &= \frac{8+x+5+y+15+10+12}{7} = \frac{x+y+50}{7} \end{aligned} \right\} \Rightarrow A = \left(4, \frac{x+y+50}{7} \right)$$

جای $x+y$ ، حرف a را قرار می‌دهیم تا ساده‌تر باشد:

$$A = \left(4, \frac{a+50}{7} \right)$$

معادله خط گذرنده از نقطه میانگین $A\left(4, \frac{a+50}{7}\right)$ و نقطه انتهایی $B(7, 12)$ را باید بنویسیم. بعد در این معادله، اگر $x=9$ قرار دهیم و $y=8$ به ما بدهد، یعنی نقطه $C(9, 8)$ هم باید روی این خط باشد. پس بهتر است خودمان را اذیت نکنیم! حالا که قرار است این سه نقطه روی یک خط باشند، پس شیب خط گذرنده از B و C باید با شیب خط گذرنده از A و B برابر باشد:

$$\left. \begin{aligned} m_{BC} &= \frac{8-12}{9-7} = -2 \\ m_{AB} &= \frac{12 - \frac{a+50}{7}}{7-4} = \frac{34-a}{21} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{34-a}{21} = -2 \Rightarrow 34-a = -42 \Rightarrow a = 76$$

پس: $x+y = 76$

اقتصاد

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۴

(الف) صورت سؤال مفهومی را خواسته که بیانگر «کالای سرمایه‌ای» نباشد و تنها گزینه ۴ است که به مفهوم «سرمایه مالی» اشاره دارد نه «کالای سرمایه‌ای»

بررسی گزینه نادرست: «سرمایه مالی» با تبدیل به عوامل تولید به فرایند تولید کمک می‌کند.

(ب) اقتصاددانان دو مورد را بیانگر مفهوم کمیابی می‌دانند:

(۱) منابع و امکانات موجود محدود هستند.

(۲) انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد.

کالای ضروری: دارو ← کالایی که برای تأمین نیازهای اولیه مصرف می‌شود و با تغییر قیمت، مصرف ما تغییری نمی‌کند.

کالای سرمایه‌ای: یخچال در مغازه بستنی‌فروشی ← کالای بادوامی که در فرایند تولید از سوی نیروی انسانی به کار گرفته می‌شود.

کالای لوکس: نورافشان ← کالایی که برای تأمین نیازهای کم‌اهمیت‌تر مصرف می‌شود.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۱

(الف)

$$\text{هزینه استهلاك} = \frac{\text{قیمت کالای سرمایه‌ای}}{\text{عمر مفید کالای سرمایه‌ای}} = \frac{۷۲}{۱۲} = ۶$$

(ج)

$$\text{مقدار کاهش قیمت} = ۷۲ \times \frac{۵}{۱۰۰} (\%۵) = ۳/۶$$

$$\text{قیمت جدید} = ۷۲ - ۳/۶ = ۶۸/۴$$

حالا که قیمت کالای جدید را به دست آوردیم، می‌توانیم قسمت «ب» را حساب کنیم:

(ب)

$$\text{استهلاك جدید} = \frac{۶۸/۴}{۱۲} = ۵/۷$$

دقت کنید: سؤال از شما خواسته بود که هزینه استهلاك برای ۳ سال را حساب کنید:

$$۵/۷ \times ۳ = ۱۷/۱$$

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۳

منحنی‌ای که صعودی است، همیشه منحنی عرضه است. در منحنی عرضه، افزایش قیمت، با مقدار عرضه رابطه مستقیم دارد. یعنی با افزایش قیمت، مقدار عرضه نیز افزایش می‌یابد.

منحنی عرضه ← افزایش قیمت ↑ = افزایش عرضه ↑

با توجه به نمودار، قیمت در نقطه N نسبت به نقطه M افزایش یافته است در نتیجه میزان عرضه نیز افزایش داشته است.

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۲

(الف) در تحکیم بنیان‌های اقتصادی، اصل رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست، نه همچون دیگر نظام‌های اقتصادی تمرکز و شکاف ثروت و سودجویی؛ زیرا در مکاتب مادی، اقتصاد عامل تخریب و فساد می‌شود و در اسلام، طبق مقدمه قانون اساسی «اقتصاد وسیله است، نه هدف».

(ب) بانک توسعه اسلامی مستقر در جده، وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی بوده و بانک توسعه‌ای به حساب می‌آید.

(ج) مبادلات بین‌المللی، تنها به کالا و خدمات منتهی نمی‌شود، بلکه در بازارهای نیروی کار و سرمایه نیز قابل مشاهده است و به آن اصطلاحاً «حرکت سرمایه» گفته می‌شود.

(د) علاوه بر امکان خرید حضوری، روش دیگری برای سرمایه‌گذاری در بورس وجود دارد که در آن اشخاص می‌توانند از طریق اینترنت نیز به خرید بپردازند و نمونه‌های چاپی خرید خود را به‌عنوان رسید دریافت نمایند.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۲

برای حل این مسئله باید به چند نکته دقت کرد:

(۱) حواسمان به تبدیل و تکمیل اطلاعات جدول باشد.

(۲) دقت کنیم که اگر مقدار تولید خالص را خواستند حتماً مقدار استهلاك را کسر کنیم.

(۳) از اطلاعاتی که در صورت سؤال ذکر شده و در جدول نیامده غافل شویم. (مثلاً در این سؤال مقدار و مجموع ارزش مواد غذایی، پوشاک و ماشین‌آلات را در صورت سؤال آورده، نه در جدول)

$$\text{هزینه استهلاك} = \frac{۱}{۴} \times ۴۴ = ۱۱$$

$$۱۱ = \frac{۱}{۳} \times ۳۳ = \text{ارزش تولید مردم که در خارجند}$$

(الف)

استهلاك - خدمات + ارزش تولید مردم کشور که مقیم خارجند + مواد غذایی، پوشاک، ماشین‌آلات = تولید خالص ملی

$$۱۸۹ = ۱۴۵ + ۱۱ + ۴۴ - ۱۱ = \text{تولید خالص ملی}$$

(ب)

خدمات + ارزش تولید خارجی‌ان مقیم کشور + مواد غذایی، پوشاک، ماشین‌آلات = تولید ناخالص داخلی

$$۲۲۲ = ۱۴۵ + ۳۳ + ۴۴ = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$۲۱۱ = ۲۲۲ - ۱۱ = \text{هزینه استهلاك} - \text{تولید خالص داخلی}$$

$$\frac{۲۱۱}{۲۵} = \frac{\text{تولید خالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{سرانه داخلی}$$

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۴

الف) به تمامی مراحل ایجاد ارزش افزوده، «زنجیره خلق ارزش» گفته می‌شود.
 ب) کالاهای راهبردی: کالا و خدماتی که تولید آن‌ها بدون توجه به میزان سود، هزینه و بازار انجام می‌شود.
 ج) یکی از شروط مهم، برای اینکه یک کالا در تولید کل حساب شود، شرط «عبور از بازار» است. طبق این شرط باید در مقابل کالای دریافتی، هزینه‌ای (پول) پرداخت شود. اما کاشت سبزیجات در منزل برای مصرف خانگی، این شرط را ندارد.

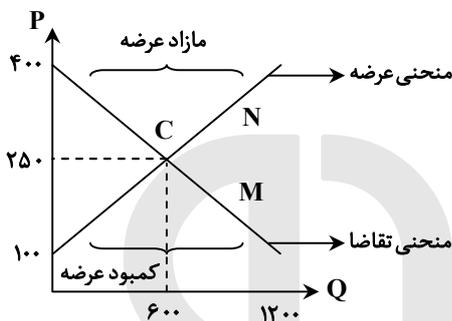
۱۲۷- پاسخ: گزینه ۱

الف) در محدوده بالای قیمت تعادلی «محدوده شماره ۱»، با مازاد عرضه مواجه هستیم.
 ب) نقطه‌ای که در نمودار عرضه و تقاضا با یکدیگر تلاقی پیدا می‌کنند (برخورد می‌کند)، منطقه تعادلی است.

$$\text{نقطه } C \left\{ \begin{array}{l} \text{مقدار} \leftarrow 600 \\ \text{قیمت} \leftarrow 250 \end{array} \right.$$

ج) در محدوده شماره ۳ که پایین قیمت تعادلی قرار دارد، با کمبود عرضه مواجه هستیم.
 د) طراح محترم در این قسمت دچار اشتباه شده است. چون در صورت سؤال ذکر شده است که به ترتیب منحنی تقاضا و عرضه، اما در گزینه درست منحنی تقاضا و عرضه به ترتیب اعلام نشده است.

ه) در قیمت ۱۰۰ تومان عرضه ۰ واحد و تقاضا ۱۲۰۰ واحد است. در قیمت ۴۰۰ تومان تقاضا ۰ واحد و عرضه ۱۲۰۰ واحد است.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۳

مرحله دوم، مرحله تولید نخ است:
 مرحله چهارم، مرحله پوشاک است:

ب) سه روش برای محاسبات «تولیدات کلی» وجود دارد:

(۱) ارزش افزوده

(۲) روش درآمدی

(۳) روش هزینه‌ای

ج) در روش هزینه‌ای نگران محاسبه ارزش کالاهای واسطه‌ای نیستیم و روشی که در آن درآمد عوامل تولید با هم جمع می‌شود «روش درآمدی» است.

د) اقتصاددانان برای جلوگیری از اشتباه حداقل دو روش را انتخاب کرده و جواب‌ها را با هم مقایسه می‌کنند.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۲

الف) بانک‌های مسکن و کشاورزی، اگرچه جز بانک‌های تخصصی محسوب می‌شوند، اما بیشتر نقش بانک تجاری را ایفا می‌کنند.
 ب) حیازت به معنای برداشت محصول آماده طبیعت، بدون انجام هیچ‌گونه کاری است. بهره‌برداری مراتع، چوب جنگل‌ها و معادن شامل نمونه‌هایی از آن است، که نتیجه آن موجب مالکیت فردی می‌شود.
 ج) گاهی توسعه یافتگی، معادل غربی شدن تلقی می‌شود، زیرا الگوهای توسعه به‌طور معمول به تفاوت‌های بومی و محلی کشورها و همچنین به تاریخ، فرهنگ، باورها و ارزش‌های آن‌ها توجه لازم را ندارند.
 د) هرگاه اقتصاددانان برای به‌دست آوردن شکاف درآمدی، از شکاف هزینه‌ای استفاده می‌کنند، در این حالت درآمد خانوارها، نماینده‌ای از هزینه آن است.

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۲

اسکناس‌ها
 مسکوکات
 سپرده‌ها } نقدینگی
 دیداری }
 غیردیداری }
 حساب‌های قرض الحسنه }

شبه پول }
 سپرده‌های غیردیداری }
 مدت‌دار }
 غیردیداری }

الف) (حذف گزینه‌های ۳ و ۴)

$$\text{ارزش اسکناس‌ها} = \frac{2}{5} \times 2000 = 800 = \frac{2}{5} \times \text{مسکوکات}$$

(ب)

قرض الحسنه + (سپرده‌های دیداری - مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری) = حجم شبه پول
 $2100 = (1000 - 180) - 1280$

(ج)

قرض الحسنه + مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری + مسکوکات + اسکناس‌ها = نقدینگی یا حجم کل پول
 $5080 = 2000 + 800 + 1000 + 1280$

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۱

الف) ردیف ۴ جدول، نشان دهنده وضعیت تعادل است.

قیمت تعادلی ← ۲۰۰

مقدار تعادلی ← ۶۰۰ واحد (برابری عرضه و تقاضا)

(ب) کمبود عرضه مربوط به قیمت‌ها کمتر و پایین تر از تعادل است. یعنی ردیف‌های ۱، ۲ و ۳

(ج) مازاد عرضه مربوط به قیمت‌های بالاتر از تعادل است. یعنی ردیف‌های ۴، ۵، ۶ و ۷

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۴

الف) سیاست تثبیت اقتصادی به دو دسته سیاست پولی و سیاست مالی تقسیم می‌شود.

(حذف گزینه‌های ۱، ۲ و ۳)

(ب) دولت برای مدیریت کلان کشور، علاوه بر سیاست پولی از ابزارهای مالی هم استفاده می‌کند.

(ج) اصطلاحاتی که اقتصاددانان برای پیگیری مقاومت‌سازی استفاده می‌کنند:

ثبات اقتصادی، استحکام اقتصادی، ضد شکنندگی، تاب‌آوری اقتصادی، پایداری

(د) نفت خام ثروت عمومی است و فروش آن نباید درآمد محسوب شود.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۱

الف) تورم نتیجه و پیامد کاهش قدرت خرید پول است.

(ب) پول در مقابل سطح عمومی قیمت‌ها، قدرت خرید خود را حفظ نکرده است.

(ج) یکی از دلایل مهم کاهش قدرت خرید پول جامعه، حجم زیاد پول نسبت به تولید جامعه است.

(د) رابطه قدرت خرید پول (یا ارزش پول) با سطح عمومی قیمت‌ها یک رابطه غیرمستقیم است.

(ه) از آنجایی که یک واحد پول نتوانسته ارزش خود را در طول زمان حفظ کند پس عنوان می‌شود که قدرت خرید پول دستخوش تغییر شده است.

(و) قدرت خرید پول جامعه به سطح عمومی قیمت‌ها وابسته است.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۳

با توجه به جدول صورت سؤال، متوجه می‌شویم که محاسبه مالیات، با نوع «نرخ مالیاتی تصاعدی طبقه‌ای» است و نحوه تشخیص آن، وجود عبارت «نسبت به مازاد» در جدول است و با دانستن همین نکته شما به پاسخ می‌رسید، چون این مورد فقط و تنها در گزینه ۳ به درستی اشاره شده است.

A صفر = مالیات طبقه

$$B \text{ مالیات} \rightarrow 100 \times 15\% = 15 \quad \text{درآمد مشمول} = 250 - 150 = 100$$

$$C \text{ مالیات} \rightarrow 100 \times 20\% = 20 \quad \text{درآمد مشمول} = 350 - 250 = 100$$

$$D \text{ مالیات} \rightarrow 100 \times 25\% = 25 \quad \text{درآمد مشمول} = 450 - 350 = 100$$

$$E \text{ مالیات} \rightarrow 450 \times 35\% = 157.5 \quad \text{درآمد مشمول} = 900 - 450 = 450$$

$$F \text{ مالیات} \rightarrow 14100 \times 45\% = 6345 \quad \text{درآمد مشمول} = 15000 - 9000 = 11900$$

$$\text{حجم مالیات‌های ماهیانه} = 15 + 20 + 25 + 157.5 + 6345 = 6562.5$$

$$12 \text{ (ماه)} \times 6562.5 = \text{مالیات سالیانه} = 78750$$

$$15000 - 6562.5 = 8437.5 = \text{مالیات ماهانه} - \text{کل درآمد ماهانه} = \text{مانده ماهانه خالص}$$

(ج) نرخ تصاعدی طبقه‌ای

(د) البته که ویژگی نرخ تصاعدی طبقه‌ای نیست. در گزینه ۳ تعریف نرخ ثابت مالیاتی آورده شده است.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۴

مربوط به جدول صفحه ۸۲ کتاب درسی است.

الف) ۴۳ کشور با توسعه انسانی ضعیف

نرخ مرگومیر در هر ۱۰۰۰ تولید ← ۸۹/۴

متوسط امید به زندگی در آغاز تولد ← ۶۰/۵ سال

ب) ۴۹ کشور با توسعه انسانی زیاد

نرخ باسوادی بزرگسالان نزدیک به ۱۰۰

متوسط امید به زندگی در آغاز تولد ۸۰/۵

ج) درآمد سرانه سالانه در ۵۰ کشور در حال توسعه فقیر از ۱۶۰۰ دلار کمتر است. در حالی که هیچ‌یک از ۲۰ کشور توسعه‌یافته، درآمد سرانه سالیانه‌شان کمتر از ۴۰,۰۰۰ دلار نیست.

د) در سال ۲۰۱۵ میلادی تولید ناخالص داخلی سرانه در کشور سوئیس ۸۰۶۷۵ دارد و در سودان در حدود ۲۲۱ دلار بوده است.

ادبیات اختصاصی

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۱

عبارات «ج» و «د» مربوط ویژگی‌های ادبی در سبک خراسانی هستند.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۴

متن آورده شده از کتاب «ترجمه تفسیر طبری» است که در «دوره سامانی» نوشته شده و البته در انتهای درس ۷ علوم و فنون دهم نیز آورده شده است. هرچند طرح اینگونه سؤالات ارزش علمی ندارد، اما به هر حال از روی مواردی چون «کاربرد کلمات مهجور، به‌کارگیری جملات کوتاه و تکرار کلمات» می‌توان به دوره اثر و نوع آن پی برد.

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۱

مکاتیب و مجالس سبعة: مولانا

نفحات الانس و بهارستان: جامی

صد پند و رساله دلگشا: عبید زاکانی

عشاق نامه و لمعات: فخرالدین عراقی

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۲

جامی «نفحات الانس» را به شیوه تذکرة الاولیاء عطار نیشابوری نوشته است.

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها از نظر قلمرو فکری:

گزینه ۱: پرهیز از زهد ریایی: از ویژگی‌های فکری سبک عراقی

گزینه ۳: مدح و ستایش پادشاه: از ویژگی‌های سبک خراسانی

گزینه ۲: اعتقاد به قضا و قدر: از ویژگی‌های فکری سبک عراقی

گزینه ۴: پرداختن به عشق: از ویژگی‌های فکری سبک عراقی

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۲

این بیت مربوط به یکی از اشعار فرخی یزدی است. (لازم به بیان این نکته نیست که این نوع سؤالات، فاقد ارزش علمی هستند!)

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۱

«شمس و طغرا» اثر محمدباقر میرزا خسروی و «بره گمشده راعی» از آثار هوشنگ گلشیری است

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۳

این گزینه به ویژگی‌های زبانی شعر معاصر پرداخته است و از روی ترکیب‌های «زبان شعر» و «جمله‌بندی‌های ساده» نیز می‌توان به آن پی برد.

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۲

«داستان باستان» از میرزا حسن خان بدیع، «جای پای خون» اثر سید مهدی شجاعی، «همسایه‌ها» نوشته شده توسط احمد محمود و «تهران

مخوف» از آثار مرتضی مشفق کاظمی است

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۴

استعاره مکنیه: خنده مهتاب

در این بیت استعاره مصرحه دیده نمی‌شود.

بررسی سایر ابیات:

گزینه ۱: تضاد: بستن و بگسیختن / مجاز: زلف اینجا مجاز از خود معشوق است که شاعر دل‌بسته آن شده است. (هرچند که این یک نسبت

ادبی رایج است که جایگاه دل عاشق در زلف یار است، اما مجبور به مجاز گرفتن هستیم!)

گزینه ۲: لف و نشر: زلف و رخ با سایه و روشن / مجاز: چمن مجاز از باغ

گزینه ۳: ایهام: دور از لب (از لب تو به دور باد / وقت دوری از لب تو) / استعاره مکنیه: شمع سیه‌روز / استعاره مصرحه: آتش استعاره از

عشق / آب استعاره از اشک

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۴

در ابیات صورت سؤال و هر سه گزینه دیگر استعاره‌های مکنیه به کار رفته اما در گزینه چهارم استعاره از نوع مصرحه است. «تراویدن مهتاب، کام حرص، سلام کردن باغ، پیاده رفتن سبزه، سوار رسیدن غنچه، ترشروی گردون و خنده برق» همگی از نوع مکنیه هستند. در گزینه چهارم «لعل» استعاره مصرحه از لب است.

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۳

تشبیه: «کوه جنون» اضافه تشبیهی است / استعاره: «خنده بهار»، استعاره مکنیه است / ایهام تناسب: «شیرین» در معنای مزه شیرین و «شیرین» به عنوان معشوقه که با فرهاد تناسب دارد / حس آمیزی: خنده شیرین

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۳

به نظر می‌آید منظور طراح سؤال این بوده است که: «چند بیت از ابیات زیر وجه شبه دارند»
وجه شبه به‌کار رفته: روی از نقاب بیرون کردن / آب از سر گذشتن / درفشان بودن + از دود داغی به دل داشتن

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۴

بیت الف: «جام» مجاز از شراب است. / تشخیص: جگر تشنه بودن جام
بیت د: «در و سر» جناس اختلافی دارند. / «ترک سر گفتن» کنایه از گذشتن از جان است.

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۱

آب چشم من (مشبه) چون (ادات) دانه انار (مشبه‌به) است. وجه شبه حذف شده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مرغان چمن: مشبه / چو: ادات / من: مشبه‌به / عاشق و مست بودن: وجه شبه

۳) خورشید: مشبه / همچو: ادات / بندگان: مشبه‌به / بوسه بر جناب دادن: وجه شبه

۴) آن: مشبه / همچو: ادات / سرو و صنوبر: مشبه‌به / یک قبا بودن و پروا نداشتن: وجه شبه

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

آرایه‌ها:

کنایه: د / «سیه‌روزی» کنایه از بیچارگی و بدبختی

جناس: الف / وفا و جفا - بر و سر

ایهام تناسب: ب / «مات و شاه» در دایره معانی شطرنج با هم تناسب دارند.

استعاره: ه / «زلف سرکش» استعاره مکنیه است. «سر بر زانو گذاشتن بنفشه» نیز تشخیص و استعاره مکنیه است.

لف و نشر: ج / «مژه و ابرو» با «تیر و کمان»

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۳

بررسی ابیات:

الف) «گویم» در مصراع اول به معنای «فعل گفتن» است و در مصراع دوم به معنای «گوی و توپ» است.

ج) «بری» در مصراع اول صفت است و به معنای «تهی و پاک» می‌باشد، اما در مصراع دوم «فعل مضارع التزامی از مصدر بردن» است.

د) «نیست» در مصراع اول به معنای «وجود ندارد» و در مصراع دوم «فعل اسنادی» است.

در ابیات «ب» و «ه» به ترتیب «به من» و «تو باشد» ردیف هستند.

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳

«زیبایی و بگشایی» کلمات قافیه هستند / «ا» در هر دو حرف قافیه و بر اساس قاعده و تبصره ۱ است / «بی» حروف الحاقی است.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۴

وزن مصراع داده شده با بیت گزینه چهارم یکسان است. (سروده شده در وزن مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن یا مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

۲: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

۳: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فعلن

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

۱) اختیار زبانی ندارد. اختیار وزنی: ابدال در آخر مصراع دوم (فعلن تبدیل شده به فعلن) / آمدن هجای کشیده در انتهای مصراع (گفت)

۲) اختیار زبانی: حذف همزه (حافظ ار). اختیار وزنی: ابدال در آخر مصراع دوم (فعلن تبدیل شده به فعلن) / آمدن هجای کشیده در انتهای

مصراع (نست)

۳) اختیار زبانی: حذف همزه (کن آنچنان). اختیار وزنی: آمدن هجای کشیده در انتهای مصراع (رفت)

۴) اختیار زبانی: حذف همزه (زنهار از آن). اختیار وزنی: آمدن هجای کشیده در انتهای مصراع (رفت)

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۲

اختیار ابدال: تبدیل فعلن در انتهای مصرع اول به فعلن (باشد نیست)

بلند بودن هجای پایانی: نیست

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: هجای آخر «سایه» به ضرورت وزن، بلند خوانده می‌شود.

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۱

وزن گزینه ۱ «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» است و قابلیت تقسیم بندی به دو شکل را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن = مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

(۳) مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعلون = مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل

(۴) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن = مستفعل فعلون مستفعل فعلون

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۳

وزن این بیت «مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعلون» یا «مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل» است که دوری یا دولختی نیست.

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن (۲) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (۴) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۱

وزن صحیح: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۳

در این بیت تنها یکبار از اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه استفاده شده است. (کسره اضافی در «آب قدمش»)

۱۶۱- پاسخ: گزینه ۴

در هر دو بیت صورت سؤال و گزینه ۴ به مفهوم «از خودگذشتگی برای کمک به دیگران» اشاره شده است. مفاهیم سایر ابیات:

(۱) جان‌بازی و فداکاری عاشقانه

(۲) محروم ماندن عاشق از وصال

(۳) سختی کشیدن و ظلم دیدن عاشق

۱۶۲- پاسخ: گزینه ۲

در هر دو بیت صورت سؤال و گزینه ۲ به مفهوم «آب‌نهدنگری اقتصادی و برابر کردن دخل و خرج» اشاره شده است.

۱۶۳- پاسخ: گزینه ۴

محتوای مشترک تمام ابیات جز بیت ۴، «جاودانگی عشق» است. در حالی که در بیت چهارم شاعر به «فتنه‌انگیزی چشم معشوق» اشاره کرده است.

۱۶۴- پاسخ: گزینه ۴

در ابیات «ب» و «ه» به مفهوم انتظار اشاره شده است.

مفاهیم سایر ابیات:

الف) منتظر غم عشق بودن (!)

ج) لزوم جان‌بازی در راه عشق

د) وصال عاشق و معشوق

۱۶۵- پاسخ: گزینه ۱

عربی اختصای

۱۶۶- پاسخ: گزینه ۳

هذه: این (رد گزینه ۱) // هذه أمتكم: این، امت شماست (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // أمة واحدة: امتی یگانه (رد گزینه ۴) // در گزینه ۴، «فقط»

اضافی است.

۱۶۷- پاسخ: گزینه ۳

إننا نرى: می‌بینیم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // الكثير من البط: بسیاری از اردک‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // في الماء البارد: در آب سرد (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

في الشتاء: در زمستان (رد سایر گزینه‌ها) // الإنسان ليس كذلك: و حال آنکه (در حالی که) انسان این چنین نیست (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۱۶۸- پاسخ: گزینه ۴

ما من شجرة: هیچ درختی نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // نکته مهم: بعد از لای نفی جنس «و ما من...»، فعل به صورت التزامی ترجمه

می‌شود (تُعْرَس: کاشته شود) (رد سایر گزینه‌ها) // و لها فائدة للناس (جملة وصفية): برای مردم فایده‌ای داشته باشد (رد سایر گزینه‌ها) //

تثمر: میوه می‌دهند (رد سایر گزینه‌ها)

۱۶۹- پاسخ: گزینه ۲

ما أسرع: چقدر سریع است (رد سایر گزینه‌ها) / في تخریب بیتنا: در خراب کردن محیط زیست ما (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / إن لم يتحقق: اگر محقق نشود (رد گزینه ۴) / فهو مهددٌ للبشرية: و این تهدیدکننده بشریت است. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۱۷۰- پاسخ: گزینه ۴

كان يُراقب ... مراقبةً: بی‌گمان ... مراقبت می‌کرد (رد سایر گزینه‌ها) / كانت تتغذى: تغذیه می‌کردند (رد سایر گزینه‌ها) / وهذه سنة الطبيعة: و این، سنت طبیعت است (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۱۷۱- پاسخ: گزینه ۳

كلنا: همه ما / لدينا: داریم / فلهذا لا نُفكر بالتغيير: لذا به تغییر فکر نمی‌کنیم / نکته: «لدي، عند، ل» همراه اسم یا ضمیر به صورت «دارد و مشتقاتش» ترجمه می‌شود.

۱۷۲- پاسخ: گزینه ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) يزداد: افزایش می‌یابد / بسبب ذهاب: به دلیل رفتن / لقضاء العطلات الأسبوعية: برای گذراندن تعطیلات هفتگی

(۳) تُنتج: تولید می‌شود (فعل مجهول)

(۴) أمواجاً صوتية: امواجی صوتی / للتعرف: برای شناسایی

۱۷۳- پاسخ: گزینه ۱

كشاورزان استخراج کردند: إستخرج الفلاحون (رد سایر گزینه‌ها) / نکته: اگر فاعل پس از فعل بیاید، فعل در ابتدای جمله به صورت مفرد می‌آید / از چاه روستا: من بئر القرية (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / آبی: ماء (رد گزینه ۴)

۱۷۴- پاسخ: گزینه ۲

ترجمه عبارت: «بی‌شک نفس (انسان) بسیار امرکننده به بدی است.» که در گزینه ۲ به مفهوم انسانی که علمی ندارد، اشاره شده است.

۱۷۵- پاسخ: گزینه ۱

خبره «على الناس» ← خبره «لذو فضل»

۱۷۶- پاسخ: گزینه ۳

حروفه الأصلية: (ش م ت) ← حروفه الأصلية: (ش م ت) / مبني ← معرب

۱۷۷- پاسخ: گزینه ۴

من باب «تفعّل» ← من باب «تفعيل»

۱۷۸- پاسخ: گزینه ۲

خوانش «سلاح» در عربی به صورت «سلاح» است / «مُطَهَّرًا» اسم فاعل به معنای «پاک‌کننده» می‌باشد.

۱۷۹- پاسخ: گزینه ۲

در گزینه ۲ لام علت فعل اول را می‌رساند. «پدرم با ما سخن گفت تا از خطراتی که در برابر ماست، آگاه شویم!»

در سایر گزینه‌ها به معنای باید می‌باشد.

(۱) اگر بخواهیم در آب شنا کنیم، باید از عمق آن آگاه باشیم!

(۳) باید آگاه باشیم تا زیبایی طبیعت را در هر چیزی ببینیم!

(۴) همانا امتحانات نزدیک است، باید به فرصت کوتاه خود آگاه باشیم!

۱۸۰- پاسخ: گزینه ۱

(۱) «تنتخب» فعل شرط و «هي مفيدة لك» جواب شرط جمله اسمیه است.

(۲) ما أَرْضَى: «ما»ی نفی هست و در اسلوب شرط دو فعل باید در عبارت وجود داشته باشد.

(۳) «ما من» به معنای «هیچ ... نیست» می‌باشد. (هیچ دانشمندی نیست که به علمش عمل کند مگر این که خیر را در نتیجه عملش ببیند!)

(۴) «ما» اسم پرسشی است.

۱۸۱- پاسخ: گزینه ۴

معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹، مفرد است. پس «إثنتي عشرة سنة» درست است.

۱۸۲- پاسخ: گزینه ۲

اسم‌های مرفوع در گزینه‌ها:

(۱) الأولاد: فاعل / المؤدّبون: صفت / مقدّس: خبر حروف مشبّهه (۲) مصابيح: نائب فاعل / منورة: صفت / ألوان: مبتدا / متعدّدة: خبر

(۳) أكبر: خبر حروف مشبّهه (۴) هذه: مبتدا / صفات: خبر / المؤمنون: فاعل

۱۸۳- پاسخ: گزینه ۴

خبر در سایر گزینه‌ها به ترتیب «محبوب»، «قریبه» و «جناح» می‌باشد که اسم هستند اما در گزینه ۴ «یکون» می‌باشد که فعل است. ترجمه گزینه‌ها:

(۱) شاید دانشمندی که او را انتظار می‌کشم و درباره او صحبت کردم، برای تو نیز دوست‌داشتنی باشد!

(۲) از رحمت خدا ناامید نشوید؛ زیرا او به نیکوکاران نزدیک است!

(۳) دوستانت را گرامی بدار؛ گویی آن‌ها بال تو هستند که به وسیله آن پرواز می‌کنی!

(۴) ای کاش غذای بیچارگان از آنچه ما می‌خوریم، باشد!

۱۸۴- پاسخ: گزینه ۳

در این گزینه مستثنی‌منه نیامده و جمله پیش از «إلا» نیز منفی است.

مستثنی‌منه در سایر گزینه‌ها عبارت است از:

(۱) «أحدٌ» (۲) «غذاءٌ» (۴) «شیئاً»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) کسی به ما نیکی می‌کند، مگر کسی که به او نیکی شود!

(۲) جغدها در مزرعه غذایی جز موش‌ها نمی‌خورند!

(۳) باران‌های اسیدی فقط باعث آلودگی در هوا می‌شوند!

(۴) شخص بدبین در هر فرصتی چیزی جز سختی نمی‌بیند!

۱۸۵- پاسخ: گزینه ۱

در گزینه ۱ «إجعل» فعل مخاطب است و ساختار منادی می‌باشد.

بعد منادی فعل‌های غایب می‌آیند و فعل‌های «حافظوا»، «یُعبین» و «یُجیب» فعل‌های غایب هستند. در ضمن در گزینه‌های ۳ و ۴ ضمائر غایب هم ذکر شده‌اند.

تاریخ

۱۸۶- پاسخ: گزینه ۱

در گاه‌شماری اوستایی دوره ساسانیان، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.

۱۸۷- پاسخ: گزینه ۳

حدود ۵ هزار سال پیش، نخستین شهرها در فلات ایران به وجود آمد. شوش و چغامیش در خوزستان، شهداد و جیرفت در کرمان، شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان از جمله این شهرها بودند.

۱۸۸- پاسخ: گزینه ۱

داریوش به منظور «دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی»، به مناطق دوردستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد.

۱۸۹- پاسخ: گزینه ۲

در دوران «اشکانیان» و به‌ویژه «ساسانیان»، کاربرد پول به‌خصوص در شهرها گسترش یافت و سکه‌های نقره‌ای و مسی در مبادلات تجاری در منطقه وسیعی به جریان افتاد. تعداد فراوانی از سکه‌های ساسانی، در ایران و سرزمین‌های هم‌جوار یافت شده است.

۱۹۰- پاسخ: گزینه ۴

با به قدرت رسیدن «اشکانیان»، جریان دادوستد به‌ویژه بازرگانی خارجی رونق اساسی گرفت که یکی از عوامل مهم این رونق، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین در پی گشایش جاده معروف ابریشم بود. جاده معروف به ابریشم که چین را از طریق ایران به اروپا متصل می‌کرد در دوره «هان» گشایش یافت.

۱۹۱- پاسخ: گزینه ۱

تغییر قبله مسلمانان از بیت‌المقدس به سوی مکه، یکی از اقداماتی بود که به فرمان الهی و در پی «بهبان‌جویی یهودیان» انجام گرفت.

۱۹۲- پاسخ: گزینه ۲

عثمان بن عفان (خلیفه سوم)، روش متفاوتی نسبت به خلفای پیش از خود در پیش گرفت. وی حکم‌بن ابی‌العاص را که پیامبر ﷺ به طائف تبعید کرده بود، به مدینه بازگرداند.

۱۹۳- پاسخ: گزینه ۴

از میان سلسله‌های حکومتی ایران پس از اسلام (در قرون ۳ و ۴ هجری)، «طاهریان» و «سامانیان» ریشه در خاندان‌های کهن دهقانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر داشتند.

۱۹۴- پاسخ: گزینه ۴

«ایلخانان» مغول از مشوقان پدید آوردن شاهنامه‌های مصور به شمار می‌روند. نمونه باقی‌مانده آن، شاهنامه مشهور به دموت است.

۱۹۵- پاسخ: گزینه ۴

مسجد شیخ لطف‌الله، به‌لحاظ وسعت و ابعاد، کوچک‌تر از مسجد جامع عباسی است، اما از نظر فن معماری و زیباشناسی از آثار بی‌نظیر معماری ایران به‌شمار می‌رود. از ویژگی‌های شاخص هر دو مسجد، «کاشی‌کاری هنرمندانه‌ای است که تحسین و شگفتی هر بیننده‌ای را برمی‌انگیزد».

۱۹۶- پاسخ: گزینه ۴

دارالفنون یکی از مدارسی بود که با هدف «آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی، در داخل کشور» و با ایده و پیگیری امیرکبیر، تأسیس شد. امیرکبیر قصد داشت تا آموزش دانشجو در داخل کشور را جایگزین فرستادن آن‌ها به خارج کند تا از این طریق بتواند بر محتوا و اساتید و روش‌های تدریس، نظارت بیشتری داشته باشد. از دیگر اهداف امیرکبیر برای تأسیس مدرسه دارالفنون، «آموختن دانش نظامی جدید و اشاعه آن و نیز تقویت توان جنگی و دفاعی کشور» بود.

۱۹۷- پاسخ: گزینه ۳

بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به‌خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و نمی‌توانند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کنند. در نتیجه مأموران انگلستان در ایران تصمیم گرفتند تا شخص مورد اعتماد خود را به حکومت برسانند تا از طریق او بتوانند به‌صورت غیرمستقیم اهداف خود را در ایران پیاده کنند. در نتیجه، دولت انگلستان برای دستیابی به اهداف خود، درصدد «تغییر حکومت ایران» برآمد.

۱۹۸- پاسخ: گزینه ۳

«سپهبد حاجعلی رزم‌آرا» در مقام نخست‌وزیر ایران «از سیاست انگلستان جانب‌داری می‌کرد» و با ملی‌شدن صنعت نفت مخالف بود. پس از «اعدام انقلابی رزم‌آرا به‌دست خلیل طهماسبی»، مهم‌ترین مانع بر سر راه ملی‌شدن صنعت نفت برداشته شد.

۱۹۹- پاسخ: گزینه ۴

پس از آنکه «حاج آقا مصطفی، فرزند ارشد امام خمینی (ره)»، به‌طرز مشکوکی از دنیا رفت، حضرت امام، رحلت وی را از الطاف خفیه الهی برای انقلاب اسلامی خواند.

۲۰۰- پاسخ: گزینه ۲

پس از دستگیری اعضای گروه فرقان، «سازمان مجاهدین خلق (منافقین)» ترور را آغاز کردند و عده زیادی از مسئولان و شمار کثیری از مردم عادی را در کوچه و بازار به شهادت رساندند. بنابراین، گزینه ۲ درباره گروهک منافقین و سایر گزینه‌ها درباره گروه فرقان هستند.

جغرافیا

۲۰۱- پاسخ: گزینه ۴

سازمان سنجش گزینه ۲ را به‌عنوان کلید معرفی کرده است، این پاسخ که «میزان حضور وسایل نقلیه و عابران در خیابان‌های یک شهر به اوج خود رسیده است» با پرسش «دلایل افزایش جمعیت در شهرها چیست؟»، تناسب چندانی ندارد. به نظر می‌رسد گزینه ۴ می‌تواند تناسب بیشتری با محتوای خواسته‌شده، داشته باشد.

۲۰۲- پاسخ: گزینه ۲

«علت شکل‌گیری رشته‌کوه‌های بشاگرد، برخورد خرده‌صفحات عمان و ایران است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۳ به عامل شکل‌گیری «گل‌فشان‌ها» اشاره دارد.

گزینه‌های ۱ و ۴ نیز به مفهوم «فرسایش» اشاره دارند که از عوامل «تغییردهنده» ناهمواری‌ها به‌شمار می‌رود و نه از عوامل شکل‌گیری آن‌ها.

۲۰۳- پاسخ: گزینه ۳

برای وقوع بارش دو عامل موردنیاز است: (۱) وجود هوای مرطوب (نزدیکی به پهنه‌های آبی) و (۲) عامل صعود. هر یک از این دو عامل که وجود نداشته باشد، بارندگی ایجاد نمی‌شود.

مناطق جنوبی کشور و نزدیک به دریای عمان و خلیج فارس (مانند شیراز) در فاصله کمی از مدار رأس‌السرطان قرار دارند. در حوالی مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، به‌علت سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود که دارای آب‌وهوای گرم و خشک است که «مانع از صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می‌شود».

تبریز در عرض جغرافیایی بالاتری از شیراز قرار دارد و به‌علت مایل‌تر بودن زاویه تابش نور خورشید، هوای این شهر سردتر از شیراز است. در هوای سرد، تعداد مولکول‌های هوا در واحد حجم بیشتر است و رطوبت موجود در هوای سرد نیز سریع‌تر متراکم می‌شود و به نقطه اشباع می‌رسد. به همین دلیل، میزان بارش در تبریز بیشتر از شیراز است.

۲۰۴- پاسخ: گزینه ۳

اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند، جمعیت کشور به‌تدریج دچار پیری می‌شود. بنابراین از طریق «افزایش رشد طبیعی جمعیت» (افزایش میزان مولید نسبت به مرگ‌ومیر) از پیری جمعیت جلوگیری کرد.

۲۰۵- پاسخ: گزینه ۱

«چگونگی فرارگیری پدیده‌های طبیعی و انسانی»، شکل‌های مختلفی از سکونتگاه را در سطح زمین به وجود آورده است. توجه: شرایط جغرافیایی (طبیعی، انسانی) در «حذف» یا «گسترش» سکونتگاه‌ها اثرگذار هستند و نه در شکل‌گیری اشکال متنوعی از آن‌ها.

۲۰۶- پاسخ: گزینه ۳

(۱) ویژگی اصلی هر ناحیه، «وحدت و همگونی نسبی» عناصر طبیعی و انسانی در آن است.
(۲) هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آن‌ها «تفاوت» دارد. بنابراین، وقتی یک محیط جغرافیایی را براساس معیارهایی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنیم، به‌طوری که هر واحد در عین برخورداری از شباهت و همگونی داخلی، با واحد مجاور تفاوت داشته باشد، در واقع «ناحیه‌بندی» کرده‌ایم.

۲۰۷- پاسخ: گزینه ۳

تصویر مورد سؤال، هوای کم‌فشار را نشان می‌دهد. در ناحیه استوا به‌علت زاویه مستقیم تابش خورشید و گرمای همیشگی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود. علت این امر آن است که وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌های هوا سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند؛ در نتیجه، از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود.

۲۰۸- پاسخ: گزینه ۴

عبارت‌های (ب) و (د) نادرست هستند؛ زیرا:

- میزان تولید ترکیبات آلی و توده زیستی که از آن‌ها حاصل می‌شود، بین زیست‌بوم‌های مختلف، متفاوت است؛ نه در یک زیست‌بوم واحد.
- با توجه به نمودار صفحه ۵۷ کتاب درسی، «کمترین» میزان تولید ماده آلی مربوط به «بیابان» هاست که همه آن‌ها در نزدیکی قطب قرار ندارند.

۲۰۹- پاسخ: گزینه ۲

معمولاً کشورهای برای اینکه تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات و واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند و به رونق اقتصادی دست یابند، کارهایی انجام می‌دهند. برخی از این کارها عبارت‌اند از: وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص، «تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای» و ایجاد مناطق آزاد تجاری. با توجه به عبارت زیر از کتاب درسی، گزینه ۱ هم می‌تواند درست باشد:

اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها سعی می‌کنند «مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند» تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی کشورهای کمک شود.

۲۱۰- پاسخ: گزینه ۱

در نظام سیاسی «ناحیه‌ای یا ترکیبی» مانند نظام سیاسی کشورهای انگلستان و عراق، یک یا چند بخش کوچک به‌صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شود و حکومت مرکزی نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده دارد (عبارت الف). در این نظام سیاسی، فقط یک یا چند بخش کوچک به‌صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند و مناطق خودمختار، اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود دارند (عبارت ج).

۲۱۱- پاسخ: گزینه ۱

شهر رشت در مقایسه با شهرهای بزرگ‌تر (تهران، کرج، مشهد و...)، حوزه نفوذ محدودتری دارد. نکته: به محدوده جغرافیایی که از یک سکونتگاه کالا و انواع خدمات دریافت می‌کند و بین آن محدوده و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت‌وآمد افراد وجود دارد، حوزه نفوذ سکونتگاه می‌گویند.

۲۱۲- پاسخ: گزینه ۴

«توجه به عدالت در توسعه»: بین مناطق کشور باید از نظر دسترسی به منابع و امکانات تعادل برقرار شود. به‌موجب این ویژگی آمایش سرزمین، همه مردم کشور باید بتوانند با کمترین هزینه به امکانات و خدمات موردنیاز خود (مانند حمل‌ونقل) دسترسی عادلانه داشته باشند. «توجه به نیازهای حال و آینده»: در برنامه‌ریزی‌های عمرانی مانند احداث صنایع و جاده‌ها، باید نیازهای مناطق مختلف کشور در نظر گرفته شود.

۲۱۳- پاسخ: گزینه ۳

مناسب‌ترین مسیر برای متصل کردن دو شهرک مسکونی واقع در دو طرف یک منطقه کوهستانی، ترکیبی از مسیر طولانی و کوتاه (تونل کوتاه) است؛ زیرا بدون تونل، مسیر بسیار طولانی می‌شود و اگر کل مسیر هم بخواهد تونل باشد، هم هزینه‌های ساخت تونل زیاد است و هم مسیر بسیار کوتاه تونل، می‌تواند ترافیک ایجاد نماید.

۲۱۴- پاسخ: گزینه ۴

به حجم آبی که در زمانی مشخص از یک مقطع معین رود عبور می‌کند، آبدی رود (دبی) می‌گویند که واحد آن مترمکعب بر ثانیه است. اگر حجم آب رودخانه از میانگین آبدی سالیانه آبدی آن بیشتر شود، سیل رخ می‌دهد.

۲۱۵- پاسخ: گزینه ۱

تصویر مورد سؤال، هدایت انشعابات شبکه زهکشی به‌سوی یک کانال مصنوعی را نشان می‌دهد. در این نوع از شبکه زهکشی، سرعت تخلیه رواناب افزایش و نفوذپذیری و زمین‌لغزش کاهش می‌یابد.

علوم اجتماعی

۲۱۶- پاسخ: گزینه ۴

- پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند و می‌توان آن‌ها را بر اساس اندازه و دامنه از یکدیگر تفکیک کرد. به این ترتیب طیفی در جهان اجتماعی ترسیم می‌شود که در یک سوی آن پدیده‌های اجتماعی خرد مانند گُنش‌های اجتماعی افراد و در سوی دیگر آن پدیده‌های کلان، مانند فرهنگ و جامعه قرار دارند.
- عقاید و ارزش‌ها عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند. عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند.
- فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند. حقوق و تکالیف به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.

۲۱۷- پاسخ: گزینه ۴

- در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت. برخی ارباب و گروهی رعیت بودند. در این جوامع طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آن‌ها به طبقه سوم یاد می‌شود که شامل صراف، بنا، کفاش و... بود. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود؛ ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شود.

۲۱۸- پاسخ: گزینه ۱

- وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد. ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا بر اساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود، مهرورزی، به دیگری چون با در نظر گرفتن دیگران است در جهان فرهنگی قرار می‌گیرد.
- وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد؛ زیرا کشورهای غربی بعد از آنکه در کشورهای استعمارزده با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شاسند، اما اقتصاد وابسته، دولت‌های مستقل را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.
- در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابد. ← ماکس وبر
- برخی از متفکران، بحران‌های زیست‌محیطی را مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم دانسته‌اند.

۲۱۹- پاسخ: گزینه ۱

- از پایان قرن بیستم، با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن رفتارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.
- بسیاری از آدابی که ما مراعات می‌کنیم، محصول پدیده‌های اجتماعی اطراف ما هستند که به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها، پیش روی ما قرار می‌گیرند.
- اقتصاد وابسته به نفت، از آن جهت که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند، باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است.
- دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

۲۲۰- پاسخ: گزینه ۳

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
قرون هفدهم و هجدهم	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
قرون نوزدهم و بیستم	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌ابزاری
پایان قرن بیستم	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

۲۲۱- پاسخ: گزینه ۲

- در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم‌کار از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهان با عنوان «نظام نوین جهانی» پدید آورد که جوامع غربی را به صورت مرکز و سایر جوامع را به صورت پیرامون درآورد.

۲۲۲- پاسخ: گزینه ۲

- کشورهای عضو بریکس، خود را حامی کشورهای در حال توسعه و ارتقادهنده وضعیت آن‌ها و نیرویی برای حفظ صلح جهان می‌دانند.
- از سازمان همکاری شانگهای با عنوان «ناتوی شرق» یاد می‌شود.

۲۲۳- پاسخ: گزینه ۴

روند بسنده کردن به شناخت‌های عقلی و تجربی:

۱- در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آبادی کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود.

۲- شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد.

۳- در دوران رنسانس، این روش معرفتی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید.

۴- جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت. ۵- به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.

۲۲۴- پاسخ: گزینه ۳

پس از گذشت بیش از هفتاد سال از انقلاب مشروطه و نیم قرن از حاکمیت پهلوی، انقلاب اسلامی ایران رخ داد. امام خمینی^(ع) انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را به عهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

۲۲۵- پاسخ: گزینه ۲

■ علوم اجتماعی جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد، ولی تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند.

■ دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولت‌مردان بودند. بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت. صنعت، عنصر دیگری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید.

■ برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره جرایمی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

■ بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای منجر شد.

۲۲۶- پاسخ: گزینه ۱

■ نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم. نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید.

■ افول معانی از پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی است.

■ جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد.

■ در دوره اخیر، در گوشه‌ای از دنیا، برخی مدعی شدند: همین ارزیابی‌های اخلاقی و نگاه وسیله‌ای به قدرت و ثروت، دست و پا گیر بوده و مانع توسعه و پیشرفت آن‌ها شده است.

۲۲۷- پاسخ: گزینه ۳

■ رویکرد تبیینی: بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد. موضوع ← پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

روش ← حس و تجربه (نگاه از بیرون)

هدف ← پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوت کمی می‌بیند. از این منظر برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود توانا ترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

■ رویکرد انتقادی:

موضوع ← کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن

روش ← تفسیری، انتقادی و تجویزی

هدف ← انتقاد از وضع موجود، تجویز وضع مطلوب و راه رسیدن به آن

رویکرد انتقادی می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد و این نقش را در نقد روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند و انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در مناسبات انسانی، به رهایی انسان کمک کند.

۲۲۸- پاسخ: گزینه ۳

■ منظور از موقعیت اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.

لباس پوشیدن در موقعیت‌های مختلف، متفاوت است؛ زیرا شما در پوشیدن لباس، دیگران را در نظر می‌گیرید و با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی شما به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود.

■ رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند؛ بنابراین برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت.

۲۲۹- پاسخ: گزینه ۴

- هدف جامعه‌شناسی تفسیری، معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی است.
- جامعه‌شناسی انتقادی هیچ‌گونه حقیقت یا فضیلتی را کشف نمی‌کند تا بر اساس این حقایق و فضایل به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد.

۲۳۰- پاسخ: گزینه ۲

- ابوریحان بیرونی: در کتاب «تحقیق‌مالمهند» با روش تجربی و تفهیمی، فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد و با استفاده از روش عقلی، به ارزیابی انتقادی این فرهنگ نیز پرداخت.
- فارابی: علم مدنی فارابی به تبیین یعنی علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آن‌ها می‌پردازد.
- ابن‌خلدون: یکی دیگر از اندیشمندان مسلمان است که با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود. او در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده می‌کرد. بنابراین از جامعه آرمانی سخن نگفت.
- روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت. شاید به همین دلیل غربان وی را بیشتر از سایر متفکران اجتماعی مسلمانان می‌شناسند.

۲۳۱- پاسخ: گزینه ۱

- علوم اجتماعی جهان اسلام از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: نادرست است زیرا: علوم اجتماعی جهان اسلام درباره جامعه جهانی داوری می‌کند.

گزینه ۳: نادرست است زیرا: عقلانیت جهان اسلام در تبیین‌های علمی خود از حس و تجربه نیز استفاده می‌کند.

گزینه ۴: نادرست است زیرا: عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد.

۲۳۲- پاسخ: گزینه ۱

- یکی از متفکرانی که درباره ویژگی‌های جهان متجدد اندیشیده ماکس وبر جامعه‌شناسی آلمانی است. او فرصت و محدودیت‌هایی را برای این جهان اجتماعی برمی‌شمارد.
- فارابی در گونه‌شناسی جوامع، یکی از انواع جوامع جاهلی را جامعه «تغلب» می‌نامد. او در تعریف این نوع جامعه می‌نویسد: در جامعه تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند.
- مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم لبرالیسم اقتصادی را نقد کرد. از نظر او حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.
- جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند. اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد؛ زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایره علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

۲۳۳- پاسخ: گزینه ۴

- اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به‌شمار می‌رود.
- اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی دست زدند و شمار زیاد از ساکنان بومی را از بین بردند.
- در اواخر قرن بیستم، هویت به‌جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.
- هنگامی که سلطه، به شیوه فرهنگی اعمال شود بیشتر مورد رضایت و پذیرش قرار می‌گیرد؛ جامعه‌شناسان از این نوع سلطه به «هژمونی» تعبیر می‌کنند. سلطه هژمونیک از شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری جویی خود استفاده می‌کند.

۲۳۴- پاسخ: گزینه ۳

- هر جهان اجتماعی، تغییرات و تفاوت‌های مختلفی را درون خود می‌پذیرند. جمعیت جامعه کم یا زیاد می‌شود، اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند و زبان و لهجه مردم دگرگون می‌شود؛ اما جهان اجتماعی هویت خود را حفظ می‌کند.
- تأمین جمعیت مناسب برای جهان اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.
- بیداری اسلامی در جهان امروز، از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلامی منتقل شده است.
- مدینه ظالمة جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد.

۲۳۵- پاسخ: گزینه ۱

مسئله اجتماعی ← گرایش افراطی به فضای مجازی

- در رویکرد تبیینی: بین میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلاتی و تأهل با اعتیاد به اینترنت رابطه وجود دارد.
- در رویکرد تفسیری: برای پی بردن به دلالت‌های اعتیاد و گرایش‌های افراطی به فضای مجازی به زمینه فرهنگی که جوانان در آن به استفاده افراطی از اینترنت می‌پردازند رجوع می‌کنند.
- در رویکرد انتقادی: به ارزیابی و داوری گرایش و اعتیاد به فضای مجازی می‌پردازند و آن را خطرناک می‌دانند و معتقدند که جوانان را از فضای واقعی زندگی جدا می‌کند.

فلسفه و منطق

۲۳۶- پاسخ: گزینه ۲

جزئی و کلی بودن «سور قضیه» که مربوط به مصادیق موضوع است، با جزئی و کلی بودن «موضوع قضیه» که مربوط به مفهوم موضوع است، متفاوت است و تنها در لفظ اشتراک دارد. بنابراین اگر کسی این دو معنای «جزئی» را با هم اشتباه کند، دچار مغالطه «اشتراک لفظ» شده است. در اینجا هم از جزئی بودن «مریم» که مربوط به «موضوع» است، جزئی بودن قضیه را که مربوط به «سور» است، نتیجه گرفته اند و همین مغالطه رخ داده است.

۲۳۷- پاسخ: گزینه ۳

در این گزینه «مدرسه» به ترتیب دلالت «التزامی»، «تضمنی» و «مطابقی» دارد. زیرا:

اجازه گرفتن از مدرسه ← اجازه گرفتن از مسئولین مدرسه (التزامی)

تزیین کردن مدرسه ← تزیین کردن بخش‌هایی از مدرسه (مثلاً درون سرویس‌های بهداشتی یا درون انباری یا پشت بام را تزیین نمی‌کنند) (تضمنی)
خروج از مدرسه ← خروج از کل مدرسه (مطابقی)

گزینه ۱: دلالت التزامی ندارد.

نقاشی مدرسه ← نقاشی بخش‌هایی از مدرسه (دیوارها و سقف‌ها) (تضمنی)

مدیر مدرسه ← مدیر کل مدرسه (مطابقی)

نظافت مدرسه ← نظافت کل مدرسه یا بخش‌هایی از مدرسه (مطابقی یا تضمنی)

گزینه ۲: دلالت تضمنی ندارد.

ورود به مدرسه ← ورود به کل مدرسه (مطابقی)

مدرسه را دزد برده ← وسایل مدرسه را دزد برده (التزامی)

مرتب کردن مدرسه ← مرتب کردن وسایل باقی‌مانده در مدرسه (التزامی)

گزینه ۴: دلالت تضمنی ندارد.

مدرسه ما نزدیک کارخانه است ← کل مدرسه ما (مطابقی)

تمام مدرسه از صدای کارخانه ناراضی‌اند ← پرسنل و دانش‌آموزان مدرسه (التزامی)

مدرسه را به جای دیگر ببرند ← کل مدرسه مورد نظر است (مطابقی)

تذکر: «مدرسه» دو معنای مطابقی می‌تواند داشته باشد. یکی مکان و ساختمان مدرسه و دیگری مدرسه به‌عنوان یک مؤسسه آموزشی که هویتی حقوقی دارد و می‌تواند تغییر مکان و تغییر ساختمان بدهد. در این سؤال گاهی معنای مطابقی اول مورد نظر است و گاهی معنای دوم. مثلاً در عبارت «ورود به مدرسه» و «مدرسه ما نزدیک کارخانه است» مقصود از مدرسه، مکان و ساختمان مدرسه است و در عبارت «مدیر مدرسه» یا «مدرسه را به جای دیگر ببرند» معنای مدرسه، همان مؤسسه آموزشی است.

۲۳۸- پاسخ: گزینه ۴

با توجه به تعریف مربع (لوزی مستطیل)، لوزی (متوازی‌الاضلاع دارای اضلاع برابر) و متوازی‌الاضلاع (چهارضلعی دارای اضلاع دو به دو موازی)، می‌توان گفت: مربع > لوزی > متوازی‌الاضلاع > چهارضلعی.

گزینه ۱: اولاً مثلث > شکل > مقدار، صحیح است، نه برعکس. ثانیاً مثلث، پاره خط نیست، بلکه شکل است.

گزینه ۲: اولاً قضیه شرطی > قضیه و تصدیق > علم، صحیح است، نه برعکس. ثانیاً قضیه = تصدیق، نه اینکه یکی عام‌تر باشد.

گزینه ۳: تصدیق نوعی قیاس شکل اول نیست بلکه یک قیاس شکل اول از چندین تصدیق تشکیل شده است. از آنجا که هر چیزی با اجزای تشکیل‌دهنده خود، متباین است، «قیاس شکل اول» و «تصدیق» هم متباین‌اند.

۲۳۹- پاسخ: گزینه ۱

به‌طور کلی در استدلال قیاسی، حمایت مقدمات از نتیجه، مطلق و در استدلال استقرایی، حمایت، نسبی است.

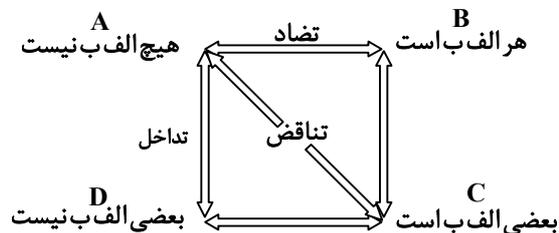
گزینه ۱: از حکمی درباره کل (همه معلمان)، همان حکم را درباره جزء (یک معلم خاص) نتیجه گرفته است. پس نتیجه‌گیری، قطعی و ضروری و استدلال، قیاسی است.

گزینه ۲: از تمثیل استفاده کرده است پس استقرای تمثیلی است.

گزینه ۳: نتیجه چند مشاهده جزئی را به کل تعمیم داده است پس استقرای تعمیمی است.

گزینه ۴: با رد احتمالات ضعیف به بهترین احتمال رسیده است پس استنتاج بهترین تبیین است که نوعی استقراست.

۲۴۰- پاسخ: گزینه ۴

جمع میان A و B در کذب: طبق احکام تضاد، امکان‌پذیر است.

جمع میان A و C در کذب: طبق احکام تناقض، غیرممکن است.

تشخیص صدق یا کذب A، در صورت کذب D: طبق احکام

تداخل، امکان‌پذیر است.

۲۴۱- پاسخ: گزینه ۴

اگر کسی بگوید که «همه مدادها سیاه هستند»، کافی است یک مداد رنگی به وی نشان دهیم تا حکم کلی وی را نقض کنیم. به این کار «آوردن مثال نقض» می‌گویند. یک فرضیه علمی هم یک حکم کلی است که با آوردن مثال نقض بطلان آن نشان داده می‌شود. گزینه ۱: این روش برای نقد استدلال تمثیلی مناسب است. ولی استدلال تمثیلی برای اثبات فرضیات عملی کاربرد ندارد. گزینه‌های ۲ و ۳: استنتاج بهترین تبیین و استقرای قوی برای تأیید فرضیات علمی استفاده می‌شوند، نه رد آن‌ها.

۲۴۲- پاسخ: گزینه ۱

هر ج ب است.

.: بعضی الف ب است.

طبق قانون کیفیت نتیجه، مقدمه اول هم باید موجه باشد (رد سایر گزینه‌ها). با جاگذاری «بعضی الف ج است» در دیگرام فوق، می‌بینیم که همه شرایط اعتبار برقرار است.

۲۴۳- پاسخ: گزینه ۲

گزینه ۱: وضع تالی (نامعتبر)

گزینه ۲: رفع تالی (معتبر)

گزینه ۴: رفع مقدم (نامعتبر)

گزینه ۳: قیاس اقترازی است و به سبب نقض شرط سوم اعتبار، نامعتبر است («دارای یال» که محمول نتیجه است، در نتیجه، مثبت است ولی در مقدمه دوم منفی است).

۲۴۴- پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۱: می‌تواند سؤالی توصیفی باشد که با مشاهده عملکرد فیلسوفان و آثار آن‌ها قابل پاسخ‌گویی است.

گزینه ۲: مربوط به دین

گزینه ۳: مربوط به مبحث «معنای زندگی» که از شاخه‌های فلسفه است

گزینه ۴: مربوط به دانش منطق

۲۴۵- پاسخ: گزینه ۲

در نظر فیثاغوریان، اصول ریاضی درباره تمام موجودات صادق است و اعداد و اصول اعداد، همان عناصر اولی همه موجودات هستند. تذکر: در این گزینه از «اصول شکل‌ها» هم به عنوان عناصر اولیه نام برده شده است ولی در کتاب درسی چنین تعبیری وجود ندارد! باید توجه داشت که احتمالاً این تست از کتاب فلسفه یازدهم چاپ ۹۷ طراحی شده است (شاهد ما سؤال متناظر همین تست در کنکور خارج کشور است که کاملاً واضح است از کتاب چاپ ۹۷ طراحی شده زیرا مطلبی که به آن اشاره دارد به کلی از کتاب چاپ ۹۸ حذف شده است). در آن کتاب «اصول شکل‌های هندسی» هم از عناصر اولیه در دیدگاه فیثاغوریان معرفی شده بود.

گزینه ۱: برای شناخت جهان، فلسفه و عرفان هم لازم است. (توجه: این گزینه قدری کژتابی و ابهام دارد. معنای «جهان را فقط با دانش ریاضیات می‌توان شناخت» هم می‌تواند لازم نبودن دانش‌های دیگر باشد که در این صورت نادرست است و هم می‌تواند «کافی نبودن هر تحقیق خالی از ریاضیات» باشد که در این صورت درست است. البته چون این مطلب درست در کتاب به صراحت بیان نشده است، فرض را بر این می‌گذاریم که مورد نظر طراح سؤال نبوده است).

گزینه‌های ۳ و ۴: عناصر اولی موجودات، سازنده اعداد نیستند، بلکه خود اعداد هستند.

۲۴۶- پاسخ: گزینه ۱

با بیان این عبارت که «هیچ‌کس نیست که بتواند آنچه را خودش فهمیده، به دیگری هم منتقل کند» در واقع همین عبارت را فهمیده‌ایم و داریم آن را به دیگری منتقل می‌کنیم. به عبارت دیگر، بیان‌کننده این جمله، فهم خود از عدم امکان انتقال هر فهمی را انتقال داده است! پس دچار تناقض است.

گزینه ۲: تناقضی در کار نیست. زیرا واقعیت داشتن جهان امری بدیهی و بی‌نیاز به اثبات است. عدم امکان اثبات علمی یک مطلب، مستلزم نپذیرفتن آن نیست.

گزینه ۳: تناقضی در کار نیست. زیرا شناخت خطا بودن همه شناخت‌ها پیرامون ساختار جهان، خودش شناختی پیرامون ساختار جهان نیست بلکه شناختی پیرامون شناخت‌های انسان است. البته اگر مطلق شناخت صحیح انکار شود، تناقض است. زیرا خود شناخت خطا بودن همه شناخت‌ها، یک شناخت است که مدعی هستیم خطا نیست. (نکته: به‌طور کلی وقتی یک جمله سالبه کلیه تناقض درونی دارد که خودش مشمول محمول خود باشد. یعنی یکی از چیزهایی که سلب می‌کند خودش باشد. مثلاً اگر بگوییم «انسان شناختی ندارد»، یکی از شناخت‌هایی که سلب شده است، خود همین جمله یعنی «انسان شناختی ندارد» است. بنابراین پذیرش این جمله به معنای نفی آن است و این یعنی تناقض).

گزینه ۴: تناقضی در کار نیست. زیرا خود این مطلب یک شناخت حسی نیست بلکه یک استقرای تعمیمی از خطاهای حسی است و تعمیم دادن کار عقل است.

۲۴۷- پاسخ: گزینه‌های ۳ و ۴

سازمان سنجش برای این سؤال دو گزینه صحیح اعلام کرده است.

گزینه ۱: به ماهیت و چیستی شناخت ارتباطی ندارد.

گزینه ۲: با امکان شناخت مرتبط است زیرا تشخیص خطا مستلزم امکان شناخت است. ولی مستقیماً به این حیثه مربوط نیست.

گزینه ۳: یکی از تفاوت‌های دو ابزار شناختی را مطرح می‌کند. پس با مبحث ابزارهای شناخت ارتباط مستقیم دارد. (البته توجه کنید که تفاوت مطرح شده طبق فعالیت کتاب درسی و پاسخی که در فایل راهنمای دبیر به آن داده شده است، صحیح نیست. بلکه خطای حس هم با خود حس قابل شناخت است. مثلاً از دور سراب می‌بینیم و نزدیک می‌رویم با همان قوه بینایی متوجه خطای خود می‌شویم.)

گزینه ۴: ارزش شناخت در اصطلاح علم معرفت‌شناسی به معنای صدق و کذب شناخت است. ولی چون به این معنا در کتاب درسی اشاره صریحی نشده است، لذا آن را به معنای لغوی یعنی ارزشمند و مفید بودن یک شناخت می‌گیریم. در این صورت، این گزاره به وضوح شناخت عقلی را ارزشمندتر از شناخت حسی قلمداد کرده است. پس به موضوع «ارزش شناخت» هم مستقیماً مربوط است.

۲۴۸- پاسخ: گزینه ۳

از نظر دکارت عقل انسان به‌طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که از تجربه به‌دست نیامده‌اند؛ مانند معرفت به وجود نفس مجرد و وجود خدا. به اعتقاد دکارت انسان در فهم این قبیل امور نیازی به حس و تجربه ندارد. بنابراین بخشی از معرفت‌های ما بدون استفاده از هر نوع تجربه و مقدم بر درک می‌شود.

گزینه ۱: طبق درس ۹ کتاب فلسفه یازدهم و درس ۵ کتاب فلسفه دوازدهم دکارت به ترتیب برای اثبات وجود نفس مجرد و اثبات خدا دلایل عقلی مطرح می‌کند. از این رو این گزینه هم درست است. ولی طراح این سؤال گمان کرده تعبیر «انسان به‌طور ذاتی معرفت‌هایی دارد؛ مانند معرفت به وجود نفس مجرد و وجود خدا» که در درس ۸ فلسفه یازدهم آمده است، به معنای غیراکتسابی و بی‌نیاز به دلیل بودن این معرفت‌ها است! با توجه به وضوح گزینه ۳ در این سؤال بدون تردید گزینه ۱ پاسخ نیست ولی توجه داشته باشید که در حقیقت، «به‌طور ذاتی» در اینجا به معنای «صرفاً بر اساس داشته‌های ذاتی عقل» است که در درس ۷ به این نوع شناخت، «شناخت عقلی» می‌گفتیم.

گزینه ۲: دیدگاه کانت است، نه دکارت.

گزینه ۴: از نظر دکارت، این عقل است که معرفت‌های ذاتی دارد. پس این معرفت‌ها بی‌نیاز از عقل نیستند.

۲۴۹- پاسخ: گزینه ۴

موضوع اصلی بحث بر سر تعریف حقیقت انسان است که ارسطو آن را حیوان ناطق می‌داند و در این‌جا پروانه برخلاف ارسطو، موجودی اخلاقی را پیشنهاد داده است.

۲۵۰- پاسخ: گزینه ۲

اینکه ظرفیت روح بی‌پایان است از دیدگاه‌های ملاصدرا است و در کتاب درسی به‌عنوان دیدگاه ابن‌سینا مطرح نشده است. البته بسیار بعید است که ابن‌سینا این مطلب را قبول نداشته باشد ولی چون سایر گزینه‌ها را می‌توان بر اساس متن کتاب درسی رد کرد، همین گزینه پاسخ این سؤال خواهد بود.

گزینه ۱: هر دو انسان را دو بُعدی می‌دانند.

گزینه ۳: فیلسوفان مسلمان و به خصوص فارابی، ابن‌سینا، خواجه‌نصیر، سهروردی، میرداماد، ملاصدرا، سبزواری و نیز بسیاری از فیلسوفان مسلمان دوره معاصر تأکید می‌کنند که نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد و در همان حال برای وی ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند مانند آزادی، کرامت انسانی، نوع‌دوستی و فضایی از این قبیل قائل شد.

گزینه ۴: ملاصدرا معتقد است هر تغییری در روح یا جسم حاصل شود، اثرش در دیگری هم ظاهر خواهد شد. ولی این تأثیر و تأثر به معنای آگاهی یکی از دیگری نیست. مثلاً به‌طور معمول روح از جزئیات اتفاقات درون معده مطلع نمی‌شود. پس این مطلب را نه ملاصدرا و نه ابن‌سینا هیچ‌کدام قبول ندارند.

۲۵۱- پاسخ: گزینه ۳

فلاسفه مسلمان می‌گویند اگرچه بشر به فضیلت‌ها فطرتاً علاقه‌مند است و عقل انسان آن‌ها را زیبا و خوب می‌داند، اما انتخاب این فضائل و عمل به آن‌ها چندان هم آسان نیست، زیرا انسان دو دسته تمایلات دارد: ۱. تمایلات مربوط به بعد مادی و حیوانی، مانند تمایل به ثروت و لذت‌های مادی ۲. تمایلات مربوط به بعد روحی و معنوی، مانند تمایل به عدالت و سخاوت که تمایلاتی برتر هستند و فضیلت شمرده می‌شوند. علت انجام ردایل اخلاقی این است که گاه میان فضیلت‌ها و منافع و تمایلات مادی و حیوانی انسان تلاقی پیدا می‌شود. بنابراین گرایش به خیر اخلاقی و تمایلات متضاد با آن کم و بیش، در همه انسان‌ها، چه معتقد به خدا باشند و چه نباشند، وجود دارد.

گزینه ۱: فضیلت غضب، شجاعت است، نه خویشتنداری.

گزینه ۲: از نظر کانت بودن یا نبودن نفع شخصی مهم نیست. بلکه مهم آن است که هدف از انجام فعل، نفع شخصی نباشد و فقط برای اطاعت از وجدان کاری انجام شود.

گزینه ۴: فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست معتقدند که هرگاه انسان بخواهد در برابر دیگران آزادی زیادی داشته باشد، باید به دیگران هم حق بدهد که در برابر او به همان میزان آزاد باشند. بنا بر این دیدگاه، انسان از زمانی که دریافته نفع او در گرو نفع دیگران است، قواعد اخلاقی را ابداع کرده و مثلاً گفته است: باید با دیگران راستگویی پیشه کرد و باید با دیگران به عدل رفتار نمود. بر این اساس اموری مانند صداقت، عدالت و امانت‌داری در واقع ارزش حقیقی ندارند و حقیقتاً فضیلت شمرده نمی‌شوند اما چون برای زندگی اجتماعی ضروری هستند و منفعت افراد در رعایت آن‌هاست، باید آن‌ها را مراعات کرد. پس انسان نباید به هر میزان که می‌خواهد آزاد باشد.

۲۵۲- پاسخ: گزینه ۱

فیلسوفان با دلایل عقلی ضروری نشان داده‌اند که ضرورتاً غنی بالذات (خداوند) یگانه است. پس باید بین گزینه‌ها به دنبال نسبت ضروری باشیم.

گزینه ۱: هر دوزنقه ضرورتاً شکل است.

گزینه ۲: یک موجود دارای حیات ممکن است گیاه باشد یا نباشد.

گزینه ۳: مولود کعبه ممکن است منحصر به فرد باشد یا نباشد.

گزینه ۴: یک شکل دارای چهار ضلع ممکن است دوزنقه باشد یا نباشد.

۲۵۳- پاسخ: گزینه ۱

فیلسوفان مسلمان مانند دکارت علیت را اصلی عقلی می‌دانند، ولی بر خلاف او آن را فطری و بدیهی نمی‌دانند بلکه معتقدند این اصل نیازمند دلیل است.

۲۵۴- پاسخ: گزینه ۴

گزینه ۱: هنوز در ذهن است و ایجاد نشده است. پس همچنان در حالت امکانی است.

گزینه ۲: بذر هنوز کاشته نشده و نهال ایجاد نشده است. پس همچنان در حالت امکانی است.

گزینه ۳: چوب هنوز در آتش انداخته نشده و خاکستر ایجاد نشده است. پس همچنان در حالت امکانی است.

گزینه ۴: هنگامی که پلک حرکت کند ضرورتاً مژگان هم با آن حرکت می‌کنند. پس حرکت مژگان از حالت امکانی خارج شده و به وجوب بالغیر رسیده است.

۲۵۵- پاسخ: گزینه ۲

برهانی برای اثبات نیاز ضروری انسان به باور به وجود خداست، نه برای اثبات وجود خدا.

سایر گزینه‌ها: برهان‌های اثبات وجود خدا هستند.

۲۵۶- پاسخ: گزینه ۲

برهان فارابی مبتنی بر امتناع تسلسل علل نامتناهی است و آن هم مبتنی بر تقدم علت بر معلول است.

گزینه ۱: طبق قاعده علیت «هر ممکن الوجودی یا هر چیزی که وجودش از خودش نیست باید علتی داشته باشد». اما اینکه «هر چیزی باید علتی داشته باشد» مفاد قاعده علیت نیست.

گزینه ۳: این مطلب نتیجه برهان نیست بلکه مطلب درستی است که در این برهان به نحوی از آن استفاده می‌شود.

گزینه ۴: تسلسل علل نامتناهی به معنای وجود موجودات زیاد نیست بلکه به معنای وجود موجودات نامتناهی است که با هم به صورت طولی رابطه علی دارند، نه اینکه رابطه علی آن‌ها دوری یا عرضی باشد (رابطه علی دوری یعنی یک موجود با واسطه یا بی واسطه علت خود باشد و رابطه علی عرضی یعنی دو موجود، معلول یک علت واحد باشند).

۲۵۷- پاسخ: گزینه ۱

از نظر کنت، عقل صرفاً آنگاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به «علم» می‌رسد. بنابراین، از نظر کنت عقل فقط از طریق علم تجربی می‌تواند به شناخت واقعیت نائل شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

گزینه ۴: کنت اصول عقلی را معتبر می‌داند، ولی معتقد است این اصول باید با حس و تجربه تلفیق شوند تا به واقعیت برسند. پس اینگونه نیست که این اصول، ساخته ذهن انسان باشند. اما از نظر کنت نگاه فیلسوفان به جهان، ساخته ذهن است چون آنان از حس و تجربه بهره نمی‌گیرند.

۲۵۸- پاسخ: گزینه ۴

ملاصدرا معتقد است که عقل و وحی هر دو طریق‌های معتبر رسیدن به حقیقت هستند. به همین خاطر در موارد گمان تعارض بین عقل و وحی نباید هیچ‌کدام را کنار گذاشت بلکه باید تلاش علمی را افزایش داد تا تعارض ظاهری برطرف شود. این گمان تعارض می‌تواند ناشی از خطای استدلال عقلی (رد گزینه ۱) یا خطا در فهم داده وحی باشد (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

۲۵۹- پاسخ: گزینه ۴

خداوند، عالم طبیعت را با لطف و عنایت خود پدید آورده و همه اجزای آن چنان ترکیب و تألیف شده‌اند که بهترین نظام ممکن، یعنی نظام احسن را تحقق می‌بخشند. به نظر ابن‌سینا طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به شرط اینکه مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. حتی آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، مانند پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار یا حتی وقایع ویرانگر طبیعی همچون سیل و زلزله، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند (رد گزینه ۳).

گزینه ۱: حرکات و تحولات بر اساس طبیعت است، نه برعکس.

گزینه ۲: روابط میان پدیده‌ها در علوم طبیعی بررسی می‌شوند ولی خشوع در برابر حق وقتی حاصل می‌شود که تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور دهد و به باطن آن‌ها برساند.

۲۶۰- پاسخ: گزینه ۳

ملاصدرا می‌گوید هستی، یک حقیقت و یک واحد حقیقی می‌باشد و آنچه از کثرت در جهان مشاهده می‌کنیم، دلیل بر وجودهای مختلف و متکثر نیست، بلکه معنای دیگری دارد.

گزینه‌های ۱ و ۲: درست است که «انسان» و دیگر ماهیات مصداق واقعی ندارند ولی صرفاً ساخته ذهن هم نیستند و ذهن آن‌ها را به موجودات نسبت نمی‌دهد بلکه مفاهیمی انتزاع شده از خود واقعیت هستند.

گزینه ۴: درست است که جهان فقط حقیقت وجود واحد است ولی این وجود در درون خود دارای مراتب مختلفی است که نوعی کثرت را رقم می‌زند.

روان‌شناسی

۲۶۱- پاسخ: گزینه ۳

فرضیه‌ها، در صورت پذیرفته شدن و تأیید شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- اصل از تأیید یک فرضیه به وجود می‌آید و ترکیب قانون‌ها و اصول مختلف نظریه را تشکیل می‌دهد.

۲- پاسخ نخست به مسئله پژوهشی، فرضیه نام دارد.

۴- روانشناسان فرضیه‌ها را به‌طور تجربی آزمون می‌کنند تا درستی آن را مشخص کنند.

۲۶۲- پاسخ: گزینه ۴

در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای موردنظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری، تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد تعریف عملیاتی می‌گویند. تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند. بنابراین برای اینکه خوانندگان این پژوهش، مفهوم اضطراب ابتلا به کرونا را به‌طور مشابه درک کنند، نیاز به تعریف عملیاتی است.

۲۶۳- پاسخ: گزینه ۱

تلاش برای بررسی چرایی پدیده‌ها نشان‌دهنده هدف دوم در علم روان‌شناسی یعنی «تبیین» است. هر دانشمند زمانی که یک پدیده را تبیین می‌کند، در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده است. مانند بررسی این موضوع که چرا رفتار یک فرد در جمع متفاوت است.

۲۶۴- پاسخ: گزینه ۱

هرچند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲- رشد شناختی وابسته به شکل‌گیری درک اخلاقی نیست و برعکس این حالت درست است.

۳- شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود. بنابراین شناختی که به باور و ارزش تبدیل شده باشد، منجر به اخلاق می‌شود.

۴- در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود.

۲۶۵- پاسخ: گزینه ۴

رشد درک اخلاقی دربرگیرنده آن دسته از قوانین و مقررات اجتماعی و اصول شرعی و عرفی است که تعیین می‌کنند انسان‌ها در رابطه با دیگران چگونه باید رفتار کنند برای اخلاق یک فرایند تدریجی و پیچیده طی می‌شود. بنابراین می‌توان گفت کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند و به تدریج اصول و قوانین تعیین‌کننده رفتار با دیگران را یاد می‌گیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

بسیاری از کودکان در سنین اولیه دوره کودکی در کنار همدیگر بازی می‌کنند، ولی هر کودک به بازی انفرادی خود می‌پردازد. بازی همین کودکان در سنین بالاتر قاعده مند می‌شود و مشترکاً بازی می‌کنند.

رشد هیجانی در کودکی معطوف به هیجانات ساده مثل ترس، خشم محبت است. با توجه به رشد آگاهی کودکان از هیجان‌های مختلف و واکنش اطرافیان (به خصوص واکنش مادر)، هیجانات ساده به هیجانات مرکب مثل پشیمانی، سپاس‌گزاری و ترحم تعمیم می‌یابد.

کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالا رفتن از پله‌ها هستند سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به دست می‌آورند.

۲۶۶- پاسخ: گزینه ۲

رشد یا پختگی به معنای آن دسته از تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌گیرد بسیاری از تغییرات رشد در جنبه جسمانی بیشتر تحت تأثیر رشد است و طبق یک برنامه زمانی تقریباً مشترک انجام می‌شود.

به‌عنوان مثال از لحاظ رشد جسمانی به‌طور میانگین، کودک در ۱۵ ماهگی بدون کمک می‌تواند راه برود یا به‌طور میانگین، نوجوان در ۱۱ تا ۱۴ سالگی به بلوغ می‌رسد. بنابراین رشد در تغییرات مربوط به جنبه جسمانی رشد، که وابسته به آمادگی زیستی هستند، مؤثرتر است.

۲۶۷- پاسخ: گزینه ۲

تصمیم فرهاد نشان دهنده برخورداری از تفکر فرضی یا فرضیه‌سازی است که برای اولین بار در نوجوانی شکل می‌گیرد. به این معنا که نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند. این ویژگی مربوط به جنبه شناختی رشد است.

۲۶۸- پاسخ: گزینه ۳

فرایند انتخاب یک محرک از بین محرک‌های حسی مختلف را توجه می‌نامند. اگر توجه مداوم و پایدار باشد در آن صورت با تمرکز مواجه هستیم. بنابراین «تمرکز» یعنی توجه به یک محرک از بین محرک‌های مختلف، به صورت مداوم. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- همچنان که محرومیت حسی آزارنده است، درگیری حواس مختلف با محرک‌های متنوع و مطلوب لذت‌بخش است.

۲- ادراک فرایند تعبیر و تفسیر کردن و معنی و مفهوم و سازمان دادن به محرک‌های توجه شده (انتخاب شده) است. فرایند تحریک گیرنده‌های حسی اندام‌های حسی، تعریف احساس است.

۴- ما به همه محرک‌هایی که در دامنه توجه قرار می‌گیرند، آگاهی کامل نداریم.

۲۶۹- پاسخ: گزینه ۳

در شرایطی که مجبور می‌شویم به‌طور هم‌زمان چند تکلیف را انجام دهیم؛ ۱- هرچه دو تکلیف به همدیگر شبیه تر باشند، ۲- تکالیف موردنظر دشواری کمتری داشته باشند و ۳- فرد انجام‌دهنده آن تکالیف از مهارت‌های لازم برخوردار باشد، اثر منفی ناشی از تقسیم توجه کاهش می‌یابد. یعنی کیفیت و کارایی فرد در انجام هم‌زمان چند تکلیف کمتر لطمه می‌بیند و کاهش کمتری می‌یابد.

بنابراین می‌توان گفت وقتی تکالیف دشوار باشند، مشابه نباشند (منحصر به فرد باشند) و توانایی فرد کمتر باشد، اثر منفی ناشی از تقسیم توجه افزایش می‌یابد. یعنی کیفیت و کارایی فرد در انجام هم‌زمان چند تکلیف بیشتر لطمه می‌بیند و کاهش بیشتری می‌یابد.

۲۷۰- پاسخ: گزینه ۱

گاهی چیزی را ادراک می‌کنیم که احساس نشده است. روان‌شناسان به ادراک پدیده‌های بدون احساس، «توهم» گویند.

۲۷۱- پاسخ: گزینه ۱

به واسطه ادراک، محرک‌های بیرونی به اطلاعات روان‌شناختی معنادار تبدیل می‌شود. فرایند تعبیر و تفسیر کردن و معنی و مفهوم و سازمان دادن به محرک‌های توجه شده (انتخاب‌شده) ادراک نام دارد.

۲۷۲- پاسخ: گزینه ۱

حافظه کاری حافظه‌ای است که به سایر اجزای شناخت خدمت‌رسانی می‌کند و میز کار همه اجزای شناخت ماست. حافظه کاری، نقش مهمی در تفکر دارد و همانند یک تخته‌سیاه است که ذهن محاسباتش را بر روی آن انجام می‌دهد. بنابراین حافظه کاری در استدلال کردن و قضاوت کردن که دو تا از انواع تفکر هستند، نقش دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲- در حافظه کاری اطلاعات تا چند دقیقه ذخیره می‌شود. از آنجایی که حافظه کاری علاوه بر اثرپذیری از زمان، تابع میزان استفاده ما هم هست، زمان بازیابی اطلاعات در حافظه کاری برخلاف حافظه کوتاه‌مدت، می‌تواند افزایش یابد، اما نامحدود نیست.

۳- مهمترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت (و همچنین حافظه کاری)، محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است.

۴- یکی از ساده‌ترین شیوه‌های انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت و کاری به بلندمدت، بازگویی و تمرین است.

۲۷۳- پاسخ: گزینه ۳

آزمایش آیینگهوس نشان داد بیشترین مقدار فراموشی در ساعت‌های نخست بعد از یادگیری صورت می‌گیرد. بعد از آن با گذشت زمان از شدت فراموشی کاسته می‌شود. بنابراین بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب یعنی چند ساعت بعد از یادگیری است.

۲۷۴- پاسخ: گزینه ۲

ناتوانی در حل مسئله، وضعیت عاطفی ناخوشایندی را ایجاد می‌کند که ناکامی نام دارد. ناکامی‌های مکرر، پیامدهای ناگواری به دنبال دارد. بسیاری از افرادی که احساس شکست می‌کنند، مشکلات عاطفی جدی ندارند، بلکه مهارت‌های حل مسئله را نمی‌دانند (و دچار ناکامی می‌شوند).

۲۷۵- پاسخ: گزینه ۲

روش‌های اکتشافی نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارند و در حداقل زمان به راه حل می‌رسند. سایر گزینه‌ها ویژگی روش‌های تحلیلی است.

۱- روش تحلیلی موردقبول همه است ولی روش‌های اکتشافی شخصی است.

۳- روش‌های تحلیلی ما را در دستیابی به نتیجه کمک می‌کند بنابراین با کمترین خطا همراه است. ولی روش‌های اکتشافی با خطا همراه است.

۴- استفاده از روش‌های تحلیلی برای مسئله، از قواعد مشخصی تبعیت می‌کند و نیاز به پردازش دقیق اطلاعات دارد. ولی روش اکتشافی تابع نظر و احساس شخصی است و نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد.

۲۷۶- پاسخ: گزینه ۳

وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که تعارض نام دارد. یکی از انواع تعارض، گرایش-گرایش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- این مطلب در مورد فردی است که دچار «اعتماد افراطی» شده است که یکی از موانع تصمیم‌گیری است.

۲- این عبارت مربوط به تعارض گرایش-اجتناب است. در تعارض گرایش-گرایش فرد با دو موقعیت روبه‌رو می‌شود که هر دو خواستنی است.

۴- در تعارض گرایش-گرایش تصمیم‌گیری می‌تواند ساده و معمولی و یا پیچیده و مهم باشد. ضمناً ساده-پیچیده یا مهم-معمولی بودن، مربوط به انواع تصمیم‌گیری است، نه اولویت‌های تصمیم‌گیری.

۲۷۷- پاسخ: گزینه ۴

در سبک احساسی، ملاک تصمیم‌گیری، عواطف و هیجانات زودگذر است.

در سبک تکانشی، فرد به صورت ناگهانی، باعجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد.

در سبک وابسته فرد به جای فکر کردن، از دیگران کورکورانه اطاعت می‌کند و دلیل انتخاب او این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته‌اند.

۲۷۸- پاسخ: گزینه ۴

اگر فرد به این باور برسد که ناتوان است برای تغییر دادن شرایط نمی‌تواند کاری انجام دهد حالت او را «درماندگی آموخته شده» می‌نامند. وضعیت درماندگی آموخته شده را می‌توان این‌گونه توصیف کرد: شخص واقعاً ممکن است در موقعیت ناراحت‌کننده قرار داشته و تلاش او نتوانسته موقعیتش را تغییر دهد. در نتیجه از تلاش بازمانده و به این باور رسیده است که هیچ کاری از من ساخته نیست. مانند فردی که در سؤال توصیف شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- اسناد پایدار یعنی فرد موفقیت یا شکست خود را به عواملی نسبت دهد که ثابت، همیشگی و غیرقابل تغییر هستند. در این مثال اسناد دیده نمی‌شود.

۲- در این مثال به روش‌های مقابله‌ای فرد اشاره نشده است.

۳- ناهماهنگی شناختی زمانی اتفاق می‌افتد که رفتار و باور فرد با هم در تضاد باشند که در این مثال دیده نمی‌شود.

۲۷۹- پاسخ: گزینه ۲

در این مثال شناسایی روش‌های کنترل استرس و به کارگیری آن‌ها در آزمون‌های آزمایشی نوعی «استفاده از روش‌های حل مسئله» محسوب می‌شود که یک مقابله سازگارانه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- استفاده از داروهای شیمیایی و دخانیات یک مقابله ناسازگارانه است و توصیه نمی‌شود.

۳- کمک گرفتن از مشاور متخصص برای شناسایی روش‌های کنترل استرس در مورد این دانش‌آموز توصیه می‌شود و یک مقابله سازگارانه است.

۴- اینکه فرد منبع استرس را یک متغیر مزاحم در نظر بگیرد و آن را از زندگی خود دور کند، مقابله ناسازگارانه محسوب می‌شود زیرا نوعی اجتناب کردن و فرار کردن از مشکل است.

۲۸۰- پاسخ: گزینه ۳

وقتی که به فرد فشارهای روانی زیادی وارد شده باشد ممکن است بر سلامتی او تأثیر منفی بگذارد. فعالیت بدنی و ورزش ملایم می‌تواند به وی کمک کند و باعث بی‌توجهی او به فشار روانی گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲- فراموش کردن مشکل چه از طریق شوخی کردن و تمرین آرام‌سازی و چه از طریق راه‌های دیگر، مقابله ناسازگارانه محسوب می‌شود.

۴- استفاده از داروهای شیمیایی و دخانیات مقابله ناسازگارانه است.